

Serie nouă
Decembrie 2011

12
(CXXVI)

72 pagini

9 lei

Am

MUZICALĂ

ACTUALITATEA

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL AL ARTELOR SPECTACOLULUI MUZICAL

VIAȚA E FRUMOASĂ

10 - 20 NOIEMBRIE 2011

BUCUREȘTI, EDIȚIA A IV-A

THE INTERNATIONAL FESTIVAL FOR MUSICAL PERFORMING ARTS "LIFE IS BEAUTIFUL"
10TH - 20TH OF NOVEMBER 2010, BUCHAREST, 4TH EDITION

Din sumar:

***Festivalul Internațional
„Viața e frumoasă”
Interviu cu***

***acad. Octavian Lazăr Cosma
Gala OVO Music
Portret Ion Cristinoiu
Crizantema de aur 2011***

**Cadou:
CD „Șlagăre românești”**

Răsaduri (IV)

Liviu DĂNCEANU

Ne plângem că muzica cultă este muribundă, trăindu-și spasmodic un sfârșit care nu e nicidecum glorios pe cât ar merita. Eu însumi am scris o Apocalipsă a muzicii savante, în care îmi exhibam spaimele, colecționând vești dintre cele mai catastrofice, înconjurat fiind, e-adevărat, de primejdii iminente. Îmi este mereu frică, recunosc, de decesul unei ontologii sonore îndelung venerată, și conced, n-am ce-mi face, că-mi trăiesc frica voluptuos, lacom, practicând, ca pe un spor agreabil, numărătoarea inversă. Am ajuns până acolo încât ni se pare normal ca muzica savantă să-și găsească sfârșitul acum, în iminenta noastră proximitate temporală. Uităm însă că frica de sfârșit de ciclu antrenează un întreg alai de spaime mici și mari care inhibă însăși creația și invenția muzicală, ducând în cele din urmă la un implacabil și inevitabil sfârșit.

x

Muzica a căror parametrii sunt riguros controlați reprezintă, dintr-un anumit punct de vedere, o eronată înțelegere a puterii, în timp ce free-music-ul ilustrează o proastă abordare a libertății. Pentru unii compozitori luxul de a formaliza cu tenacitate, chiar cu cerbicie, limbajul sonor devine un ideal, mai mult, o obsesie. În felul acesta demersul componistic suspendă orice reflecție senzitivă, fiind în imposibilitatea de a-și circumscrie granițele și legitimitatea. De cealaltă parte, libertatea de paradă, bazată pe improvizație și liberul arbitru miroase a malversațiune și impostură. Astfel orice gând rațional este alungat de la bun început. Puterea și libertatea sunt luxuri a căror vicii ies, necenzurate, la iveală: ostentația, lipsa de măsură și echilibru, violarea bunei-cuviințe, supralicitarea fie a intelectului, fie a afectului, criza superfluităților, a măreției și a somptuarului. Ca orice lux, și acestea depășesc semnificativ sfera necesarului.

x

În componistica muzicală principiile ori canoanele sunt utile câtă vreme potențiază inspirația, ne afectând libertatea desfășurării ei. Ele pot deveni, implacabil, dizolvante, de îndată ce înlocuiesc imaginația creatoare, forța de plăsmuire a autorului printr-o neînduplecată axiomă. Actul creației nu e asept, nici „principal” ori „canonic”. Principiile, canoanele pot indica, aidoma unei busole, punctul cardinal, dar nu sunt capabile să dea socoteală de traseele optime și de accidentele de parcurs. Ele trebuie să fie strict orientative. În nici un caz, normative !

x

În general ascultăm muzică de divertisment pentru a ne umple așteptările de-o clipă, pentru a ne alimenta speranțele efemere. În schimb, întâlnirea cu muzica savantă ne mântuie nădejdiile de durată, ne întreține aspirațiile eterne. În prima ipostază dorim concilierea cu sinele propriu, cu nevoile lui vremelnice. În cea de-a doua tânjim după împăcarea cu ceva mult mai adânc decât propria ființă, cu statornica ei transcendență. Unde mai pui că divertismentul se ascultă cuminte (decă, nu e slăbiciune, lipsă de inteligență ori reflecție șchioapă), iar muzica savantă cu minte (fiind un efort intens și consecvent de gândire). Important este să nu fim necuviincioși și să nu contestăm neapărat idolii altora, oblăduindu-i musai pe ai noștri. Să nu ne comportăm ca niște spirite dogmatice ori abuzive. Din păcate, suntem, în continuare, habotnici când e vorba de valorile noastre și invocăm libertatea de expresie când e vorba de valorile altora. Nu-i mai puțin adevărat că pentru fiecare din noi există zone, mai largi sau mai înguste, de inadmisibil. Și dacă adăugăm acea tradiție (intensificată în ultimul timp) a contestării, persiflării, culpabilizării obiceiurilor, dorințelor, preferințelor, vom înțelege de ce publicul muzicii de divertisment este în permanentă răcă (poate, inadecvare) cu publicul

muzicii culte. (Uneori sfada se instaurează chiar în aceeași persoană care ascultă alternativ cele două categorii de muzică!). În rest, ascultăm muzică de divertisment pentru a ne umple așteptările de-o clipă și muzică savantă pentru a ne mântui nădejdiile de durată.

x

Lumea muzicală de azi se împarte, grosso-modo, în două tabere: apărători ai creativității fără frontiere și apărători ai tradiției sacrosante. În prima se lăfaie „tribuni” ai libertății fără criterii, „mistici” ai efectologiei sonore, „profesioniști” ai post-serialismului, fractalismului, spectralismului, minimalismului, fuzionismului, predicatori ai aleatorismului și ai evenimentului meta-muzical. În cea de a doua domnesc adepți aprigi ai tonalismului funcțional, bigoți surescitiți de adierile baroce, clasice sau, în special, romantice, slujitori obtuși ai literei creațiilor sonore aparținând veacurilor trecute. Și de o parte și de alta există, desigur, justificări. Mai mult sau mai puțin întemeiate. Problema e deosebit de complexă: ambele tabere acutizează unul sau altul din termenii binomului pro-anti, ieșind pe piață cu produse prea „originale” și mult prea „dogmatice”. Rezolvarea constă, cred, în aceea că nu trebuie să luăm creativitatea ca pe o materie primă pentru mici virtuozități de coloratură și nici să branșăm tradiția la o euforie hrănită de derizoriu. Ca să nu mai vorbim de faptul că e ridicol să-ți aperi cu ferocitate propriile opțiuni și să repudiezi cu tărie opțiunile altora.

DIN SUMAR

“Viață e frumoasă”	2-13
Festivalul Liszt 200	14
Popasuri enesciene	15
Academicianul O. L. Cosma	17
Enescu și Bartok în Germania	18-19
Impresariat (I)	20-21
Concerte sub... lupă	22-25
Liedul românesc pe noi culmi	24
Opera din Iași - 55 de ani	26-27
Festival internațional la Brașov	32-33
Punctul pe j... azz	37
Gala OVO Music	38-43
Crizantema de aur	44-46
Premiile VIP	47-48
Flash intern	52-53
Femina	58-59
Remember Ion Cristinoiu	60-62
Aniversare Marina Voica	63
Mondo pop	64-65
Discuri	70-71

Gala Internațională de Operetă și Musical

Costin POPA

Organizatorul ediției a IV-a a Festivalului Internațional al Artelor Spectacolului Muzical „Viața e frumoasă”, Teatrul Național de Operetă „Ion Dacian”, a

de la actualul sediu pentru a-i satisface pe toți cei care au dorit să participe la eveniment.

Un program bogat, 28 de numere, a reunit vedete din România, Rusia, Ucraina, Ungaria, Bulgaria și Slovacia, într-un spectacol captivant regizat de ucraineanul Bogdan Strutynskyi și de însuși Răzvan Ioan Dincă. Operetă clasică, musical, șansonete, cântate într-un ambient de revistă, cu efecte sonore, de lumină, video și chiar pirotehnice, cu acrobații și intrări călare în scenă, totul cu participarea orchestrei Operetei dirijate profesionist de maghiarul Istvan Silló, a corului pregătit de Gabriel Popescu și a ansamblului de balet al aceleiași teatru.

Din punct de vedere artistic, concurența între gazde și oaspeți a fost mare. Câteva voci tinere, excepționale, au venit din Rusia (frumoasa Natalia Savchenko în aria din „Giuditta” de Lehár) și Ucraina (Liubov Sagat în „Baiadera” de Kálmán și Halyna Hrehorchak în mai puțin cunoscuta dar spectaculoasă arie de coloratură lejeră din „Aventuri din noaptea nunții” de Offenbach). Din Ungaria, li s-au alăturat mai vechi cunoștințe ale publicului bucureștean, vedeta Mónika Fischl (Saffi din „Voievodul țiganilor” de Johann Strauss) și fabuloasa cântăreață-dansatoare Szilvi Szendi („Baiadera” de Kálmán, împreună cu Dávid Szabó). În replică, am ascultat câteva valoroase glasuri românești, tânăra Tina Munteanu împreună cu neobosita Bianca Ionescu („My fair Lady” de Loewe), diva Doina Scripcaru (arie din „Contesa

Bianca Ionescu (Foto: www.roxandsan.com)

ales ca tradiționala gală să se desfășoare la Sala Palatului. S-a bazat pe succesele din anii anteriori, pe apetența publicului pentru cele două direcții majore de dezvoltare a teatrului, opereta și musicalul. Punct ochit, punct lovit. Marele auditorium bucureștean a fost plin în proporție, să estimăm, de 75-80% și entuziasmul a fost contaminant. Cum bine spunea în alocuțiunea introductivă directorul general Răzvan Ioan Dincă, ar fi fost nevoie de câteva spectacole în mica sală

Florin Budnaru (Foto: www.roxandsan.com)

Maritza” de Kálmán) și debordanta – prin cânt și dans - Gladiola Nițulescu, în cupletul cu Mihnea Lamatic și George Călin din opereta „Silvia” de același Kálmán.

Foarte bune au fost duo-urile Olga Lozovaya-Ivan Korytov din Rusia (duetul Maritza-Jupan din „Contesa Maritza”) și Cătălin Petrescu-Florin Budnaru (husarii din „Prințesa circului” de Kálmán), după cum deosebit de apreciat în aria „Zi-i țigan” din „Contesa Maritza” a fost starul maghiar Dániel Vadász, și el vechi oaspete al Festivalului „Viața e frumoasă”.

Deși nu este momentul unor analize de glas sau de estetică vocală, nu pot să nu remarc vibrato-ul accentuat al sopranei bulgare Olga Mihailova-Dinova (arie din „Văduva veselă” de Lehár) sau emisia forțată, rudimentară și

Emma Shapplin (Foto: www.roxandsan.com)

Cătălin Petrescu (Foto: www.roxandsan.com)

uzura tenorului bulgar Penio Pirozov în altminteri înaripata arie „Dein ist mein ganzes Herz” din „Țara surâsului” de Lehár.

Dacă toate acestea au putut fi urmărite în prima parte a serii, cea dedicată operetei clasice, după pauză a urmat un show de musical, marea izbândă a directoratului Dincă. Într-adevăr, în ultimii cinci ani, cu producții spectaculoase precum „Romeo și Julieta” de Gérard Presgurvic, „Rebecca” de Sylvester Levay sau „Maria de Buenos Aires” de Piazzolla, Teatrul Național de Operetă „Ion Dacian” și-a câștigat un public specific. Beneficiul nu s-a oprit aici. Importantă a fost depistarea și fomarea profesională a unor cântăreți-actori-dansatori totali, aproape exclusiv tineri, până acum necunoscuți. Au devenit peste noapte vedete, cu

performanțe impresionante. Așa a fost și în această a doua secțiune a galei când Florin Budnaru și Alexandra Crăescu, Georgiana Mototolea și Adina Sima (din păcate dezavantajată de o defecțiune de sunet), Mihai Moș și Diana Nițu, Victor Bucur și George Călin, Ernest Fazekas și Anca Florescu, Anca Țurcașiu și Cătălin Petrescu au dat viață personajelor de musical. Li s-au alăturat câțiva invitați, delicata soprană slovacă Dominika Doniga („Parla” de Arditi) și rusul Andrey Danilov (voce gravă cu oarecare probleme în registrul acut, așa cum a dovedit în aria din „Gasparone” de Millöcker).

Mereu surprinzător, artistul care a interpretat pe scena Operetei întregul rol Orlofsky din „Liliacul” de Johann Strauss în emisie *falsettone* - l-am numit pe Ernest Fazekas - a cântat acum șansoneta „Ne me quitte pas” de Jacques Brel și s-a autoprezentat în calitate de compozitor de musical. Așadar, „Apocalipsa iubirii”... ne așteaptă într-un viitor nu prea îndepărtat. După excelentul Roman Vlad, iată că un alt creator român se îndreaptă către teritoriul musicalului.

Înlănțuirea numerelor a fost continuă și sala s-a simțit învăluită într-o avalanșă de sunete, în vârtejul dansului, în zicerile subtile, în șoaptele de dragoste. Reușita lui Răzvan Ioan Dincă în impunerea musicalului, în atragerea tinerilor pe scenă, mă trimite cu gândul la noua generație a interpreților de operetă clasică. Pare foarte subțire dacă nu lipsește cu desăvârșire. Sporadicele apariții de noi nume nu fac

decât să confirme regula. Care să fie cauza? Lipsa de atracție a studenților pentru operetă, această minunată școală vocal-actoricească? Înclinarea balanței către musical pe afișele Teatrului „Ion Dacian”? Imobilism și dezinteres din toate direcțiile? Sigur că toți absolvenții claselor de canto clasic se visează la Scala. Totuși cred că o mare răspundere o poartă și profesorii, care trebuie să deceleze, să filtreze și să îndrume tinerii în mod potrivit. Mi se pare evident că opereta ar avea de câștigat și, în acest mod, s-ar forța și echilibrarea balanței de care aminteam. În spiritul marii tradiții a scenei bucureștene, genul nu trebuie să se dilueze sau chiar, Doamne ferește, să se piardă! O reconstrucție este necesară și trebuie începută urgent.

Gala s-a încheiat în sonoritățile a două pagini celebre, Cancan-ul din „Văduva veselă” și, cu participarea tuturor soliștilor serii, „Șampania” din „Liliacul”.

Georgiana Mototolea (Foto: www.roxandsan.com)

Bal la Savoy în stil ucrainian (Foto: www.roxandsan.com)

În premieră la Sala Palatului

Anca FLOREA

Una dintre marile „provocări” pe care Teatrul de Operetă și le-a propus în cadrul Festivalului „Viața e frumoasă” a fost organizarea, pentru prima oară, a unei Gale internaționale de operetă și musical la Sala Palatului, deci într-un spațiu depășind cu mult capacitatea teatrului, afluența de public – mii de spectatori – dovedind atractivitatea unui asemenea demers în condițiile în care propunea (și) selecțiuni din spectacolele de succes din repertoriul curent.

Din păcate mai toate reprezentațiile din festival încep, și anul acesta, cu o întârziere de zeci de minute (aplauzele enervate ale publicului dovedind că așteptarea depășise limita de răbdare a celor care nu pricepeau de ce trebuie să privească la nesfârșit cortina albă și să asculte melodii înregistrate, reluate insistent). Apoi, orchestra TNO și dirijorul Istvan Sillo (din Ungaria) au „atacat” uvertura la *My Fair Lady*, urmată de aria Elizei cântată de Tina Munteanu și de Bianca Ionescu (deși „combinația” nu figura în program și nici nu era notată pe ecranele amplasate în laterala scenei), într-un fel de alternare/duet cel puțin ciudată, dar aplaudată. Publicul a apreciat și evoluția sopranei bulgare Olga Mihailova în aria din *Sylvia*, secondată de cor (situat în fundal, în ancadramentul din *Liliacul*) și de balerinii Diana Ferencz și Bogdan Cănilă, evoluând foarte bine dar într-o coregrafie fără vreo legătură cu textul și locația ariei.

Regia (semnată de Răzvan Dincă și Bogdan Strutinski din Ucraina) a dorit să asigure o permanentă mișcare în scenă, solicitând corpul de balet chiar și pentru a însoți un solist sau schițând câțiva pași de dans pe muzica înregistrată, așa cum s-a petrecut și înainte de aria din *Giuditta*, abordată de soprana Natalia Savcenko (din Rusia), dar căreia i s-au oferit flori... pe un vals de Strauss, trecerea la scriitura lui Lehar și mai ales la sonoritatea orchestrei „live” fiind astfel brutală și fără sens. Din *Contesa Maritza* am ascultat o arie (trecută în programul de sală... „aria Maritza”!) frumos interpretată de soprana Doina Scripcaru și o alta susținută onest de tenorul maghiar Daniel Vadasz, apoi simpaticul duet Liza-Jupan (nicidecum... Maritza-Jupan cum este scris în program...) cu Olga Lozovaya și Ivan Korytov, cuceritori și prin dansul dificil dar plin de vervă și umor; balerinii teatrului au revenit pe scenă pentru a însoți aria lui Saffi (și aceasta notată... „Aria Saffi”...) din *Voievodul țiganilor*, preferată de soprana Monika Fischl (Ungaria), rochia de seară și atitudinea sa statică contrastând cumva cu mișcarea alertă și costumele viu colorate ale corpului de balet, pentru ca apoi să ascultăm „Aria Odette” (!) și „Shimmy” (?) din *Baiadera*, cu soprana Liubov Sagat (Ucraina), respectiv David Szabo și Szilvi Szendi (Ungaria), momente alternând astfel lirismul și amuzamentul plin de culoare. Tenorul bulgar Penio Pirozov s-a străduit să parcurgă celebra arie din *Țara Surâsului*, soprana Halyna Hrehorhach

(Ucraina) a ales o arie mai puțin cunoscută din *Aventura din noaptea nunții* de Offenbach, nota de vitalitate și comic readucând atmosfera de antren și bună dispoziție în secvența din *Sylvia* (notată cel puțin ciudat „Piparcă Petre”) susținută cu pregnant temperament și debordantă veselie de către Gladiola Nițulescu alături de Mihnea Lamatic, George Călin și ansamblu, apoi în „Husarii” din *Prințesa circului* în care elementul de surpriză și spectaculos a fost apariția baritonului Cătălin Petrescu și a tenorului Florin Budnaru pe cai albi bogat împodobiti, finalul primei părți propunând o „Suită ardelenească” din *Lăsați-mă să cânt*, balerinii Teatrului de Operetă întrecându-se în pași complicați și strigături în spirit neaoș românesc, mult gustat de public.

După pauză, un acordaj cam straniu al orchestrei a prefațat inspiratele decupaje din musicalurile de referință incluse pe afișul teatrului în ultima perioadă, începând cu *Rebecca* în care, ca și la deschiderea festivalului, i-am aplaudat pe Cătălin Petrescu și Alexandra Crăescu, aceasta cântând apoi și împreună cu Florin Budnaru, intervențiile corului și dansatorilor fiind deosebit de expresive, urmând momente din *Romeo și Julieta* – nefericit intitulat „Imposibil” și „Ura” -, în principiu de mare impact și dinamism intens, dar cu un microfon portabil care... nu a funcționat, solista cântând astfel fără a fi auzită, într-un dorit duet Giorgiana Mototolea – Adina Sima, împlinit și de mișcarea scenică performantă a dansatorilor și de corul mult solicitat dar bine pus la punct, un alt duet – „Inimi” (!) – readucând lirismul cuplului de îndrăgostiți în interpretarea Diane Nițu și a lui Mihai Moș, acesta revenind într-un alt fragment interesant din musical, dar alături de Victor Bucur, George Călin și întreg ansamblul; de ce între momentele din *Romeo și Julieta* s-au intercalat canzoneta *Parla* cu soprana Dominika Doniga (din Slovacia) și aria din *Gasparone* cu tenorul rus Andrei Danilov nu am prea înțeles...

Un loc aparte a ocupat Ernest Fazekas care, după chansoneta *Ne me quitte pas* (duetul coregrafic neavând nicio legătură cu îndrăgita piesă de Brel, dar frumos dansat de Monica Straț și George Agache), a prezentat, împreună cu Anca Florescu, un duet din propriul său musical *Apocalipsa iubirii*; am urmărit și *Pigalle* cu Bianca Ionescu și „Duet mare” (?) din *Maria de Buenos Aires* cu același Cătălin Petrescu și Anca Țurcașiu (care a avut prioritar... un text vorbit), un alt duo al balerinelor D. Ferencz și B. Cănilă încercând să „dubleze” duetul, dar din nou în discordanță cu „subiectul”, apoi, deși programul de sală anunța „musical și chansonette” (!), s-a revenit la... operetă prin irezistibilul *Can-Can* din *Văduva veselă* și „Șampania” din *Liliacul*, în care s-au regăsit toți cei care au participat la realizarea concertului-spectacol.

Au fost și acrobații și artificii și proiecții și confetti, orchestra a sunat când mai bine, când... discutabil, dar timp de aproape trei ore publicul – doar în parte cunoscător al genului – a aplaudat entuziast, semn că „pariu” a fost câștigat, directorul Răzvan Dincă invitându-ne, deja, anul viitor, la o nouă gală derulată în acea sală, care se speră că va fi arhiplină. Și poate că mulți dintre spectatori vor fi atrași astfel către sala Operetei, pentru a vedea integral producțiile de operetă sau musical, chiar dacă și atunci vor constata că... nu încep niciodată la ora stabilită...

„Rebecca” a deschis spectaculos festivalul

Anca FLOREA

Succesul cu totul aparte reputat de noua producție cu musical-ul **Rebecca** de Sylvester Levay (muzica și orchestrația), pus în scenă de regizorul Attila Beres, scenografii Balasz Horesnyi (decoruri) și Rita Velich (costume), coregraful Akos Tihanyi, light-designerii Laszlo Nagy și Ionuț Dolănescu, sunetiștii Tamas Ditzman și Laurențiu Stângă, dirijor fiind Tamas Bolba, maestru de cor Gabriel Popescu, i-a determinat pe directorul general Răzvan Dincă și pe directorul artistic Alina Moldovan să-l programeze în deschiderea ediției IV a Festivalului „Viața e frumoasă” organizat de Teatrul de Operetă în perioada 10-20 noiembrie. O super-producție spectaculoasă ca montare, apelând la efecte pirotehnice, proiecții, lumini excelent combinate, scena turnantă dovedindu-se extrem de utilă pentru trecerea de la un cadru la altul, într-o manieră cumva cinematografică (poate cu nostalgia celebrului film din veacul trecut...), acțiunea păstrându-și astfel cursivitatea și încărcătura emoțională, imaginea cucerind și impresionând pe bună dreptate, totul funcționând perfect, întreg ansamblul evoluând la cotele performanței, parcă mai intens ca la premieră. Și pentru că în ultimele stagioni, distribuțiile se alcătuiesc în urma unui casting, și de această dată mulți dintre interpreți sunt colaboratori, alături de soliști ai „casei”, tenorul Florin Budnaru conturând, în Maxim, probabil

cel mai bun personaj abordat până acum, atât în plan vocal, cât și ca joc de scenă, chiar dacă în versiunea sa, lordul este cam lipsit de personalitate, dar expresiv și credibil, baritonul Cătălin Petrescu reliefându-se din nou prin talentul de actor și dansator, prin felul în care

rostește proza și „compune” un Jack impecabil în datele sale definitorii, soprana Silvia Șohterus convingând în Beatrice, în „cuplu” cu basul Orest Pâslariu, foarte „în rol” în Giles, Valentin Tiron fiind un episodic Judecător, iar Nicolae Lupu un agreabil Franck. Dacă de această dată Andras Deme-

ter a fost... Colonel, în

Amenințatoarea Mrs. Danvers
(Foto: www.roxandsan.com)

eroina principală (Ea) am aplaudat o tânără cuceritoare – Alexandra Crăescu – întrupând cu sinceritate fata sensibilă, timidă, îndrăgostită, transformată sub ochii noștri într-o Lady fermă, cu multă personalitate, dar la fel de caldă, cântând cu un glas luminos, adecvat rolului, opunându-i-se Mrs. Danvers, personaj aproape malefic, extrem de complex, dar susținut impresionant de către Giorgiana Mototolea - o apariție „dură”, dar mai ales o voce amplă, metalică, incisivă, dublată de un temperament debordant; o creație a realizat și Anca Țurcașiu în extravaganta Edith, iar în Ben l-am apreciat din nou pe Matei Chioariu, remarcabilă fiind capacitatea tuturor de a păstra constantă vibrația emoțională, ardența și „ritmul” acțiunii. Greu de înțeles, programul de sală notează... două distribuții, așa încât prea puțini au aflat... pe cine aplaudă...

Și de această dată, orchestra a cântat „din culise”, corul a sunat foarte bine și a jucat excelent, balerinii au creat momente de real efect, coordonarea fiind fără fisură într-o lucrare melodioasă, cu câteva motive care se repetă dar plac, totul are nerv și poezie, așa încât aplauzele la scenă deschisă și ovațiile entuziaste ale sălii arhipline au fost, din nou, pe deplin meritate de calitatea spectacolului și în special de interpreți, așa spune și de mașiniști și de întreg corpul tehnic, deosebit de solicitați „la secundă”.

Alexandra Crăescu
(Foto: [Diana Murașan](#))

Un balet „cuminte”

Anca FLOREA

Dorind să ofere publicului o paletă cât mai largă de genuri, Festivalul „Viața e frumoasă” a inclus și un spectacol susținut de Compania de balet din Bratislava, propunând *Romeo și Julieta* pe muzică de Prokofiev, în viziunea coregrafică a lui Mario Radacovsky, dramaturgia semnată de Miroslava Kovarova,

neagră de fundal, care se închide sau se deschide parțial, lăsând să fie luminat un spațiu în roșu sau orange, singurele elemente de recuzită fiind o banchetă și un pat care, în final, devine catafalc. Costumele sunt destul de moderne, băieții purtând tricouri, costume de stradă sau fracuri, iar fetele rochii multicolore cu o croială lejeră, cuplul de îndrăgostiți având, firesc, veșminte albe, iar Thybalt - negre.

Pe lângă simplificarea poveștii și încercarea de a crea tipologii, despre concepția coregrafică se poate spune că s-a raportat la posibilitățile de ordin tehnic ale ansamblului, renunțând la poante și mișcări complicate, deci la performanță, utilizând doar câteva „scheme” și combinații ce revin în special în dansurile de grup, totul desfășurându-se cu intenția de a readuce pe scenă eroi

(Foto: www.roxandsan.com)

decorurile imaginate de Marek Holly și costumele schițate de Dorota Cigankova și Diana Strauszova. Este, de fapt, o regândire a celebrului subiect desprins din piesa shakespeariană, pentru că de această Julieta (Veronika Holla) se află permanent în scenă și în prim plan, Romeo (Peter Dedinsky) rămâne destul de șters, tratat doar ca un „însoțitor” al fetei, un partener al lui Mercutio (probabil Arthur Abram) sau un rival cu care se înfruntă Thybalt (să fi fost Daniel Corbeil?...), aceștia mult mai pregnant reliefați ca tipologie și implicare scenică, în timp ce personaje precum Lorenzo sau Doica dispar pur și simplu. Devine cumva impropriu să mă refer la decor, pentru că se apelează la o cortină

îndrăgiți, evoluând cu sinceritate și expresivitate pe o partitură excelent cântată... pe CD, într-o seară agreabilă pentru spectatorii neavizați și dezamăgitoare pentru cei care știu ce înseamnă balet și care, probabil, așteptau să urmărească, într-adevăr, o trupă de marcă, într-o coregrafie cel puțin interesantă. De ce oare numele soliștilor au fost doar enumerate în program, fără a se menționa și personajul pe care îl întrupau, nu am înțeles...

Ediția trecută a propus o gală de balet destul de eterogenă, dar cu câteva „vârfuri”; acum a sosit un spectacol cu *Romeo și Julieta* în maniera apreciată la Bratislava...

Alfredo Pascu la... 15 ani

Anca FLOREA

Fără nicio îndoială, tenorul Alfredo Pascu este, de mulți ani, junele-prim „en titre” al operetei românești, implicit al Teatrului de Operetă, preluând astfel „ștafeta” de la Nae Leonard, Ion Dacian și Dorin Teodorescu, statut pe care l-a câștigat prin glasul calitativ, prezența scenică elegantă și dezinvoltă, charisma irezistibilă în mai toate rolurile importante ale genului, melomanii și fanii săi invadând sala pentru a-l vedea în spectacole, cândva numeroase, de o vreme

Lăsați-mă să cânt, Contesa Maritza, Lysistrata, în care timbrul său bogat, cu acut generos, a încântat, chiar dacă – probabil din cauza emoțiilor – a păstrat permanent o atitudine sobră, văduvită tocmai de acel cuceritor farmec personal în care zâmbetul și verva au un rol decisiv, asigurându-i și acea strălucire cu care ne-a obișnuit de un deceniu și jumătate.

Așteptam un „foc de artificii”, dar am urmărit un tenor matur, preocupat de modul în care cântă, adresându-se publicului la fel de „serios”, optând, în aria finală (din *Țara Surâsului*) pentru o abordare prioritar în mezza-voce, ceea ce a făcut ca acel concert aniversar să se încheie într-o notă... discretă. Puțin contrariați, cei care îl îndrăgesc și îl apreciază atât în repertoriul de operetă, cât și în cel de operă, l-au aplaudat și chiar ovaționat cu sinceritate și cu speranța că îl vor revedea mai des în stagiunea curentă.

Orchestra a propus și uvertura la aceeași partitură de Lehar, apoi cea a operetei de Gherase Dendrino, precum și – frumos dar ieșit din context – celebra *Meditație* din opera *Thais* de Massenet, iar corul a interpretat cu aplomb deopotrivă secvențe din *Vânătorul de păsări* și *Voievodul Țiganilor*.

În deschiderea serii, directorul general al Operetei, Răzvan Dincă, l-a elogiât pe tenorul-vedetă, căruia soprana Daniela Vlădescu – în dublă calitate de parteneră de scenă și manager general al Operei din Constanța – i-a creionat, cu căldură și afecțiune, un portret în care s-au regăsit omul și artistul, așa cum îl știu cei din sală și cei din spatele cortinei, muzicologul Viorel Cosma profitând de ocazie pentru a decupa din Lexiconul său „fișe” pline de date privindu-l pe Alfredo Pascu, dar și pe Leonard sau chiar pe Ciprian Porumbescu.

Ca și la acel ratat concert al tenorilor, și de această dată imaginile proiectate pe fundal au fost în totală discordanță cu ceea ce se cânta pe scenă, amalgamând fragmente din operete și opere cu fotografii, într-o derulare (uneori... repetitivă) improvizată, adesea hilară, pentru că în filmările preluate de la TVR apărea scris titlul unei lucrări (câteodată și partenerul), în timp ce pe scenă... se cânta cu totul altceva!... Pe de altă parte, acea însăilare nu a prea trădat profesionalismul, parte având notate detalii respective, parte nu, lipsa de unitate și de concepție fiind evidentă. De altfel, nici maniera în care erau anunțate paginile incluse în programul concertului nu era prea riguros „expusă” pe ecranele ce încadrau scena, unele cu amănunte în exces, altele fără...

În sfârșit, Teatrul de Operetă și-a onorat junele-prim așa cum merită din plin. Chiar dacă așteptam o seară de referință, cu „explozii” pe scenă și în sală, Alfredo Pascu a oferit o prestație atent pusă la punct, cu seriozitate binevenită în plan artistic, dar ușor deconcertantă pentru cei care sperau ca, măcar la final, să le acorde zâmbetul său inconfundabil. Poate la următorul concert...

(Foto: www.roxandsan.com)

extrem de puține din motive aparent inexplicabile. De altfel, de-a dreptul uimitor, în „concertul tenorilor” dedicat centenarului Ion Dacian, a fost marele absent, fiind preferați alți soliști foarte departe de acea filieră de care aminteam.

Poate prin compensație, în cadrul ediției IV a Festivalului „Viața e frumoasă”, i s-a rezervat o întreagă seară, prin care, marcând 15 ani de carieră artistică pe acea scenă, a dorit să readucă în fața publicului său fidel câteva repere din partituri ce-i sunt apropiate nu doar vocal, ci și sufletește. În compania orchestrei și corului teatrului, cu Lucian Vlădescu la pupitru, Alfredo Pascu a abordat arii din *Țara Surâsului*, *Vânătorul de păsări*, *Voievodul Țiganilor*,

Entuziasm și emoții la Trofeul Dacian

Janina BĂDICU

Musicalul e la modă astăzi mai peste tot în lume, fapt confirmat și în luna noiembrie în România prin Festivalul Internațional al Artelor Spectacolului Muzical Viața e frumoasă, organizat de Teatrul Național de Operetă Ion Dacian. Ca și în anii precedenți, un eveniment important în cadrul festivalului l-a constituit Trofeul Ion Dacian pentru tineri interpreți, ajuns la ediția a III-a, proiect realizat cu sprijinul Centrului de Excelență al Universității Naționale de Muzică București. Cu această ocazie, am realizat din nou că trăim într-o țară plină de talente, în care soliști și actori iubitori ai artelor spectacolului

Daniel Ionuț Pop

Duet Rodica Vică - Ștefan Vasile

musical s-au prezentat cu entuziasm și au oferit prin interpretări variate puterea lor artistică în fața unui juriu de specialitate, prezidat de muzicologul Mihai Cosma.

Seara concursului a debutat cu un micro-recital susținut de Tina Munteanu, câștigătoarea trofeului de anul trecut, solistă la Opera Română. Diversitatea, originalitatea și dăruirea s-au reflectat printre cei 30 de concurenți care au interpretat piese din coloane sonore de film, musical sau arii din operete, emoționați de o competiție strânsă și de importanța scenei pe care evoluează, cea a Teatrului Național de Operetă Ion

Alexandra Crăescu

Dacian. Într-o atmosferă intimă, voci tinere și frumoase, secondate deseori de talent actoresc au impresionat publicul aflat în sală, care prin intensitatea și durata aplauzelor măsurate electro-acustic, au oferit o notă fiecărui concurent. Acestor note li s-au adăugat cele ale juriului, rezultatul fiind o medie finală între cele două metode de apreciere.

Marea majoritate a concurenților au fost studenți (foști sau actuali) ai Universității Naționale de Muzică București, dar competiția a fost deschisă și către profesioniști. Printre aceștia, Mirela Boureanu-Vaida, de la Teatrul de Revistă Constantin Tănase, Victor Bucur - Teatrul Țandărică și Neculai Lupu, de curând solist al Teatrului Național de Operetă Ion Dacian, mi-au atras atenția prin aptitudini și expresivitate, semn al unei bune stăpâniri a actului artistic, atât muzical, cât mai ales teatral.

Victor Bucur

reprezentat pentru fiecare un pas înainte în carieră. Surpriza serii ne-a fost oferită chiar de către marele câștigător.

Ionuț Daniel Pop, un tânăr student al Universității Naționale de Muzică București, a cucerit Trofeul Ion Dacian. Deși a interpretat cântecul "The impossible dream" din musicalul *Man of la Mancha*,

visul său a devenit realitate și a ieșit învingător. Cu o voce puternică și un timbru cald, alături de o trăire plină de sensibilitate, a subjugat publicul aflat în sală, dar și juriul, pe care l-a cucerit cu interpretarea sa încărcată de pasiune. După cum a declarat, a fost pentru prima oară când a

interpretat o piesă din genul musicalului și a relatat după

primirea trofeului că se regăsește foarte mult în acest gen.

Alte prezențe deosebite au fost Marius Bălan, Ana Cebotari, dar și Alexandra Crăescu, o altă concurentă aflată printre câștigători, pe care o urmăresc de ceva vreme și care mă impresionează mereu prin acuratețea sa interpretativă. De altfel, ea a primit nota maximă din partea publicului pentru un fragment din rolul principal susținut în musicalul Rebecca - cea mai

nouă premieră a Teatrului de

Ana Cebotari

Inevitabil au existat câteva interpretări care nu au strălucit, dar cu siguranță această experiență a

Nicolae Lupu

Operetă Ion Dacian.

Dacă privim în urmă, ediția din acest an a Trofeului Ion Dacian pentru tineri interpreți a fost un succes, atât prin organizarea sa, dar mai ales prin nivelul ridicat al concurenților. Iată încă un motiv în plus pentru a spera că tinerii soliști vor alege și pe viitor acest gen de competiții și că vor fi mereu atrași de artele spectacolului muzical.

(Foto Diana Murășan și Andra Frățilă)

Trofeul „Dacian” – o provocare

Anca FLOREA

Trofeul „Ion Dacian” este un proiect realizat cu sprijinul Centrului de Excelență al Universității Naționale de Muzică, partener fiind Radio România Cultural, așa încât, firească, președintele juriului a fost fondatorul concursului, Mihai Cosma, iar membri Oltea Șerban-Pârâu, Eleonora Enăchescu, Anca Țurcașiu și Marius Țeicu.

În competiție au intrat 38 de tineri cu vârste între 17-34 ani, evoluând fie acompaniați la pian, fie cu negativ, aspect care a subliniat caracterul eterogen al derulării. Fiecare interpret și-a gândit apariția conform imaginației sau gustului personal, colaborând cu colegi de facultate, prieteni sau elevi de la școli de coregrafie, astfel încât am asistat la cele mai surprinzătoare manifestări de „originalitate”, unele simpatice, altele hilare, grotești sau aberante, precum sensibilul personaj Berta din opereta **Lăsați-mă să cânt** de Gherase Dendrino, „tratat” ca o Ofelie cu mințile pierdute, care în final... se spânzură!...

Am ascultat mulți foști sau actuali studenți de la UNMB, câțiva soliști-actori ai teatrului-gazdă și alții doar atrași de musical, un gen preferat de cei ce au urcat pe scenă, deși ar fi fost normal să primeze secvențele din operete, pentru că totuși concursul poartă numele lui Ion Dacian. În deschidere a cântat soprana Tina Munteanu, câștigătoarea Trofeului în ediția precedentă, propunând o arie din **Contesa Maritza** și un duet din **Sylvia**, alături de tenorul Florin Budnaru, seara debutând deci sub semnul firesc al acestui gen. Mai apoi, pe lângă cei fără glas sau pur și simplu fără vreo legătură cu „subiectul”, am ascultat tineri cu potențial vocal și expresiv, unii chiar foarte promițători dacă își vor perfecționa maniera de cânt. Spre exemplu, Ana-Maria Popa a ales o arie din **Evita**, Bianca Ulrich a preferat o celebră melodie din

Marius Bălan

muzica filmului **Titanic**, Alin Stoica a etalat o frumoasă voce de tenor într-o arie din **Lăsați-mă să cânt**, asemeni lui Florin Mărginean într-o pretențioasă arie din zarzuela **Taverna** sau lui Adrian Dumitru în **Țara Surâsului**. Maria-Cristina Negoescu a ales o arie din **Oklahoma**, Andrei Bălăceanu s-a aventurat în aria din musical-ul **Fantoma de la operă**, Neculai Lupu și-a ales, total neinspirat, aria lui Lorenzo din **Romeo și Julieta**, dar Victor Bucur și-a demonstrat talentul de actor într-un excelent moment „de compoziție” din **Jekyll și Hyde**. Baritonul Ionuț Daniel Pop a convins că are un glas calitativ și expresivitate în aria din **Omul de la Mancha**, iar Marius Bălan poate fi o voce interesantă după cum a cântat în **Notre Dame de Paris**, în timp ce Mirela Boureanu a convins în momentul din **Nine**, Ioana Bitere în îndrăgita arie din **West Side Story** iar Alexandra Crăescu a reeditat succesul constant din **Rebecca**. Soprana Anna Mirescu a optat pentru o arie din **Liliacul** (singura care nu a apelat la microfon), iar Ana Cebotari a abordat o arie din musicalul **Elisabeta**.

Aprecierea publicului a avut un rol însemnat în desemnarea câștigătorilor, aplauzele lor fiind „măsurate” electronic, rezultatul afișându-se imediat pe ecranele amplasate în laterala scenei. Și se pare că s-au apropiat mult de notele acordate de juriu, spectatorii aflând, seara târziu, că Trofeul i-a revenit lui Daniel Pop, Premiul de excelență Alexandrei Crăescu (care a primit și cele două bilete pentru un Revelion în Grecia, oferite de Carpatia Tour), dar și lui Victor Bucur. De această

Maria Cristina Negoescu

dată numărul premiilor a crescut, s-a diversificat „aria” lor, nivelul celor recompensați a fost în general meritoriu, dar cred că în juriul Trofeului „Ion Dacian” ar trebui să se regăsească și o personalitate a operetei, nu doar cunoscători ai muzicii ușoare sau, în varii moduri, ai

musicalului, pentru că vorbim despre Teatrul de Operetă, genul în sine fiind complex și foarte diferit de celelalte forme de spectacol, cerând și talent de actor și suplețe în dans și știință a rostirii textului vorbit, dar și... voce adevărată și o manieră aparte de cânt. Tocmai de aceea rămân la convingerea că nici în spectacolele de operetă, nici în competiție nu ar trebui folosit microfonul; doar astfel se va aprecia corect (și) amploarea glasurilor, pe o scenă unde, decenii la rând, artiști de mare valoare s-au impus și au cucerit ovații doar prin calitățile lor, fără ajutorul... „butoanelor”. (Foto Diana Murășan și Andra Frățilă)

TEATRUL NAȚIONAL DE OPERETĂ "ION DACIAN"

Stagiunea

2011-2012

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL AL ARTELOR SPECTACOLULUI MUZICAL

VIAȚA E FRUMOȘĂ!

10-20 NOIEMBRIE 2011, BUCUREȘTI, EDIȚIA A IV -A

TROFEUL "ION DACIAN"

PENTRU TINERI INTERPREȚI

PALMARESUL OFICIAL AL CONCURSULUI

TROFEUL "ION DACIAN" - IONUȚ DANIEL POP

PREMIUL DE EXCELENȚĂ (OFERIT DE CARPATIA TOUR)
ALEXANDRA CRĂESCU

PREMIUL RADIO ROMÂNIA CULTURAL
DUET RODICA VICĂ / ȘERBAN VASILE

PREMIUL DE EXCELENȚĂ
(OFERIT DE CENTRUL DE EXCELENȚĂ
AL UNIVERSITĂȚII NAȚIONALE DE MUZICĂ BUCUREȘTI)
VICTOR BUCUR

PREMIUL CRITICII MUZICALE
(OFERIT DE EDITURA UNIVERSITĂȚII NAȚIONALE DE MUZICĂ BUCUREȘTI)
ANA CEBOTARI

PREMIUL PUBLICULUI – MIRELA BOUREANU-VAIDA

PREMIUL TEATRULUI NAȚIONAL DE OPERETĂ "ION DACIAN" – MARIUS BĂLAN

PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI (OFERIT DE CENTRUL DE EXCELENȚĂ
AL UNIVERSITĂȚII NAȚIONALE DE MUZICĂ BUCUREȘTI) – NECULAI LUPU

PREMIUL TINEREȚII (PENTRU CEA MAI BUNĂ INTERPRETARE
A UNUI SOLIST CU VÂRSTA SUB 21 DE ANI) – CRISTINA NEGOESCU

Director General: Răzvan Ion Dincă

www.opereta.ro

Una dintre condițiile de participare, începând din ediția 2009-2010, necesită de înregistrare și promovare al Teatrului Național de Operetă "Ion Dacian" nu se aplică pe teritoriul românesc.

Revelația unui ansamblu excepțional

Anca FLOREA

Trebuie să recunosc faptul că, pentru mulți, revelația Festivalului „Viața e frumoasă” a fost ansamblul Teatrului „Regina Maria” din Oradea, în musical-ul *Scripcarul pe acoperiș* de Bock, adaptat după povestirea omonimă de Alechem – o „provocare” pentru orice realizator, pentru că parte dintre spectatori se raportează – fie și involuntar – la celebrul film lansat în urmă cu exact patru decenii. Dar regizorul Korcsmaros Gyorgy a reușit să construiască un spectacol unitar, dens, parcă decupat din existența cotidiană a oamenilor care se ocupă de micile treburi gospodărești, se „ciondănesc”, se iubesc, suferă și se bucură cu o simplitate și un firesc absolut cuceritor, aproape dezarmant. Și totul marcat de un umor irezistibil, fără urmă de „îngroșare”, trecerea de la amuzament și petreceri de nuntă la tristețe, disperare, resemnare făcându-se cu o gradație impecabil gândită, finalul fiind impresionant. Rar se întâmplă ca asistând la un musical, publicul să trăiască atât de intens fiecare moment, înlocuind râsul spontan cu lacrimă adevărată. Pentru că, în interpretarea artiștilor orădeni, totul a fost teribil de adevărat, fiecare implicându-se parcă în propria dramă, până și loviturile sorții fiind tratate cu umor, în timp ce chiar și clipele de bucurie au o undă de tristețe funciară, de resemnare asumată.

„Guvername” de imaginea din tabloul cu același titlu de Chagall (deloc întâmplător născut în Bielorusia, cunoscând deci prea bine urgia post-revoluționară bolșevică), într-un decor sugestiv, simplu și funcțional, în care câteva module alcătuiesc pe rând casă, atelier, piață, cârciumă, gară etc. (schițat de Vioara Bara), încadrate de un deal înverzit, personajele, în costume viu colorate ce caracterizează pregnant „o lume” (semnate de Amalia Judea), au beneficiat de interpretări performante, talentul împletindu-se cu sensibilitatea și inteligența, astfel încât ne-au captivat din prima clipă și,

timp de trei ore, ne-au purtat în universul lor, jucând excepțional, rostind proza impecabil, cântând cu voci fără nimic special, dar cu muzicalitate și un simț ritmic uimitor, acompaniați de un grup instrumental de asemenea excelent, conturând o atmosferă aparte, în spiritul muzicii de o factură cu totul specială și tocmai de aceea greu de susținut, fiecare instrumentist având valențe solistice incontestabile. Și absolut toți s-au implicat cu o plăcere vizibilă în redarea unei partituri solicitante și chiar dificile, mai ales pentru actorii care îmbinau replicile vorbite cu secvențele cântate și cu dansul (coregrafia Andras Lorand).

Tocmai de aceea ar merita să fie menționată întreaga distribuție, dar cu siguranță Richard Balint reușește o creație de neuitat în rolul lui Tevie-lăptarul, cu o paletă expresivă parcă infinită, cu o suplețe și o dezinvoltură care îi permit să se desfășoare în cele mai neașteptate moduri de exprimare artistică. Desigur, a avut și parteneri pe măsură, pentru că Ioana Dragoș-Gajdo a fost înduioșătoare în Golde, veselă, aspră, speriată, tristă și devotată, Angela Tanko, Adela Lazăr, Alina Leonte s-au transformat din copilele supuse în tinere hotărâte să-și urmeze dragostea cu orice risc, maturizându-se și asumându-și atitudini ce sfidau regulile ancestrale și mentalitățile comunității, Pavel Sîrghi a fost, în Motel, și stângaci și timid și îndrăgostit și cald și, la nevoie, curajos, deci așa cum l-a imaginat autorul, Elvira Rîmbu a întrupat o Yente-peșitoarea

(Foto: www.roxandsan.com)

convingătoare, amuzantă, poate uneori ușor șarjată, Ion Abrudan, Răzvan Vicoveanu, Ciprian Ciuciu și toți ceilalți creionând, la rândul lor, prototipuri pregnante dar perfect integrate întregului demers artistic, rezultatul fiind atât de viu, de intens, uman și, din nou, adevărat, încât ne-a cucerit și ne-a emoționat cu o intensitate greu de „povestit”, ovațiile unei săli arhipline răsplătind din plin un spectacol minunat și un ansamblu care a depășit cu mult așteptările noastre.

Festivalul Liszt 200

Sub genericul Liszt 200 în România a fost omagiat, printr-un festival de anvergură și de înaltă ținută, marele compozitor și pianist care a dominat Europa romantic. Inițiat de Opera Maghiară din Cluj, Festivalul Internațional Liszt s-a derulat pe parcursul lunii octombrie, beneficiind de o recunoaștere specială și de un interes maxim. Organizatorii au obținut patronajul Ministrului Culturii, parteneriatul unor instituții cu potențe financiare deloc neglijabile, sprijinul autorităților maghiare și ale reprezentanților acestora în România, ca și colaborarea cu instituții fundamentale ale culturii și mass-

argumente artistice solide, directorul artistic al Festivalului Liszt 200, dirijorul Jozsef Horvath, reușind să confere o altitudine remarcabilă evenimentelor, deloc puține, pe care le-a pus în pagină. Au avut loc 15 evenimente în care s-au implicat peste 300 de artiști, inclusiv oaspeți din Ungaria sau de la București. Mai mult, deși poate părea greu de crezut din prisma celor 2 veacuri trecute de la nașterea lui Liszt, au fost interpretate și piese în primă audiție.

Dintre evenimente s-au

bagheta oaspetelui maghiar Balasz Kocsar

Spectacolul Sfinți și demoni, la care (prin bunăvoința dlui Joszef Horvath) am asistat personal – o fantezie scenic în două părți despre viața și creația lui Liszt, imaginată prin mijloace sonore, teatrale, coregrafice, într-un concept regizoral personal și convingător, aparținând plurivalentului artist Gyorgy Selmeczi (compozitor, pianist, regizor, dirijor). Păcat că traducerea în limba română a lipsit, reducând în acest fel impactul unui

text filosofic și al conceptului general care făcea o interesantă paralelă între Liszt și Faust, exploatând motivul ambivalenței spiritului uman. Apar în spectacol piese vocale ale lui Liszt, texte de Berlioz, Goethe, Heine, Hugo, Lenau, Petofi, Vorosmarty, Wesselenyi și Clara Wieck, însuși regizorul apărând la un moment dat pe scenă, ca pianist. Un spectacol de success, plin de substanță și beneficiind de o interpretare la înălțime

- Concursul de pian
- Simpozionul de muzico-logie

- Concertul de închidere, care a propus o nouă primă audiție – Legenda Sfintei Elisabeta, în interpretarea Operei Maghiare și a Corului Academic Radio, dirijor fiind Joszef Horvath

Mihai COSMA

mediei românești cum ar fi TVR, Societatea Română de Radio, ArtActMagazine, Observator cultural și multe altele.

Cumva similar Anului Chopin, și anul Liszt a fost marcat într-o manieră convingătoare și cu

detașat câteva:

Deschierea, concert vocal-simfonic la care și-a dat concursul și Corul Radiodifuziunii Maghiare din Budapesta, în cadrul căruia au răsunat acordurile Missei Solennis, în primă audiție românească, sub

Trei ani de *Popasuri enesciene*

Anul acesta *Festivalul Internațional Popasuri enesciene*, organizat de Centrul de Excelență al Universității Naționale de Muzică din București în colaborare cu Romanian Music Society, Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România, Casa memorială "Paul Constantinescu" din Ploiești, Muzeul Național "Peleș" din Sinaia și Muzeul "Vasile Pârvan" din Bârlad a ajuns la cea de a treia ediție, demonstrând încă o dată cât de interesanți sunt compozitorii români pentru cei de peste hotare. Cum și-a obișnuit deja publicul și această ediție a adus pe meleagurile noastre invitați din Țara Soarelui Răsare, pot spune chiar mai numeroși decât anii precedenți. Înarmați cu talent, pasiune pentru muzica românească și curiozitate pentru tot ceea ce țara noastră reprezintă tinerii interpreți au colindat timp de 4 zile orașe reprezentative creației muzicale.

Astfel, în perioada 30 septembrie-3 octombrie 2011 invitații noștri, alături de tineri talenți din liceele de muzică din țară și studenți ai Conservatorului bucureștean au concertat în capitală, în Sinaia, Bârlad și Ploiești.

Aida Ribon (câștigătoarea Marelui Premiu la Concursul de Interpretare muzicală "România" de la Tokyo, 2010), Michiaki Ueno (laureat al aceluiași concurs), Eri Mantani

(laureat al ediției din 2005), Alexandra Tărniceru, Verona Maier, Mădălina Chiriac, Ștefan Cazacu, Ioana

Pecingină, Vlad Tănase, Adriana Sarău și Andra Frățilă au fost cei care au oferit melomanilor seri de neuitat,

interpretând lucrări de P. Constantinescu, M. Jora, G. Enescu, Fr. Liszt etc.

Mulțumim partenerilor noi sau tradiționali ai acestui proiect: Ambasada Japoniei, JTI România, Societatea Filarmonică Bârlad, Fundația "Prietenii muzicii" – Serafim Antropov etc.

Diana MURĂȘAN

Prima ediție a Festivalului „Per - Art” (II)

(Continuare din numărul trecut)

Mariana POPESCU

Ca o culminație a Festivalului, au fost cele două concerte susținute de *Orchestra Multinațională a Mării Negre*, reunind interpreți de la 13 la 60 de ani, de către dirijorul Radu Ciorei – Directorul Secțiunii Interpretare Muzicală a Festivalului. Alături de studenții din cele șase țări participante, au colaborat elevi ai

Colegiului de Artă „Regina Maria” din Constanța, și un grup de instrumentiști de la Teatrul Național de Operă și Balet „Oleg Danovschi”. De menționat este faptul că muzicienii profesioniști de la Opera constănțeană au participat la realizarea celor două concerte în mod gratuit, numai din dorința de a contribui la formarea tinerilor muzicieni.

Primul concert a debutat cu *Rapsodia a II-a* de George Enescu, concertul fiind dedicat marelui compozitor cu ocazia împlinirii a 130 de ani de la naștere. În program au fost incluse lucrări de Mozart – Uvertura la *Nunta lui Figaro*, De Falla – *Elegie*, A. Dvořák – *Dans slav nr. 8*, P.I. Ceaikovski – *Spărgătorul de nuci*.

În cel de-al doilea concert,

care a marcat și închiderea oficială a Festivalului, *Orchestra Multinațională a Mării Negre* a prezentat J. Strauss – Uvertura la opera „*Liliacul*”, J. Strauss – *Dunărea albastră*, Scott Joplin – *The Entertainer*, Leroy Anderson – *Waltzing Cat*, Piazzolla – *Adios nonino*, Sabin Pautza – *Triptic* (recitator Cristina Oprean), Jerry Bock – „*Fiddle on the Roof*”.

Festivalul „Per – Art” a atras un număr mare de spectatori care au apreciat talentul și munca tinerilor interpreți de culturi și tradiții diferite, reuniți într-o adevărată școală de vară, sub emblema „Spațiul poetic al Mării Negre”, demonstrând încă o dată, că arta reprezintă un limbaj universal care unește spiritele.

Rămas-bun Sena Jurinac...

Zilele trecute scena lirică a mai pierdut o stea a operei. Marea soprană Sena Jurinac s-a stins din viață la onorabila vârstă de 90 de ani.

Srebrenka (Sena) Jurinac s-a născut în Bosnia-Herțegovina la 24 octombrie 1921. De mică și-a

arătat pasiunea și talentul pentru cântat, urmând cursurile Academiei de Muzică din Zagreb sub îndrumarea profesorului Milka Kostrencic. A avut debutul pe scena Teatrului Național Croat din Zagreb în mai 1942 cu rolul Mimi din opera *La Bohème* de Puccini. În următorii doi ani a cântat în câteva opere iugoslave și a participat la diferite cursuri, precum cel de la Mozarteum Salzburg (cursul de vară „Anna von Mildenbrug”), pentru ca în 1944 să fie contactată de Karl Böhm, pentru o colaborare cu Opera de Stat din Viena. Din cauza celui de al doilea război mondial, debutul acesteia pe scena din capitala Austriei a fost amânat până în 1946, când a cântat rolul Cherubino din opera *Nunta lui Figaro* de W.A. Mozart. De atunci

Sena Jurinac a apărut în peste 150 de spectacole pe an alături de compania Staatsoper. Prietenia cu Opera din Viena a durat peste 40 de ani, perioadă în care a urcat și pe numeroase alte scene lirice ale vieții muzicale

mondiale. A cântat la Royal Opera House din Londra, pe celebra scenă La Scala din Milano, a cântat în cadrul Festivalului Salzburg (din 1947) etc. De asemenea, colaborările cu Covent Garden au fost din ce în ce mai dese, aceasta transformându-se în una dintre favoritele Operei londoneze.

A realizat nenumărate înregistrări și filmări, devenind una dintre cele mai importante soprane din anii 1940-1960. Cu o activitate ce însumează aproape 1300 de apariții pe parcursul a 40 de ani puși în slujba muzicii, Sena Jurinac s-a retras de pe scena lirică la

vârsta de 61 de ani (mai exact în 1982). Cu toate acestea i-a fost greu să abandoneze total această lume și a continuat să facă parte din juriile competițiilor internaționale de interpretare vocală, să susțină recitaluri, lecții și masterclass-uri atât în Europa cât și în Statele Unite ale Americii.

A murit la 22 noiembrie 2011, la reședința sa de lângă Augsburg, Germania, după o lungă suferință.

Sena Jurinac a rămas în memoria iubitorilor de operă datorită interpretărilor sale din operele lui Wolfgang Amadeus Mozart și Richard Strauss dar mai ales datorită repertoriului său care adună 46 de roluri diferite, dintre care amintim: **Cherubino, Donna Anna, Desdemona, Madama Butterfly,**

Marina (Boris Godunov), **Elisabetta di Valois, Octavian, Tosca, Leonore** (Fidelio), **Marie, Senta** etc.

Diana MURĂȘAN

Octavian Lazăr Cosma - primit în Academia Română

...este cea mai importantă, cea mai consecvent orientată personalitate în domeniul istoriografiei muzicale românești. Relativ recent s-a întreținut cu Dumitru Avakian, critic muzical, pe parcursul unei discuții lămuritoare asupra traiectoriei profesionale a domniei sale, un drum de mai bine de șase decenii de istorie personală, de istorie a muzicii, a culturii românești.

Dumitru Avakian – După compozitorul Cornel Țăranu, sunteți – în acești ani – unica personalitate a vieții noastre muzicale invitată să-și ocupe locul în înaltul pentru academic român. Este, să o recunoaștem, o supremă consacrare profesională.

O.L.C. – Șirul personalităților vieții noastre muzicale care au făcut parte din Academia Română este mult mai mare și se extinde pe o perioadă de mai bine de o sută de ani. Mă refer la folcloristul Theodor Burada în anii sfârșitului de secol XIX, la etnomuzicologul Constantin Brăiloiu, la compozitorii George Enescu, Tiberiu Brediceanu, Mihail Jora, Paul Constantinescu, Sabin Drăgoi, Wilhelm Berger, Mihail Andricu, Sigismund Toduță...

Photo: Mihai Cosma © 2008

D. Av. – V-ați consacrat întreaga viață, întreaga activitate profesională, studiilor în domeniul istoriografiei muzicii românești. Care a fost motivația, temeiul acestei alegeri?

O.L.C. – Opțiunea mea s-a conturat limpede, din anii studenției, la Cluj. Nu a fost făcută fără o anumită luptă interioară. Este o cale mai dificilă, încărcată de riscuri. În anii studenției mele inițiale, la Conservatorul din Cluj, în anii '50, am avut prilejul să iau contact cu literatura muzicologică românească. Am realizat că, deși dispunem de o bogată literatură muzicală, de creații importante, acestea nu se reflectă în domeniul muzicologiei. Perioada era cumplită. Nimic nu era scutit cenzurii; orice titlu ce urma a fi scris, cântat, avea nevoie de aprobări pentru difuzare. În rândurile celor tineri, a studențimii, atitudinea de rezistență era evidentă. Printre tineri exista un cult pentru Enescu. Există o atitudine de frondă față de ideologia dominantă. Audițiile susținute la Casa Universitarilor, la Clubul Medicinii, la Conservator, prezentau exclusiv creații care nu intraseră în circuit; manifestările erau privite de autorități cu o vădită suspiciune în privința substratului lor ideologic.

D. Av. – Apoi ați plecat la studii în URSS... Era perioada în care mulți tineri talentați, au studiat la Moscova și la Leningrad; mă refer la Tiberiu Olah, Anatol Vieru, Carol Litvin, Ludovic Bacs, Hero Lupescu; mai târziu Radu Lupu, Dan Grigore...

O.L.C. – Am avut șansa de a ajunge la studii la Leningrad. A existat un „examen de dosar”, cum se spunea atunci, și un altul profesional, o importantă probă scrisă. În acea perioadă am fost

martorul unor prezentări susținute la pian de Șostakovici însuși, care explica, exemplifica... era absolut fantastic! Fiind acolo am avut acces la o bibliotecă extrem de bogată, am avut contacte cu muzicieni străini care veneau să concerteze. Era perioada în care se reluau lucrările scenice ale lui Prokofiev. Am asistat la repetiția generală a operei Război și Pace. Am avut șansa de a mă fi format într-un mediu profesional deosebit de prielnic.

D. Av. – Nu ați pierdut legătura cu țara...

O.L.C. – Nu rețin în care context anume, eu, ca ardelean, în septembrie 1958 mă aflam la București. Am auzit că se putea intra la Operă, la repetiția generală cu Oedipe. Aveam în suflet această muzică. Efectul a fost fantastic. Pentru prima oară l-am urmărit dirijând pe Constantin Silvestri. Dispunea de energia, de voința mobilizatoare, de forța de convingere privind valoarea, originalitatea acestei muzici. Ce să mai spun de grupul soliștilor, cu Ohanesian în rolul titular?

D. Av. – Și așa au început să se contureze volumele dvs.: Opera românească, Oedip-ul enescian, a urmat Hronicul muzicii românești, lucrare amplă, în nouă volume...; erau anii '70...

O.L.C. – A fost o muncă de cercetare, de documentare, extinsă în timp; ...partituri, biblioteci, documente, literatură muzicologică preexistentă. Am identificat o serie de zone neparcursse. Există cartea lui Poslușnicu, contribuția lui Ghircoiașu, existau studiile lui Breazu. Lipsea însă o realizare coerentă, lipseau elementele de sinteză, viziunea ce nu elimina amănunțele, documentele. Tot ceea ce am scris se bazează pe o cercetare personală dar și pe cunoașterea temeinică a tot ce se făcuse până atunci.

D. Av. – Care a fost cercetarea care v-a fost cea mai apropiată sufletește?

O.L.C. – E greu de spus. Când ai mai mulți copii, pe toți îi iubești în egală măsură. Trebuie să mărturisesc că am avut satisfacții enorme sesizând elemente inedite în diferitele partituri. Mă refer, bunăoară, la revelația motivelor conducătoare din Oedipe; le-am identificat; sunt douăzeci și șapte. Și astăzi cred că poate fi alăturat încă unul. Am fost captivat de opera Hamlet de Pascal Bentoiu, de primele zece simfonii ale lui Georg Wilhelm Berger. Am scris cele nouă volume din Hronic... în fapt istoria muzicii românești până în 1920. Există acolo o bogăție inestimabilă de referințe, de gânduri, mențiuni asupra tuturor compozitorilor

D. Av. – De ce v-ați oprit la anul 1920? Lucrarea putea fi continuată...; au existat determinări conjuncturale?

O.L.C. – Unii mi-au reproșat că dispun de un singur titlu! În ciuda vastității lucrării. Mi-am continuat însă munca de documentare în sălile bibliotecii Academiei...; actualmente dispun de 50 de caiete a câte 400 de pagini, cu elemente bibliografice asupra muzicii românești...; în mod sigur nu voi apuca să le public pe toate. Dar dispun de o documentare care nu suferă comparație.

D. Av. – Cum apreciați destinul muzicii românești în contextul actual al globalizării, când atâtea aspecte particulare sunt nivelate, când atâtea identități sunt distruse?

O.C.L. – De multă vreme încerc un sentiment al frustrării. Asistăm la un fenomen deplorabil. Generațiile de astăzi nu își cunosc predecesorii, valorile trecutului. Interpreți, conducători ai instituțiilor muzicale nu știu cine au fost – spre exemplu – Cuclin, Filip Lazăr... Enescu este binecunoscut doar datorită Festivalului. Este total insuficient. Se ajunge la limitarea fenomenului componistic românesc observat doar prin prisma ultimelor decenii. Există în componistica românească valori mari care nu sunt cunoscute. Continui să afirm că, bunăoară, Gheorghe Dima este un mare autor de lieduri, de literatură corală. Mai apoi, Requiemul lui Marțian Negrea e o capodoperă. Dintre cele 20 de simfonii ale lui Cuclin în repertoriul actual nu mai există nimic. Simfonia a 2-a de Castaldi, Eroul fără glorie, este o lucrare modernă observată în primul deceniu al secolului XX, o lucrare de amplă respirație.

D. Av. – Unele valori sunt mai accesibile, altele din potrivă necesită o sondare a universului interior, de natură spirituală...; se adresează unui public mai restrâns. Circulația actuală a valorilor muzicale poate fi comparată cu o piață a valorilor vandabile. Există valori dubioase care se vând și valori autentice necunoscute.

O.L.C. – Așa este. Pentru a fi promovate, vândute, cum spuneți, aceste valori trebuie știute.

D. Av. – Și totuși viața merge înainte. Ați dedicat monografii ample principalelor instituții muzicale ale țării. Apar noi valori componistice. Unele autentice. Unele marcate de însemnele identității naționale. Unele vor rezista procesului de nivelare al globalizării. Și, poate, va exista un cercetător pasionat care li se va dedica observând atât piscurile cât și teritoriile intermediare.

Fragment dintr-un interviu publicat în România literară.

Enescu și Bartok, parteneri de festival

De ani buni deja Violeta Dinescu s-a impus drept cea mai consecventă și eficientă promotoare a valorilor componisticii românești în spațiul german. Profesor la Universitatea din Oldenburg (Saxonia inferioară), compozitoarea româncă a realizat cea mai amplă bază de documentare asupra muzicii românești, sub forma unei biblioteci de cărți și partituri, dând și viață celor mai reprezentative creații, în concerte, recitaluri și

Șerban Lupu (Foto: Georgiana Mirică)

Corneliu Dan Georgescu
(Foto: Mihai Cosma)

alte evenimente, al căror corolar anual este Festivalul Zwischen Zeiten, dedicate până acum lui George Enescu, Paul Constantinescu, Ștefan Niculescu, Pascal Bentoiu, femeilor compozitoare din România. Între 18-20 noiembrie, Universitatea Carl von Ossietzky din Oldenburg și Hanse Wissenschaftskolleg Delmenhorst au organizat, "sub comanda" Violetei Dinescu, al șaselea simpozion de muzicologie "Zwischen Zeiten / Shifting Times". Integrat unei serii de evenimente care cuprinde recitaluri instrumentale și camerale, simpozionul a comemorat 130 de ani de la nașterea compozitorilor George Enescu și Bela Bartok și a beneficiat de o atenție sporită față de anii

Violeta Dinescu
(Foto: Mihai Cosma)

Secvență din sala de Simpozion
(Foto: Mihai Cosma)

doi compozitori aniversați **Cvartetul Veltapane** (compus din André Saad, Birgit Rabbels, Christoph Rabbels și Lev Gelbard) și violonistul român **Sherban Lupu**.

Lucrările simpozionului s-au întins pe durata a două zile, reunind personalități din Germania, Austria, Elveția și România, care au prezentat opinii și puncte de vedere valoroase, însoțite de întrebări și comentarii pertinente.

Valentin Timaru
(Foto: Mihai Cosma)

precedenți, dovadă de netăgăduit a creșterii prestigiului, interesului și respectului pentru acest Festival.

La fel ca în 2010, Universitatea din Oldenburg a avut ca partener Fundația pentru științe din Delmenhorst, care a pus la dispoziție modernul și elegantul centru de conferințe, și care a susținut logistic desfășurarea simpozionului. De data aceasta, recitalul principal a avut loc într-o locație de mare tradiție: Teatrul din Oldenburg, unde au cântat pagini din muzica celor

John Sorensen
(Foto: Mihai Cosma)

Prin anvergura și imaginea sa, Festivalul-simpozion de la Oldenburg (susținut și de ICR Berlin) a ajuns să reprezinte un reper fundamental în cultura românească, cu efecte percutante asupra cunoașterii și răspândirii valorilor muzicii noastre în lume.

Mihai COSMA

Gheorghe Firca
(Foto: Mihai Cosma)

Cum se „desenează” o carieră

În urmă cu aproape un deceniu, revenind în țară după 23 de ani, impresarul Luiza Petrov îmi vorbea despre performanțele tinerilor români pe care atunci îi lansa în cariera internațională. Parte s-au menținut în circuit, parte nu. Dar printre ei se afla și baritonul George Petean, care s-a impus pe marile scene, la 35 de ani având „în spate” deja 11 ani de reale împliniri.

În străinătate a debutat în ianuarie 2000, la Roma, în *Boema* dirijată de Gelmetti, o seară cu totul specială, pentru că marca și debutul în Italia al vestitului tenor Rolando Villazon. Reușitele sale l-au determinat ca, după mulți ani ca angajat al Operei din Hamburg, să renunțe acum la acest statut, rămânând însă legat de teatrul unde este foarte apreciat și de public, dar și de Simone Young, o femeie-dirijor extrem de importantă la nivel internațional; astfel, pentru anii următori are un contract de minim 10-11 spectacole pe an, incluzând, între altele, și noua producție din 2014 cu *Forța destinului*. Recent a abordat, la Timișoara, cel de al 7-lea rol verdian - Enzo din opera *Attila* de Verdi, alăturându-se celor din *Traviata*, *Trubadurul*, *Rigoletto*, *Don Carlo*, *Bal mascat* sau Ford din *Falstaff*, rol pe care l-a susținut deopotrivă la Staatsoper Viena, unde în 2012 va apărea și în Renato sau Germont, iar în 2013 va relua *Attila*, dar pentru prima oară în spectacol, la Theater an der Wien. În toți acești ani a fost aplaudat și la Opera din Paris, unde va reveni în stagiunea viitoare pentru *Lucia din Lammermoor*, la Covent Garden - o scenă pe care de asemenea va urca din nou, în iunie 2012, într-un context aparte, cântând în două reprezentații cu *Boema* prin care soprana Angela Gheorghiu își va aniversa 20 de ani de la debut, partener fiindu-i și tenorul Roberto Alagna. Dar Petean este programat și la Berlin (Lord Ashton, Marchizul de Posa), la Teatro „Liceu” Barcelona, în luna mai va debuta la Genova. Un proiect deosebit de interesant se va concretiza în iunie 2012, când va interpreta rolul principal dintr-o operă care nu s-a cântat niciodată - *Le Duc D'Albe* de Donizetti -, compusă inițial pentru

Opera din Paris, deci în limba franceză, dar abandonată, autorul începând lucrul la *Fiica regimentului*. Ulterior, acea lucrare a fost tradusă în italiană, i s-a adăugat finalul și în acea versiune a fost cunoscută în lume. Acum, Editura 'Ricordi' a solicitat unui compozitor să scrie un alt final pentru varianta originală, care astfel va fi prezentată exact în zona geografică unde se petrece acțiunea, deci la Opera din Flandra. Fiind o noutate absolută, va fi înregistrată de 'Opera rara' pe CD și DVD.

Știindu-se că este fratele unui alt bariton renumit - Alexandru Agache -, având un repertoriu asemănător, se face cumva o comparație între ei?

Deși în parte au un repertoriu comun, glasurile lor sunt atât de diferite încât nu se poate face o

asemenea comparație. Până acum Petean s-a făcut cunoscut în lume ca bariton liric, începând cu Figaro (rol pe care Agache l-a cântat o singură dată în Occident, la Lyon, apoi nu a mai vrut să-l mai abordeze) sau cu Silvio, în ambele frecvent distribuit. Agache a pătrus în străinătate direct cu roluri mari, a avut un început extraordinar, la Covent Garden (unde a debutat înlocuindu-l în ultima clipă pe Zancanaro în *Bal mascat*, iar Solti l-a plăcut mult și așa l-a distribuit în *Simon Boccanegra*, pe care l-a realizat excepțional, devenind un personaj de referință, dovadă și faptul că l-a cântat poate cel mai mult în diverse producții în lume); el s-a menținut îndelung în circuit, dar acum se caută și noutăți, ceea ce poate explică și de ce în ultima vreme este mai dificilă programarea sa. Agache are o voce mai întunecată, abordând Nabucco, Macbeth, Scarpia, Iago, în timp ce Petean, chiar dacă își va diversifica repertoriul, va rămâne totuși un liric.

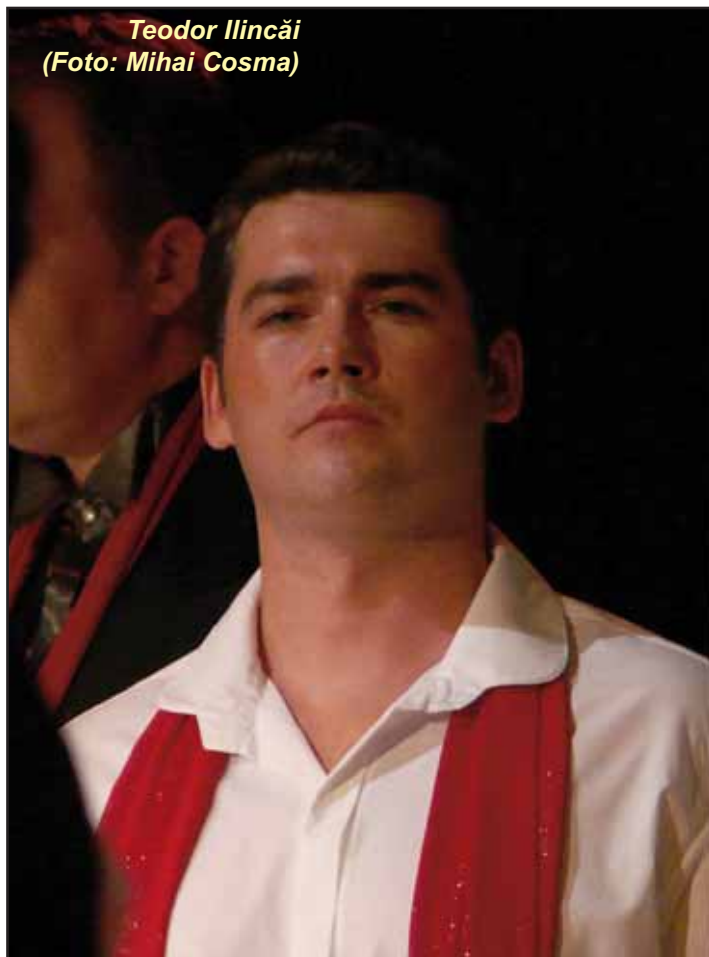
Aveți însă și soliști foarte tineri, pe care i-ați preluat în ultima vreme.

Într-adevăr, tenorul Ștefan Pop are doar 24 de ani, a debutat strălucit la Roma în *Traviata*, cu același Gelmetti la pupitru, apoi, după cum se știe, a câștigat Premiul I și la Concursul de la Seul și la Operalia-Domingo, iar în această stagiune, între altele, a revenit la Seul în concerte de gală alături de Angela Gheorghiu, apoi la Hamburg, unde în 7 mai a cântat chiar cu Petean în opera verdiană, dar este încă foarte tânăr și trebuie să-și construiască un repertoriu; probabil cel mai important proiect este debutul său la Scala, în *Rigoletto* (noiembrie 2012), apoi la Hamburg, Berlin și Koln în 2014-15-16; dar în decembrie 2012 va aborda *Boema* (limita posibilă pentru glasul său la ora actuală) la Toulon, sub bagheta directorului muzical Giuliano Carella. Dar ca fi și Cântărețul italian din *Cavalerul rozelor* la Strasbourg și Cassio în premiera cu *Otello* la Zurich, cu Jose Cura în rolul titular (în luna octombrie), fiind însă foarte mult solicitat în *Traviata* (deși este o scriitură puțin cam centrală pentru el), după reperele cele deja cunoscute urmând noua producție de la Hamburg (februarie 2013) dirijată de Simone Young, din nou alături de George Petean. Un alt tenor – Teodor Ilincăi – are 27 de ani, dar a făcut progrese extraordinare în ultimele 6-8 luni, cu o evoluție vizibilă în special din luna decembrie, când a studiat pentru prima oară în Italia, și ca urmare toate spectacolele lui s-au bucurat de un succes deosebit; spre exemplu, în februarie am urmărit la Hamburg

premiera de *Faust* cu Giuseppe Filianotti în rolul titular (o voce frumoasă, muzical, cu stil -, dar cu dificultăți în acut și din păcate nu a transpus aria, așa încât a chixat și succesul a fost mediocru), iar a doua zi, în *Boema*, Ilincăi a cântat foarte bine, mult mai elegant și legat decât până atunci (în acea sală vocea lui este surprinzător de mare), prestația lui scenică s-a

Teodor Ilincăi
(Foto: Mihai Cosma)

Ștefan Pop
(Foto: Mihai Cosma)

încadrat bine și în montarea puțin hippy, având un succes de public și o primire la care nici eu nu mă așteptam. Ca urmare, la sfârșitul lunii martie a debutat în *Romeo și Julieta* – la Lausanne (cred că este singurul român care a apărut în *Romeo* în străinătate), într-o montare modernă, semnată de asistentul lui Nicholas Joel, deci gândită pe 'schema' celei pe care acesta o pusese în scenă, în anii '90, cu Leontina Văduva și Roberto Alagna; și a reușit un *Romeo* excepțional, dar nu liric, ci 'a la Corelli', cu o pronunție foarte frumoasă în limba franceză, cu o voce mult mai omogenă și acute strălucitoare, s-a mai mlădiat, a învățat să cânte în mezzavoice, a făcut eforturi să intre în personaj și în stilul operei – în sală erau și directori, printre care cel de la Opera din Marsilia (și el fost tenor), care a fost stupefiat de glasul lui Ilincăi și imediat mi-a oferit 3 contracte, spunându-mi că în 4-5 ani glasul lui va fi de... *Trubadurul*. De asemenea, a apărut în *Lenski* la Monte Carlo. Are o evoluție extrem de bună, dar poate că debutul său la Covent Garden a fost prea timpuriu...

(Urmare în numărul viitor)

Anca FLOREA

Constantin Sandu pe scena Ateneului

Marcel FRANDEȘ

Concertul Orchestrei simfonice a Filarmonicii *George Enescu*, din 3 noiembrie 2011, dirijat de Christian Badea, a încântat publicul meloman cu lucrări muzicale de o mare frumusețe: *Preludiul la opera Parsifal* de Richard Wagner, *Concertul în Do major pentru pian și orchestră*, K.V. 467 de Wolfgang Amadeus Mozart, solist Constantin Sandu și *Simfonia nr. 1 în Re major* de Gustav Mahler. Am asistat la o seară de muzică interpretată la un nivel artistic deosebit. Dirijorul Christian Badea este un oaspete îndrăgit al publicului de la sala Ateneului Român și nu numai, iar concertele pregătite și conduse de domnia sa sunt evenimente muzicale de mare ținută.

Intepretarea acestui sublim *Preludiu* de către Orchestra simfonică a Filarmonicii *George Enescu*, aflată sub bagheta maestrului Christian Badea a avut darul să conducă auditoriul în lumea plină de armonii fremătânde și curgătoare, în care melodia pare infinită.

Pianistul Constantin Sandu a interpretat magnific una dintre capodoperele genului concertant, *Concertul în Do major pentru pian și orchestră*, K.V.467 de Wolfgang Amadeus Mozart.

La București, în sala Ateneului, Constantin Sandu a electrizat publicul. Tușeul său este de o catifelare miraculoasă. Este surprinzător cu câtă eleganță frazează ideile muzicale mozartiene. Artistul realizează *legato*-ul în maniera corzilor, cu mare finețe, omogenitate timbrală și cursivitate. În planurile

dinamice scăzute, sunetul său este bine învelit și poleit cu aur. În execuția salturilor intervalice de octavă pianistul etalează un anume firesc, efortul necesar aplicat fiind aproape de cel vocal, cu o ușoară pregătire. Constantin Sandu reușea cu o artă pianistică desăvârșită să își sincronizeze modul de emisie al *staccato*-ului cu *pizzicato*-ul corzilor din încheierea părții mediane a concertului, *Andante*. Iar acele „predări de ștafetă”, veritabile imitații polifonice, din partea a treia, beneficiau din plin de o mare gentilețe. Motivele muzicale mozartiene nu mai păreau a fi un *déjà vu*, ele sugerau personaje din opere, cu o vitalitate măgulitoare. Câtă acuratețe a articulației – o perlatură minuțios dozată, neostentativă, cu o pulsație ritmică de ceas elvețian – câtă aplecare asupra detaliului sonor! În cadența solistică artistul reiterea temele, cu variațiunile aferente, uzând de o agogică în care simțul estetic și stilul clasic se contopeau. Acompaniamentul orchestral a fost pe măsura solistului: viu în *tutti*-uri, atent în urmărirea solistului, cu dinamica mereu adaptată momentului și cu multă expresivitate în cantilene.

După aplauze îndelungate și ieșiri repetate la rampă, la cererea publicului, pianistul Constantin Sandu a interpretat, cu mult bun gust și calm, *Rondo alla turca* din *Sonata nr. 11 în La major* K.V. 331 de Mozart, stârnind gratulații din partea auditoriului.

În a doua parte a serii muzicale de la sala Ateneului Român am ascultat *Simfonia nr. 1 în Re major* de Gustav Mahler. Impresionant a sunat debutul în *pianissimo* la corzi, după care intervenția suflătorilor venea „din depărtare”. Se auzea apoi, delicatul moment de autocitare, în care apărea ideea muzicală din *liedul* compozitorului, intitulat *Ging heut' Morgen übers Feld* (Am fost astă dimineață peste câmp), inițial la violoncel, după care cuprinde întreg ansamblul orchestral. Dirijorul Christian Badea a reușit să imprime acel caracter înflăcărat, dar uneori și plin de umor, mai ales în secțiunea Reprizei forme de sonată a primei părți. În partea a doua, *Kräftig bewegt, doch nicht zu schnell*, se simțea cu prisosință caracterul dansant-*ländler* în măsura de trei pătrimi. Partida de violoncel a cântat în maniera mai austeră, impusă de dirijor. Gestică sa hotărâtă sugera cu claritate expresia. Intervențiile viorii prime, cu mersul descendent, împănate cu *glissando*, pe coarda gravă, au fost intonate cu mare acuratețe și în spiritul *klezmer*-ului, aparținând muzicii evreiești. De altfel acompaniamentul percuției, mai ales timbrul de cinel, a fost interpretat cu mult umor. În partea a treia, lentă, sugestia înmormântării unui vânător, cu alaiul de animale respectiv, apărea cu multă pregnanță. *Solo*-ul de contrabași era urmat de fagot și tubă, totul într-un *crescendo* bine gradat. Cunoscuta melodie *Frère Jacques* s-a putut auzi în această parte a simfoniei, cântată aici însă în tonalitate minoră. Finalul *Simfoniei nr. 1* de Mahler a constituit un adevărat punct culminant al serii. De la primul trăznet al percuției, până la temele ce reveneau din părțile anterioare, tensiuni uriașe se tot acumula. Alămurile au avut o prestație foarte bună. În final, toată partida de corni s-a ridicat în picioare, cântând în *fortissimo*, cu sunet rotund și calitativ

Ten Tors Orchestra

Mircea ȘTEFĂNESCU

În remarcabila și inteligenta suită de concerte și recitaluri – cu prezențe interpretative și componistice mult deasupra mediei, inclusiv prin noutate și îmbucurătoare prospețime – imaginată și susținută de Institutul Cultural Român, am ascultat marți 22 noiembrie formația camerală Ten Tors din Marea Britanie.

Din primul moment a fost interesant că am putut vedea și

English Chamber Orchestra sau Academy of St Martin in the fields.

Simon Ible este debordant și jovial. Face totul cu plăcere. Este larg și generos în gestică și mult mai mult decât atât.

Sala Mare a Ateneului Român, cu un public numeros și în mare parte tânăr, a fost o bună gazdă pentru artiștii din Anglia, care s-au bucurat de un real succes.

Am ascultat mai întâi **Divertismentul în re major**, K.V. 136, de Wolfgang Amadeus Mozart, expus ca o bijuterie de fin filigran strălucitor, o capodoperă care la momentul apariției ei era o muzică ambientală.

Concertino pastorale de

post Enescu. Dar, oricum în această reînvie continuă a speranței de înfrumusețare și până la urmă, de libertate, avem ilustrarea acestui univers sonor al umbrei unor spuse mari și adevărate, și care nu pot fi, nu pot fi trâmbițate...

Este de recunoscut aici meritul dirijorului Simon Ible și al orchestrei engleze, excelenți parteneri la aceasta realizare.

Au urmat în aceeași atmosferă, a unei într-adevăr reușite seri de muzică, cele două **Intermezzi pentru orchestră de coarde** de George Enescu, **Concertul pentru pian nr. 12, în la major**, de Mozart, solist fiind Florian Mitrea, care a cucerit

auzi o orchestră britanică neaoșă, adică nealterată de aura impersonală a marilor ansambluri titrate și acreditate internațional. Astfel, am observat care sunt tehnicile de arcuș și cele ale postării degetelor pe grifură, care sunt subtilitățile obținerii sonorităților și multe altele, iar diferențele, chiar în lumina unui progres în acest domeniu, sunt notabile. De altfel, componenții Ten Tors Orchestra sunt membri ale unora dintre cele mai prestigioase ansambluri simfonice, printre care

John Ireland este o expresie a unui timp și a unui spațiu septentrional, deci nicidecum bucolic. Am reținut cu real impact emoțional partea a II-a, sumumul acestui opus.

Umbre de Doina Rotaru – cu participarea solistică a lui Ladislau Csendes la violă și a percioniștilor Alexandru Matei și Sorin Rotaru – ne-a apărut ca o compoziție bogată în colorații și policromii timbrale și cu un cert freamăt de spiritualitate românească, poate post Bartok și

publicul, fiind aplaudat cu multă căldură, și în final atât de fermecătoarea și confesiva **Serenadă pentru coarde op. 20** de Edward Elgar.

După ultimul acord al acestui concert, publicul s-a manifestat cu mult entuziasm, astfel că Simon Ible și orchestra Ten Tors au oferit ca supliment **Ciaconna** de Haendel, interpretată ca în Anglia, cu muzicieni englezi, într-o explozie de autenticitate absolut memorabilă.

MARIANA NICOLESCO:

Liedul românesc pe noi culmi

Festivalul și Concursul Național al Liedului Românesc pe care Mariana Nicolesco le-a creat în 2003 au extins de la an la an orizontul cunoașterii noastre într-un domeniu de o bogăție care se lasă la nesfârșit explorată, descoperită și revelată. Și totodată ne-a dat și ne dă an de an o idee din ce în ce mai nuanțată asupra originalității creației românești în această nobilă artă a liedului, considerată în cadrul tradiției europene: liedul românesc și *liedul* german, francez (*la chanson*), italian (*la canzone*) și acum văzut din perspectiva relației sale cu liedul maghiar.

Formă cultă a vechiului *cântec de dor*, liedul nostru, care înflorește de 200 de ani încoace, conviețuiește cu această sursă perenă de inspirație, care i-a pasionat și pe unii dintre marii compozitori maghiari.

Două *Recitaluri* extraordinare au cuprins în 2011 lieduri ale acestora, un omagiu special fiind adus creației lui Franz Liszt, la 200 de ani de la naștere, și lui Béla Bartók la 130, compozitor care scria unui prieten că, deși include adesea în creațiile sale teme muzicale românești, el este un compozitor maghiar. La fel, prietenul său George Enescu declarase

cândva că, deși s-a format la școala germană și franceză, el este un compozitor român.

Simpozionul Național dedicat liedului românesc și liedului maghiar, la care au luat parte ilustre personalități, autori de lieduri, compozitori și

muzicologi, Carmen Petra-Basacopol, Cornel Țăranu, Valentin Timaru, Octavian Lazăr Cosma, Ștefan Angi, Mihai Cosma, a îmbogățit universul nostru de cunoaștere cu remarcabile informații, observații și analize, care vor fi publicate, ca la fiecare ediție, în Caietele Fundației Internaționale Ateneul Român.

În afară de punerea în valoare a tradiției noastre muzicale acumulate în veac, și a creației moderne, Mariana Nicolesco și-a propus de la bun început să contribuie la formarea unor interpreți de valoare ai liedului. Interpreți înțelegând puterea magică a cuvântului, a poeziei, și rigoarea stilistică, instrumente fundamentale ale măiestriei și în exercițiul operei lirice.

Nivelul interpretărilor a impus juriului o selecție dificilă, premiile fiind atribuite *ex-equo* multor tinere

talente care au strălucit în Concurs.

Asta, spre bucuria Mariane Nicolesco, dintotdeauna convinsă că performanța trebuie evidențiată și susținută prin toate mijloacele.

Premiul I a fost obținut în acest an de soprana Edith Borsos, basul Bogdan Taloș, precum și de sopranele Katalin Kolcsar și Veronica Anușca notate cu exact același punctaj. *Premiul II* a fost acordat mezzosopranei Yelyzaveta Kadelnyk, bas-baritonului Radu Ion și sopranei Nadejda Cerchez, *Premiul III* sopranei Cristina Grigoraș, tenorului Rudolf Buchman și mezzosopranei Dora Ioniță, iar *Premiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România* sopranelor Mihaela Alexa, Nicoleta Maier și Irina Baianț.

Legende foto:

După triumful *Recitalului* dedicat liedului românesc și liedului maghiar, maestrul acompaniator Peter Kolcsar, soprana Katalin Kolcsar, maeștrii acompaniatori Alexandru Petrovici și Mihai Murariu, basul Zoltan Nagy, soprana Noemi Veres, tenorul Rudolf Buchman, împreună cu Mariana Nicolesco (DSC01594)

Gala Laureatilor Concursului Național al Liedului Românesc 2011 (DSC01598)

Nebunie sau genialitate?

Andreea DRAGU

Puțini sunt cei care au curajul să iasă din mediocritate și să nu fie catalogați drept niște „ciudați” ai societății. Și mai puțini sunt cei care au curajul să iasă din mediocritate în lumea muzicii, pe scenă, chiar în timpul concertului. În acest caz, ești considerat ori nebun, ori genial. Mulți sunt de părere că, de cele mai multe ori, granița dintre aceste două stări este aproape imperceptibilă. Aici intervine părerea personală a fiecăruia dintre noi. De acum doar noi putem decide: nebunie ori genialitate?

Când îl văd pe Misha Katz dirijând, îmi pun această întrebare fără încetare. Răspunsul nici acum nu-l știu și nici nu doresc a-l ști. Știu doar că în seara de 20 octombrie o sală întreagă l-a aplaudat minute în șir.

Dirijorul a condus orchestra Filarmonicii „George Enescu” într-un concert extraordinar, avându-l alături în prima parte și pe pianistul Dan Grigore. Aceștia au comunicat ca de fiecare dată într-un mod impecabil; se înțelegeau din priviri, aflându-se parcă într-o simbioză perfectă. Am constatat cu mirare că era pentru prima dată când un dirijor îi dădea pianistului absolut toate intrările, făcând abstracție într-un mod *șocant* în acel moment de ceea ce avea de cântat orchestra, ba chiar apropiindu-se de pianist de parcă ar vrea să cânte în locul lui.

Dan Grigore a interpretat *Concertul nr. 4 pentru pian și orchestră* de Ludwig van Beethoven. La adresa solistului, bineînțeles că am numai cuvinte de laudă; cu un simț extraordinar al nuanțelor, o tehnică impecabilă și o claritate uneori impresionantă și de neimaginat, pianistul Dan Grigore a interpretat într-un mod excepțional concertul beethovenian. Păcat însă că nu pot vorbi la fel și despre orchestră. Încă de la începutul primei părți, s-a făcut simțit un decalaj între aceasta din urmă și solist. Posibil, din această cauză, gesturile dirijorului erau uneori deranjante, și anume ele constau în mișcări foarte ample, pentru a putea ține în frâu orchestra. Foarte inestetic a fost și faptul că, la un moment dat, nemaiputând controla mai deloc cele două *tabere*, dirijorul a fost nevoit chiar să bată ritmul în pian și să arate insistent cu degetul înspre solist cu intenția de a aduce orchestra pe drumul cel bun. După un asemenea, hai să nu îl numim eșec, ci doar un moment din concert care ne-a ținut într-un foarte mare suspans, la finele lucrării solistul a fost aplaudat cu patimă de întreaga sală. La cea de-a patra revenire pe scenă, pianistul a acordat un bis ce a constat într-o piesă de Felix Mendelssohn, și anume: *Cântec fără cuvinte*.

A urmat partea a doua a concertului, care, de această dată a fost acaparată de dirijorul Misha Katz. După cum vorbeam la începutul relatării, dirijorul s-a aflat

la pragul dintre nebunie și genialitate. Eu, una, zic că a fost vorba mai mult de genialitate. O singură privire și era de ajuns încât să îți dai seama că acest om este unul special. În primul rând, vorbesc din prisma personalității sale debordante, care a ieșit la iveală încă de la primele măsuri ale *Cvartetului op.25* de Johannes Brahms, prezentat aici în aranjamentul orchestral al lui Arnold Schoenberg. Emană o energie pozitivă, zâmbea continuu, era bine-dispus. În al doilea rând, vorbesc de faptul că nu a avut podium și pupitru. Cvartetul a fost dirijat fără partitură, toate gesturile putând să fie astfel mult mai ample, mai rigide, mai ridicate. Aici a intervenit genialitatea de care am tot adus vorba mai sus. Katz a început să danseze, să valseze pe tema de o rară frumusețe a *Cvartetului* de Brahms. Deși, vizibil mai greu, dirijatul fără pupitru și podium poate aduce cu sine o serie de avantaje, din care cel mai important este acela că sporește dirijorului comunicarea cu orchestra. Foarte implicat în ceea ce avea de spus, Katz era când în dreapta scenei suferind alături de corzile grave ale violoncelilor și contrabașilor, când în stânga fredonând acompaniat de viori temele principale ale lucrării.

Încă un lucru demn de admirat la dirijor era mimica sa capabilă să transmită atât de multe celor din fața sa, mișcările sale creionau foarte bine intențiile acestuia. Și totuși toți dirijorii își gesticulează intențiile, ar trebui înțeleși toți, nu? Dar lucrul acesta nu se întâmplă întotdeauna. De ce? Poate datorită faptului că aici mai intervin, pe de o parte, și personalitatea și caracterul, cât și cele aflate în sufletul și în mintea celui care dirijează în momentul respectiv.

Lucrarea brahmsiană, de o frumusețe debordantă, a fost executată cu multă grijă, cu păstrarea sonorităților dorite de compozitor și cu evidențierea temelor de fiecare dată când acestea își făceau apariția.

Concluzia trasă de mine odată cu încheierea serii, ar fi aceea că de fiecare dată când simți că ai ceva mai mult de spus comparativ cu cei de lângă tine, spune, indiferent de felul în care vei fi judecat de ei, indiferent dacă părerea ta este una bună sau nu. Nu ai de unde să știi, poate că ideile tale sunt unele geniale și vor fi înțelese ca atare, sau din contră, verdictul va fi, ca și în cazul de față, unul mai puțin mulțumitor: nebunie. Până la urmă ce contează ce cred cei din jur? Important e să faci ceea ce îți place și să știi că ceea ce faci te satisface pe tine ca persoană și te face să te simți bine. Nu-i așa?...

Opera din Iași a împlinit 55 de ani

Anca FLOREA

În 3 noiembrie 1956, Opera din Iași își deschidea porțile pentru prima oară, invitând publicul la **Tosca** de Puccini, producție care, în regia lui Hero Lupescu (de la București), marca începutul unei istorii bogate, cu realizări de anvergură și momente dificile, cu artiști de cotă într-un repertoriu bogat și divers.

Deloc întâmplător, în 2011, exact în 3 noiembrie, aniversând 55 de ani de existență a teatrului, s-a prezentat o nouă montare a operei pucciniene, înlocuind-o astfel pe cea care... avea vârsta instituției, doar câțiva dintre interpreții din seara spectacolului inaugural participând, de această dată din sală, la versiunea regizorală propusă de Ognian Draganoff și echipa sa din Bulgaria – Tzvetana Stoyanova imaginând costumele elegante, uneori surprinzătoare (Angelotti, evadat din închisoarea unde fusese chinuit, apare într-o impecabilă redingotă neagră, cu cămașă albă și...

joben, iar Scarpia poartă, în actul I, o pelerină aurie, deloc potrivită întunecatului personaj), Boris Stoyanov schițând decorurile ce dau senzația masivității, poate chiar a somptuozității. Dacă aceiași artiști au pus în scenă, cu câțiva ani în urmă, **Tosca**, la Opera din Timișoara, pe coordonate clasice dar cu elemente moderne excelent echilibrate (apreciate la superlativ și la București, în cadrul Festivalului „Enescu” din 2007), de această dată regizorul a dorit o abordare „mai altfel”, care să fie „mai agresivă, să exprime mai multă sexualitate, în peisajul de exhibiționism al Palatului Farnese”; intenție concretizată în multele săruturi pasionale (...adevărate) în biserică sau în ultimul act,

dar și în deschiderea actului II, când Scarpia o „posedă” pe... Contesa Palmieri, personaj inventat pentru a anticipa (și explica) încercarea de a repeta agresiunea, dar față de Floria Tosca, existând și un Conte Palmieri pe care zbirii îl târăsc spre plutonul de execuție, așa cum se va petrece și cu Mario, ambele femei îndrăgostite și desperate ținând în mână hârtia semnată de Scarpia pentru „grațierea” celor condamnați. Seria „inventiilor” regizorale continuă cu prezența aproape permanentă a unor posibili slujitori-spirite ale răului în veșminte și cu măști aurii, ducând, în actul I, o cruce imensă aurită, lângă care Scarpia va cânta **Te Deum**, urcat pe podiumul „de lucru” al pictorului, dar deplasat în mijlocul scenei, alte personaje greu de decodificat, îmbrăcate în roșu-aprins, îngenunchind în fața lui, cu mâinile ridicate a implorare (sau rugă?...). Am aflat ulterior că reprezintă... sângele vărsat, de-a lungul vremii, în numele catolicismului... În „camera de lucru” a lui Scarpia, acei slujitori se târăsc pe sub și pe masă, apoi, după ce tiranul este ucis, pe acordurile ce fac

trecerea către actul III, îl ridică pe umeri, purtându-l ca pe un erou „pe scut”, cu un mănunchi sugerând fasciile din Roma antică, simbolul puterii. Iar faptul că astfel Scarpia este privit ca un învingător se confirmă în final, când reapare, profilat pe imaginea îngerului imens, alte personaje, îmbrăcate în cămăși lungi, albe, ridicând din nou brațele către el, după ce au „strivit-o” pe Floria (care, deci, nu se mai aruncă de pe crenelurile închisorii), „spiritele” purtând printre ei cruci mari însângerate. O regândire a subiectului, din care rezultă că... răul a triumfat!... Și totuși, sinopsisul din programul de sală prezintă derularea acțiunii în formula tradițională, care nu mai concordă cu ceea ce

întâmplă pe scenă, spectatorului fiindu-i greu să decodifice reperele „de noutate”. Pe de altă parte, scurta intervenție a Păstorului este susținută de doi copii (Maria Rădeanu și Teodor Casiean), decupați din pastoralele baroc, cântând alternativ sau împreună, plecând ținându-se de mână.

Distribuția a beneficiat, la premieră, de colaborarea cu soprana clujeană Carmen Gurban, a cărei interpretare a fost adesea elogiată pentru frumusețea

baritonul Octavian Dumitru, cu date remarcabile sub toate aspectele, evidente chiar și în Angelotti, Iulian Sandu agreabil în Sacristan, Tudor Florența eficient în Spoletta, ca și Eduard Sveatchevici (Sciarrone), Victor Zaharia (Temnicerul), Traian Hudumeac (Roberti). O echipă omogenă, conturând eroi credibili și foarte implicați în derularea acțiunii, asemeni corului (pregătit de Valeriu Gâdei) care a „trăit” cu convingere secvențele din primul act. Cât despre orchestră, a fost de

diplome și flori celor care, în 3 noiembrie 1956, au participat, pe scenă sau în spatele ei, la seara inaugurală a Operei Române din Iași, închinând apoi o cupă de șampanie alături de angajații de astăzi ai teatrului și la masa oferită în onoarea lor.

Dar ovațiile au fost la fel de puternice și la cea de a doua reprezentație, în care rolul titular a prilejuit debutul sopranei Simona Titieanu, o surpriză plăcută prin glasul generos și penetrant, prin rezolvarea mișcării scenice în limitele cerute, convingându-ne că, adăugând un plus de experiență și de rafinament în frazare, expresie și ținută, poate deveni o adevărată interpretă a Floriei Tosca. În Mario Cavaradossi l-am revăzut pe Cosmin Marcovici, tenor cu acut sigur, muzical, dezinvolt și charismatic, cântând cu plăcere alături de majoritatea celor care au reeditat succesul de la premieră.

cântului, a expresivității și eleganței chiar și în momentele dramatice, pentru ținuta sa perfect „în rol”, date reliefate din plin și în acea seară specială; parteneri i-au fost tenorul Daniel Magdal - din fericire într-o formă neașteptat de bună (poate pentru că evolua în orașul său natal), etalând un glas calitativ, cu acut sigur - și baritonul Oleg Ionese (de la Cluj), având și o voce „neagră”, masivă și amplă, ideală pentru Scarpia, dar și duritatea cerută de personajul care însă nu este tratat ca un nobil, ci mai curând grobian și ironic-disprețuitor. Alături de oaspeți, i-am aplaudat deopotrivă pe bas-

nerecunoscut, dirijorul Tiberiu Soare (de la Opera Națională București) făcând adevărate minuni cu întreg ansamblul, reușind să obțină o sonoritate foarte bună, cu o paletă coloristică adecvată scriiturii, într-o relație suplă și totodată riguroasă cu soliștii și corul, rezultatul fiind pe măsura evenimentului.

Aplauzele entuziaste ale spectatorilor ce invadau sala Casei de cultură a studenților (pentru că teatrul se tot renovează de vreo 6 ani...) s-au prelungit și după căderea cortinei, când, într-o atmosferă emoționantă, managerul general Beatrice Rancea a înmănat

Nivelul profesionist al producției și avalanșa de noutăți preconizate chiar pentru săptămânile și lunile următoare (reluarea operei **Samson și Dalila**, o premieră de balet, pregătirea unei noi producții cu **Bărbierul din Sevilla** etc.), invitarea unor personalități din țară și străinătate, angajarea unor dirijori tineri de certă valoare (Cristian Sandu, Gabriel Bebeșelea), sunt semne clare că „ceva” se petrece la Opera din Iași, chiar dacă „în culise” tensiunile încă mocnesc din motive pe care... tot încerc să le înțeleg.

ȚINTEA MUZICALĂ

Ediția a III-a

Un nou festival pe harta spirituală a județului Prahova

Al. I. BĂDULESCU

În perioada 23-25 iulie a.c., pentru a treia oară în ultimii ani, cunoscuta localitate prahoveană Țintea-Băicoi, a devenit, timp de trei zile, un interesant centru al mării și adevăratei muzici.

Lăudabila inițiativă a acestui eveniment muzical a aparținut distinșelor surori – renumite compozitoare și profesoare de pian Dana Cristina și Adina, fiice ale familiei ing. Gh. Teodorescu, domiciliat în această veche așezare a minunatelor plaiuri prahovene.

După ce au absolvit, cu brio, studiile muzicale superioare la Universitatea Națională de Muzică București, surorile Teodorescu s-au stabilit în alte

dragi din familiile întemeiate în țările adoptive, poposesc aici, cu deosebire în perioada estivală (după căsătorie Dana Cristina poartă numele Probst, iar Adina – Dumitrescu).

Animate de cele mai nobile sentimente, tinerele muziciene și-au propus să realizeze în localitatea natală o manifestare de referință care să deschidă un nou drum de cunoaștere și de afirmare a localității Țintea – în context național și european (drum diferit de cel al tradițiilor industriei petroliere, al fructelor și al miraculoaselor băi binefăcătoare de sănătate, atestate aici din vechi timpuri).

După firești discuții în familie, s-au oprit la ceea ce, în actuala etapă istorică, ar putea fi mult mai benefică localității – Muzica, care datorită limbajului universal de comunicare, nu cunoaște granițe teritoriale.

Încrezătoare în forțele lor creatoare, începând din anul 2009, în ultima decadă a lunii iulie, nume sonore ale creației muzicale, muzicologiei și artei interpretative românești și de peste hotare – de regulă din tânăra generație, se întâlnesc la Țintea, într-un spațiu special amenajat în frumoasa casă părintească, pentru a audia importante recitaluri instrumentale și vocal instrumentale și, deopotrivă, pentru a dezbate probleme majore cu care se confruntă, la acest început de secol, după fenomenul muzical contemporan - național și european.

Tema generală propusă pentru această ediție de cei doi autori Dana Cristina și Adina *“Întrebări romantice, răspunsuri contemporane”* a fost deosebit de interesantă.

Învingând inerențele greutăți – întrucât nu este ușor să alegi lucrări muzicale, compozitori și interpreți, care să răspundă temei propuse – și exigențelor invitaților, au izbutit să întocmească un program complex bine gândit pe zile și ore.

În prima zi, 23 iulie a.c., în cuvântul de deschidere, compozitoarea Adina Dumitrescu, după ce a readus în atenția publicului obiectivele prioritare ale festivalului, a salutat călduros pe muzicienii din țară (București, Ploiești, Câmpina, Băicoi etc.) și

de peste hotare, precum și pe ambasadorul Austriei la București, Excelența sa dr. Michael Schwarzingger – împreună cu soția, doamna Rosemaria Schwarzingger. Apoi, muzicolog dr. Haiganuș Preda-Schimek (Viena),

centre muzicale din spațiul european: Dana Cristina la Viena și Adina în orașul Tampere din Finlanda.

Deși departe de vatra străbună, surorile Teodorescu nu au uitat niciodată locurile natale, cu amintirile și frumusețile lor. Anual, împreună cu cei

în frumoase cuvinte, a adus în prim plan interesante date despre - Rolul

pian; *Duete pentru soprană și pian*, solistă soprana Cristina Radu de la

p.a.a., Adina Dumitrescu - *Geografii amestecate pentru violă solo*, Dana Cristina Probst – *Cântece pentru patru puncte cardinale* – p.a.a., Sebastian Dumitrescu – *Tropicality pentru trio* – p.a.a., Adina Sibianu – *Cântare pentru violă și pian* – p.a.a., Mihail Vârtosu – *Impromptu pentru trio* – p.a.a. și Christian Alexandru Petrescu, compozitor și interpret pentru lucrarea: *Noapte de mai*, pe versuri de Lucian Blaga.

În ultima zi, programul a cuprins un interesant Seminar de muzică contemporană sugestiv intitulat – *Ideile sunete*.

Lucrările au fost coordonate de muzicologul dr. Ruxandra Arzoiu, realizator la Redacția Muzicală Radio.Au participat la discuții compozitorii: Christian Alexandru Petrescu, Dana Cristina Probst, Adina Sibianu, Adina Dumitrescu, George Balint, Nicolae Teodorescu, Sebastian Dumitrescu și muzicologul dr. Adalbert Grote (Austria).

Au fost subliniate principiile și modalitățile de abordarea unei partituri contemporane în comparație cu lucrările muzicale din literatura clasică, rolul creației muzicale la acest început de secol etc.

Apreciind, în modul cel mai călduros, această importantă manifestare muzicală, se cuvine să remarcăm, încă o dată, eforturile, dăruirea și profesionalismul muzicienilor Dana Cristina Probst și Adina Dumitrescu, Comitetului de lucru al festivalului (Adina Sibianu, Roxana Furtună și Sebastian Dumitrescu), precum și contribuția esențială a sponsorilor, dar și aportul partenerului media, Radio România Muzical.

Tuturor sincere felicitări – în drumul spre mai bine a muzicii contemporane românești.

și locul fostelor saloane muzicale de ieri din diverse centre muzicale europene – și întâlnirile de azi, benefice în cunoașterea și promovarea valorilor perene ale creației muzicale din marile epoci ale muzicii. Nu a uitat să reamintească celor prezenți că și în orașul Băicoi a existat, la mijlocul veacului al XIX-lea, un Salon muzical, la curtea prințesei Cleopatra Trubețkoi (1802-1880) - unele amănunte le-a precizat semnatarul acestor rânduri.

La ora 11,00 a început concertul dedicat, în prima parte, ilustrațiilor compozitori Liszt-Brahms (marcând astfel bicentenarul nașterii pianistului, compozitorului și dirijorului Fr.Liszt).

Din opera brahmsiană am ascultat, cu deosebit interes, opusuri de referință, printre care: 16 *Valsuri op.39 pentru pian la patru mâini* (nr.1-5; 6-10), soliști Otto Probst – profesor de pian la Konservatorium Wien și Mihail Vârtosu – de la Universitatea Națională de Muzică București; *Sonata pentru pian și violoncel nr.1, în mi minor*, soliști Maria Magdalena Probst – violoncel (studentă la Conservatorul J.Haydn din Eisenstadt (Austria) și Otto Probst la

Opera de stat din Brașov (la pian-Otto Probst) și *Dans ungar nr.1, pentru pian la patru mâini*, soliști: Otto Probst și Mihail Vârtosu.

Cea de-a doua parte a programului a fost dedicată creației marelui Fr.Liszt: *Două sonete de Petrarca pentru voce înaltă și pian*, solistă soprana Cristina Radu (la pian Mihail Vârtosu); *Liebestraum pentru violoncel și pian*, soliști Maria Magdalena Probst (violoncel) și Otto Probst (pian) și un *Dans maghiar*, soliști Otto Probst și Mihail Vârtosu.

În cea de-a doua zi, duminică, 24 iulie, programul a fost rezervat creației muzicale contemporane. Și-au dat concursul una dintre cele mai prestigioase formații camerale, unanim apreciată pe plan european – Trio Alto, alcătuită din excelentul saxofonist Daniel Kientzy – DHC al UNMBucurești, violonista Cornelia Pietroi, de la Filarmonica "George Enescu" din capitală și pianistul Mihail Vârtosu. Programul a cuprins opt lucrări de reală valoare semnate de opt compozitori binecunoscuți ai școlii actuale de compoziție muzicală: George Balint – *Da Viola pentru viola solo*, Nicolae Teodoreanu – *Murmur pentru trio* -

Un produs inexportabil și o capodoperă

Există în Sibiu un loc cu un destin cultural inedit. Nu are eleganța Thaliei (sediul Filarmonicii) și nici notorietatea Teatrului Radu Stanca, dar are în schimb un număr mare de locuri, o acustică bunicică și un magnet pentru noutate, calitate, valoare și excepție. Locul se cheamă Casa de cultură a Sindicatelor, se află în centru orașului și de când este și sediul Teatrului de balet, polarizează mai mult atenția și admirația iubitorilor de frumos, din ce în ce mai numeroși cu fiecare spectacol. Interesată cum sunt de acest teatru unic, tânăr, exotic și foarte plin de premiere, nu puteam lipsi de la deschiderea stagiunii lui, care a avut loc miercuri 19 octombrie și unde am urmărit două spectacole de balet. O premieră City Beat semnat de Pavel Rotaru (în prima parte) și reluarea celebrului Mandarin miraculos a lui Oleg Danovski (în partea a doua). Mă așteptam la o reprezentație memorabilă. Nu știu de ce, dar asta așteptam. Nu a fost așa. Nu în prima parte. Totuși s-a aplaudat, chiar dacă destul de anemic. Unii poate din convingere, alții din curiozitate, destui din prietenie pentru protagoniști și toți, pentru a onora efortul, imaginația și o anumită performanță - acolo unde a fost cazul - a celor ce au contribuit la prima jumătate a serii. Baletul City Beat a fost, no offence, cam subțirel, apăsător și destul de plictisitor. Iar multitudinea de mini-momente (pe care le-am mai văzut cândva, pe undeva) păreau rătăcite în căutarea unui liant. L-a lipsit capul și coada iar pauzele dintre bucățile puzzle-ului, au fost lungi și goale. Toate astea împreună cu efectele luminoase, mai degrabă de întunerit, m-au făcut să mă întreb ce fel de oraș este figurat acolo, dacă pulsul lui bate atât de extrasistolic, dezlânat și trist și care chiar în acel puțin frumos (vals, pas de deux clasic) a fost zonat în sordid. Privindu-l mi-au zburat gândurile la West Side Story unde în ciuda unor situații sfâșietoare, partitura debordează de frumos, speranță și susținere dramatică. Păcat! Păcat pentru membrii companiei de balet care n-au putut arăta ce pot, și pot foarte multe, probabil pentru că nu au înțeles ce trebuie să transmită. Am citit în programul de sală, că acest balet semnat în totalitate de Pavel Rotaru (libret, regie, coregrafie) a avut un succes extraordinar în America anilor '94, devenind extrem de popular. Nu contest. Dar Europa, mult mai educată și familiarizată cu artele, care oricum s-au născut și au înflorit aici, nu poate vibra, în opinia mea, la un produs inexportabil. Noi aici, încă ne bucurăm de povești, de lumină, de speranță, de remotivarea miturilor, care pot spune atât de multe. Noroc cu "Mandarinul miraculos" din partea a doua, care deși creat cu mai bine de 50 de ani în urmă de către patriarhul baletului românesc Oleg Danovski, continuă să subjuge în egală măsură public și interpreți, prin paleta bogată în aventură, exotism, senzualitate și pasiune. Modern atunci și acum, încântător atunci și acum, Mandarinul miraculos - un cumal regal de libret, coregrafie și muzică, a beneficiat pe tot parcursul anilor ca și acum, de tălmăcirii de excepție instalând prin toate componentele sale admirație nemărginită și primind îndelungi ropote de aplauze. Așa s-a întâmplat și acum la Sibiu unde am urmărit, în deschiderea stagiunii, această capodoperă și un produs inexportabil.

Requiem

Deși în ultima vreme, am tot asistat la spectacole de balet contemporan, modern, teatru-dans, sau cum s-or numi ele, cu sau fără scenarii, mai bune, excepționale, modeste sau plictisitoare, ajungând astfel la o oarecare saturație, totuși atrasă fiind de afișul Teatrului Odeon și în special de numele japoneze, pentru care am dezvoltat, în timp, o adevărată atracție - datorată exotismului și talentului lor aparte - am fost duminică, 27 noiembrie să văd spectacolul sus amintit. Excelentă alegere! Impresionantă seară!

Am văzut un spectacol despre balerini, în care două stele ale dansului, de la antipozii planetei (un român și o japoneză) relatează, printr-o gamă generoasă de mișcări și tehnici, așezate într-un discurs dansant de o elocvență și duioșie rară, uneori întrerupt de text vorbit (Lorena Lupu), condiția esențială a acestei profesii foarte grele, plină de angoase, frustrări, temeri, imprevizibil, privațiuni, panici, dar și de spectaculos în luminile rampei și în vibrația de admirație a publicului și a presei. Scenariul semnat de Răzvan Mazilu și Lorena Lupu are un filon dramatic, care te cufundă în lacrimi, dar te și înalță până la tăierea respirației.

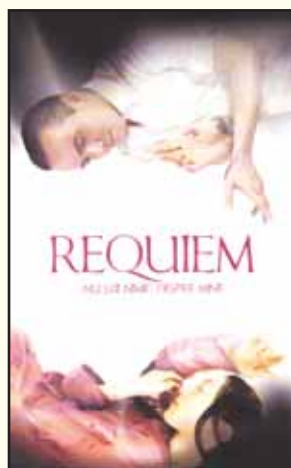
Aparent este vorba de două lumi, două culturi, de două universuri, de sensibilități și exprimări diferite, deși esența trăirii lor transgrează dincolo de orice separație imaginabilă. Libertatea balerinului de tip estic-occidental: exuberant, îndrăzneț, inventiv, exprimat în combinații agile și performante a vocabularului coregrafic de Răzvan Mazilu și registrul temător a tot și a toate, reținut, al lumii japoneze cu trimitere la maniera gheșelor și a teatrului NO, care din când în când explodează în libertăți cu luminozități incredibile, tălmăcit cu gingășie, fragilitate, eleganță, dar și forță de Motoko Hirayama, s-au întrepătruns spre final când cu speranțe unite uită de greutate și se dăruiesc necondiționat miraj artei.

Personal, am perceput această lucrare ca pe un omagiu adus solitudinii balerinului/ balerinei care este singur pe scenă unde nu-l poate ajuta nimeni și care pe parcursul vieții sale profesionale scurte, în comparație cu alte meserii se luptă cu propriul trup care îmbătrânește inexorabil, care este într-o permanentă competiție în egală măsură cu el însuși și cu alți confracți, care își reprimă teama dinaintea fiecărui spectacol, de a nu-și dezamăgi publicul, de fapt singurul lor suport.

Lucrarea a prilejuit o fericită întâlnire, o confluență excepțională între doi balerini de mare ținută artistică și real talent; un scenariu inedit și fascinant; două coregrafii complexe dificile, dar seducătoare semnate de Răzvan Mazilu și Motoko Hirayama și muzica lui Karl Jenkins, un requiem de o putere emoțională copleșitoare, scris în structură catolică, dar ușor modernizată, cu instrumente japoneze și arabe pe alocuri.

Spectacolul mi-a plăcut nespus. Rare au fost momentele, de-a lungul experienței mele vaste, când am putut spune asemenea lui Goethe în „Faust”: „Clipă oprește-te”. Asta aș fi dorit. Tristețea este că acest balet se prezintă, cel puțin deocamdată, doar în câteva seri din câteva orașe și nu știu când și cum va mai putea fi văzut. L-aș recomanda cu toată căldura și convingerea mea, mai ales balerinilor și baletonanilor.

Pagina realizată de **Doina MOGA**

LA UNMB, în parteneriat cu
AMBASADA GERMANIEI la București,

CONCERT ANIVERSAR LISZT, ENESCU, JORA

Miercuri, 19 octombrie 2011, a avut loc în Sala „George Enescu” din UNMB Concertul Aniversar *Compozitorii anului 2011 – Liszt, Enescu, Jora*. Organizat de Ambasada Republicii Federale Germania în parteneriat cu Universitatea Națională de Muzică București, concertul s-a bucurat de prezența Excelenței Sale, domnul Ambasador **Andreas von Mettenheim**, care a rostit o pertinentă alocuțiune prin care a relevat

recunoaștere prin bogata sa activitate concertistică, atât în țară cât și la festivaluri și concursuri internaționale. Repertoriul propus pentru concertul aniversar a cuprins cele *Două Rapsodii op. 11* de George Enescu în transcripție la patru mâini de Marius Sireteanu și *Rapsodia ungară nr. 2* și *Poemul simfonic nr. 3 „Preludiile”* de Franz Liszt, în transcripții pentru pian la patru mâini. Intenția interpreților de a readuce în memoria publicului aceste cunoscute lucrări dedicate orchestrei de către compozitorii lor a fost meritorie dar pentru melomanii avizați asemenea demersuri creează o stare de insatisfacție estetică, deoarece involuntar în conștiința și memoria acestora se instalează comparația cu versiunea originală. Imaginea auditivă a *Rapsodiei Ungare nr. 2* scrisă pentru pian solo în do diez minor, tonalitate respectată și de aranjorul pentru orchestră Carl Müller-Berghaus (vezi celebra interpretare bagheta lui Herbert von Karajan) îl urmărește pe melomanul avizat, tonalitatea lui do minor din transcripția la 4 mâini pălind în fața originalului. Imaginea orchestrală a *Rapsodiilor* enesciene ca și în cazul poemului simfonic *Preludiile* ne-a urmărit deasemenea în timpul interpretării la patru mâini, care desigur, a fost plină de originalitate, vădind permanenta preocupare a artiștilor de a forma un tot unic, printr-o perfectă simbioză a intențiilor artistice.

Continuând atmosfera de salon muzical din veacul trecut instalată în sala „George Enescu” din UNMB, *Pastorala*, *Menuetul trist* și *Nocturna* pentru vioară și pian la patru mâini de George Enescu, au putut fi ascultate în interpretarea studenților în anul II **Radu Barabancea** (vioară) și **Ioana Enea** alături de **Eugen Dascălu** (pian). Scrise în anul 1900, aceste elegante miniaturi care stau sub semnul influențelor muzicii franceze prin Fauré și Debussy au fost redactate cu prosepțime și candoare tinerească de amintita formație. Și pentru a echilibra eforturile scenice și a împărți frățește succesul cu partenerii lui, Radu Barabancea a cântat alături de Ioana Enea *Sonata nr. 2 pentru pian și vioară în La major op. 12* de L. van Beethoven și mai apoi, alături de Daniel Dascălu, o altă lucrare de mare rafinament din

repertoriul cameral românesc, *Suita mică pentru vioară și pian* de Mihail Jora. Aflați la început de drum, studenții au demonstrat o deosebită grijă pentru redarea detaliilor din partitură, răspundere maximă pentru actul artistic în sine și nu în ultimul rând o bună pregătire în ceea ce privește conduita camerală.

legăturile compozitorilor aniversați cu Germania. Interpreții invitați să ofere publicului mici crâmpoșe din opera compozitorilor evocați au fost Duo-ul *Remember Enescu* format din pianistii doctoranzi ai UNMB **Corina Răducanu** și **Eugen Dumitrescu** și trei studenți în anul II la clasa de muzică de cameră a doamnei prof. univ. dr. Raluca Voicu Arnăuțoiu.

Duo-ul *Remember Enescu* constituit în anul 2005 s-a impus în viața artistică românească prin abordarea repertoriului pianistic la patru mâini, dobândind

Sanda HÎRLAV-MAISTOROVICI

Festivalul Internațional de Operă, Operetă și Balet

Pentru mulți dintre noi Brașovul este asociat cu munte, distracție, schi, zăpadă ori drumeții, grătare și, de ce nu, chiar plajă. Ce altceva poți face într-un oraș turistic? Răspunsul a venit de unde mă așteptam mai puțin. Nu sunt mulți cei care cunosc și cealaltă fațetă a petrecerii timpului într-un oraș de munte: spectacole de operă, concerte simfonice, festivaluri, teatru, expoziții de pictură, lansări de carte etc.

Am constatat cu bucurie că un oraș de provincie care se bazează foarte mult pe turism se poate lăuda și că are o viață culturală activă, cu evenimente care se joacă cu casa închisă, cu concerte simfonice, camerale sau ori spectacole de operă la care nici scaunele suplimentare nu sunt suficiente.

Concertul a reprezentat de fapt începutul unui șir de spectacole muzicale, orașul de la poalele Tâmpiei găzduind cea de a noua ediție a Festivalului Internațional de Operă, Operetă și Balet, organizat de Opera Brașov, Primăria Municipiului Brașov și Consiliul Local Brașov. Timp de o lună urmașul medievalului Kronstadt poate fi considerat capitala muzicii, ediția de anul acesta anunțând încă din primele comunicate de presă numeroase surprize.

Încă din primul an (2003), organizatorii și-au propus ca în fiecare ediție să invite nume importante ale vieții muzicale naționale și internaționale. După nouă ani de tradiție afișele au adunat artiști din țări precum Franța, Germania, Austria, Italia, Rusia, China, Coreea de Sud, Republica Moldova etc. Chiar dacă de curând s-a schimbat conducerea Operei, ediția din acest an a promis cel puțin la fel de multe „cadouri muzicale” ca în anii precedenți, aducând chiar și două premiere, așteptate cu multă nerăbdare. Este vorba despre noua montare a baletului *Carmen*, pe muzica lui Georges Bizet, în adaptarea lui Rodion Scedrin (programată pentru 12 noiembrie), cu o coregrafie realizată de Dorin Coșeriu. Cum era de așteptat, ni se oferă și o premieră din genul operetei: *Liliacul* de Johann Strauss (26 noiembrie). Organizatorii au inclus în festival și *Rigoletto* de Giuseppe Verdi, dar și o seară destinată operetei maghiare.

Festivalul a debutat sâmbătă, 22 octombrie, la ora 18.30, în Sala Operei, cu o spectaculoasă Gală de deschidere, care a adus alte noutăți decât cele deja anunțate.

Leontina Văduva

Robert Nagy

Pe lângă soliștii Operei Brașov (sopranele Gabriela Hazarian, Anda Pop, Cristina Radu, mezzosoprana Asineta Răducan și baritonii Valentin Marele și Adrian Mărcan) pe scenă au urcat invitații speciali: celebra soprană Leontina Văduva (Franța) și tenorul Robert Nagy, români care au purtat numele țării în întreaga lume și totodată un omagiu cu fiecare rol pe care l-au interpretat peste granițe. Surpriza a fost cu atât mai mare cu cât Leontina Văduva se simte „acasă” la Brașov, întorcându-se pe scena pe care a debutat în 1986, aici fiind primul ei angajament ca proaspătă absolventă a Conservatorului bucureștean.

Iar seara ce se anunța de excepție nu s-a „terminat” numai cu aceste nume de pe capetele de afiș. Programul a fost unul inedit. Arie celebre din *La Favorita*, *L'Elisir d'amore* (de G. Donizetti), *Rigoletto*, *Trubadurul*, *Don Carlos*, (G. Verdi), *Werther*, *Hérodiade*, *Manon* (J. Massenet), *Nunta lui Figaro* (W. A. Mozart), *Evgheni Oneghin* (P. I. Ceaikovski), *Madama Butterfly*, *Turandot* (G. Puccini), *Semiramida* (G. Rossini), uvertura operei *Nabucco* (G. Verdi) și Poloneza din *Evgheni Oneghin* (P. I. Ceaikovski) precum și secvențe de balet pe muzica valsului *An der schonen blauen Donau* și a polcii *Annen-Polka* (J. Strauss). Toate aceste adevărate bijuterii muzicale, în interpretări ireproșabile, au oferit publicului satisfacția unui concert memorabil, din toate punctele de vedere. Blândețea și inocența Tatiane au fost construite de către Leontina Văduva cu farmecul de care dă dovadă de fiecare dată. Precizia și acuratețea intonației, vocea sa caldă și simplitatea cu care a interpretat aria centrală au descris perfect fata timidă care nu îndrăznește să scrie acel mesaj pentru bărbatul de care se îndrăgostise (*Evgheni Oneghin* - Scena Scrisorii).

Vocea cristalină, naturalețea și eleganța cu care soprana Anda Pop (prim solista Operei din Brașov) a așezat fiecare notă din aria *Un bel di vedremo* (*Madama Butterfly*, aria lui Cio-Cio-San) au transpus spectatorii în atmosfera Japoniei de la început de secolul al XX-lea, pictând parcă cu vocea sa limpede acel tablou din Nagasaki, marcat de sentimentele intense ale tinerei eroine. De remarcat și tehnica vocală a Asinetei Răducan, care a interpretat cu o precizie admirabilă solicitanta arie *Bel raggio lusinghier* din opera lui Rossini *Semiramida*, piatră de încercare pentru agilitatea și dinamica vocii.

În aria *Nessun dorma* din *Turandot*, Robert Nagy a reușit să ridice sala în picioare, impresionând cu o linie impecabilă și elegantă, alături de corul Operei Brașov, pregătit de

maestrul Mircea Oros (trebuie să menționez impresia plăcută pe care mi-a lăsat-o acest cor, dând dovadă de precizie, sincronizare perfectă, unitate vocală și claritate).

Și momentele de balet au fost pe placul publicului, dansatorii Anca Branea, Dorin Coșeriu, Iulia Coșeriu, Ramona Mezei și baletul Operei Brașov, alături de scenograful Rodica Garstea și coregraful Dorin Coșeriu întregind acest spectacol complex.

Trebuie amintit dirijorul Traian Achim care a

condus orchestra Operei din Braşov cu mult aplomb, făcând micile momente de imperfecţiune al orchestrei (în special ale alamei) să treacă aproape neobservate.

Felicitări organizatorilor pentru o seară minunată, pe care mulţi dintre noi nu ar schimba-o pentru... nicio pârtie din lume.

Diana MURĂŞAN

Opereta a renăscut la Braşov

Anca FLOREA

În plin festival, ajuns la ediţia IX, Opera din Braşov a marcat un punct de reper în existenţa teatrului şi a slujitorilor săi, aflat sub semnul debutului şi al „începutului” din varii motive şi în varii moduri. Pentru că directorul ad-interim Cecilia Doiciu şi secretarul muzical Ovidiu Mezei, cu un entuziasm şi o determinare... contagioasă, au dorit ca, după foarte mulţi ani, să readucă în repertoriu o operetă, regizată de un nume nou pe afişul teatrului.

O adevărată provocare şi pentru ansamblu şi pentru public, mai ales că s-a montat **Liliacul** de J. Strauss, în viziunea regizorală a cunoscutei Alice Barb, având o îndelungată experienţă în teatrul de proză, cu numeroase conexiuni în lumea muzicii, „atacând” însă abia acum un spectacol liric integral. Situaţia a fost de aşa natură încât s-a „ridicat” producţia într-un timp extrem de scurt, lucrându-se cu două distribuţii (existând chiar şi o a treia...), în care, de asemenea, majoritatea soliştilor erau, într-un fel sau altul, debutanţi. Singura care a reluat, în seara premierei, un personaj care, cu ani în urmă, îi adusesse reale satisfacţii artistice şi pe scena bucureşteană, a fost soprana Lăcrămioara Schuller, având şi umorul şi dezinvoltura şi ştiinţa de a spune textul vorbit, cunoscând „din interior” maniera de a evolua în acest gen atât de pretenţios, realizând astfel o Adela plină de viaţă şi de vervă, cu un joc de veritabilă subretă. O altă soprană – Mirela Zafiri - care, anterior, susţinuse acelaşi rol, a apărut de această dată în Rosalinda, tipul de glas lirico-lejer al celor două interprete fiind foarte asemănător, deşi cred că era preferabil un anume contrast, mai ales că şi atitudinea lor scenică a avut multe în comun; cochetă, răsfăţată, uneori uşor preţioasă în rostirea textului, dorind totodată să-şi etaleze supra-acutul, a fost, cu siguranţă, „mai altfel” decât ceea ce ne imaginăm de obicei despre vieneză mic-burgeză.

Pe de altă parte, mezzosoprana Cristina Roşu a rezolvat agreabil travestiul Prinţului Orlowsky, purtând bine fracul roşu, având atitudinea cerută pentru tânărul elegant dar poate mai puţin blazat faţă de cum se declară el însuşi, baritonul Adrian Mărcan a debutat în Falke aducând şi glasul său calitativ şi aplombul, supleţea mişcării şi charisma necesară personajului, basul Dan Popescu a creat un Frank bonom, cu glas profund şi prezenţă sobru-amuzantă, în timp ce tenorul Liviu Iftene a profitat de ocazie să ofere un întreg recital (după părerea mea în exces) cu decupaje din celebre arii din opere, atât în primul, cât şi în ultimul act, etalându-şi vocea şi în special acutul, „tenorului Alfred” fiindu-i rezervat şi un joc de scenă amplificat.

Remarcabil este faptul că astfel (aproape) întreaga distribuţie a fost alcătuită din soliştii teatrului (ca şi în seara următoare, de altfel), singur tenorul Cosmin Marcovici sosind

de la Iaşi pentru a debuta, la rândul său, într-o operetă, dar sigur şi dezinvolt în dificilul Eisenstein, schimbând deci „registru” personajelor dramatice cu cel în care a dansat şi a jucat convingător. Iar invitata specială la „balul Prinţului Orlowsky”, soprana Daniela Vlădescu, a trăit emoţia revenirii pe scena unde şi-a început cariera, anunţată, de altfel, ca apărând la Opera din Braşov după 20 de ani în care a evoluat prin multe teatre, alegând pentru acel moment cu mare încărcătură sentimentală, nostalgicul **Cântec indian** din **Rose-Marie**; îmbrăcată într-un sari albastru, purtată de scena turnantă ca într-o călătorie, părea desprinsă de pe cerul înstelat din fundal.

Vorbind despre asemenea aspecte, decorurile sunt funcţionale şi aerate, cu elemente simpatice şi de efect, iar costumele în general frumoase, de bun gust, deşi nu am înţeles de ce eleganţa şi cromatica pastelată din actul II nu se păstrează şi în rochiile purtate de Adela (roşu-coraille) şi Ida (verde-fosforescent), nici chiar rochia „de la bunica” în care este îmbrăcată Rosalinda ca „prinţesă maghiară” nefiind foarte inspirată.

Regia s-a dorit mai aproape de teatrul de proză, dar rezultatul

este totuşi pe coordonate clasice, beneficiind de interpreţi tineri şi prezentabili, cu o dicţie bună în special în textul vorbit, maleabili şi entuziaşti; sincer, nu am prea înţeles de ce Eisenstein şi Falke, după ce beau din sticla de votcă, dau din picioare identic (şi cu repetiţie...), în loc să mimeze sufocarea din cauza „tăriei”, aşa cum nu ştiu de ce balerinele-„şorice” s-au rezumat la mişcări corecte şi fără antren, în timp ce balerini au avut gesturi expresive, de mare efect (coregrafia Dorin Coşeriu).

Corul (pregătit de Mircea Oros) a sunat bine, orchestra s-a străduit şi în parte a reuşit să fie „la înălţime”, dar dirijorul Traian Ichim a impus un tempo deloc corespunzător celui solicitat de solişti, ceea ce a generat numeroase decalaje, care desigur se pot remedia în viitoarele reprezentaţii, ca şi micile „bâlbe” sau replicile „uite” şi stagnările, astfel încât spectacolul să capete un plus de fluentă şi strălucire. Pentru că, privit în ansamblu, este omogen, pus la punct, plin de viaţă şi mai ales cu un enorm impact la publicul care a făcut ca sala să devină (la propriu) neîncăpătoare, biletele fiind vândute deja şi pentru următoarele date în care este programată opereta straussiană. Bucuria şi entuziasmul cu care spectatorii au aplaudat şi ovaţionat minte în şir au răsplătit din plin efortul cu totul deosebit al realizatorilor de a oferi îndrăgita lucrare într-un veşmânt nou şi o interpretare pe măsură, semn că şi artiştii şi melomanii aveau nevoie şi aşteptau de (prea) multă vreme să se regăsească sau să descopere o astfel de partitură. Iar brazii amplasaţi pe laterala scenei s-au potrivit de minune cu Anul Nou – semn al schimbărilor fundamentale care, după mulţi ani, se petrec la Opera din Braşov.

Mirela Zafiri
(Foto: Mihai Cosma)

Dirijorul Gerd Schaller la Filarmonica George Enescu

Marcel FRANDES

Stagiunea de concerte a Filarmonicii George Enescu din București aduce pe scena Ateneului Român lucrări muzicale pătrunse de o hermeneutică gravă. În concertul din 10 noiembrie 2011, Orchestra simfonică dirijată de Gerd Schaller, a interpretat *Călătoria lui Siegfried pe Rin* și *Cântecul Brünnhildei* din «*Amurgul zeilor*» de Richard Wagner, solistă mezzosoprana Gabriela Popescu și *Simfonia nr. 6 în La major* de Anton Bruckner.

Dirijorul Gerd Schaller este un oaspete îndrăgit al publicului românesc. În concertul de la Ateneul Român, Gerd Schaller a dirijat impecabil un repertoriu dificil. Înalt, sobru, artistul se impune fără vreun efort gestic teatral. Mișcările mâinilor sale sunt clare, precise, ample, privirea sa domină întreg ansamblul orchestral. Între așteptările sale și răspunsul interpreților se produce o sincronizare deosebit de bună. Știe să își comunice sever, laconic și cu multă eleganță intențiile muzicale. Are acea măsură în toate, pe care puțini dirijori știu să o arate. Tensiunile romantice pe care le induce sunt absolut firești, fără

emfază, însă eficiente.

Mezzosoprana Gabriela Popescu este o prezență fascinantă. Vocea ei în registrul grav are o calitate excelentă. În 2010, Gabriela Popescu a interpretat *Moartea Isoldei* și *Wesendonck Lieder* împreună cu Filarmonica din București, dirijată și atunci de Gerd Schaller.

În concertul de la Ateneul Român, mezzosoprana Gabriela Popescu a interpretat fragmente din opera *Amurgul zeilor* - *Götterdämmerung*.

Prin interpretarea ei, Gabriela Popescu a intuit că partitura poate deveni, uneori, un vehicul spațio-temporal. Ea are un crez puternic, pe care îl transmite publicului prin intermediul glasului.

În concertul de la Ateneul Român, Gerd Schaller este cel ce a transformat în realitate procesul în care acțiunea muzicală devine teatru. El solicita ansamblului orchestral o anumită timbralitate aplicabilă melodiei și învelișului ei armonic. El reușea astfel, să facă perceptibilă osmoza dintre descrierea muzicală a locurilor traversate și transformarea însuși a eroului.

Cântecul Brünnhildei din finalul actului al treilea, este unul dintre cele mai impresionante momente wagneriene. Gabriela Popescu a reușit să vrăjească publicul. În cântul său ritmul frazei muzicale era intim legat de acela al frazei vorbite. Ea deține o adevărată artă a alternanței sonorităților, a consoanelor și vocalelor, reușind, totodată, să conducă fraza muzicală printr-o susținere deosebită a tensiunii, conformă cu melodia infinită wagneriană.

Interpretarea celor patru părți ale *Simfoniei nr. 6* de Anton Bruckner - *Majestoso*; *Adagio-Sehr feierlich*; *Scherzo - nicht schnell* și *Finale - bewegt, doch nicht zu schnell* - din a doua parte a serii

muzicale de la Ateneu, a adus în prim plan prospețimea, zâmbetul contemplativ, lirismul și căldura. Este o partitură concepută dens, în care interpretii, mai ales cei de la instrumentele cu coarde, sunt foarte solicitați: pasaje rapide, în poziții înalte, apoi o serie de unisonuri foarte delicate sub aspectul intonației și al sincronizării ritmice. Deși simfoniile lui Mahler și Bruckner – unele dintre cele mai pretențioase din repertoriul simfonic - au revenit cu mare frecvență în ultimul timp în programele Filarmonicii George Enescu, de fiecare dată, inspirația, acuratețea și profesionalismul muzicienilor din orchestră s-au dovedit a fi la înălțime. Remarcabil a fost *solo-ul* de oboi din începutul părții a II-a a simfoniei, unde contramelodia oboiului succede o melodie aproape imaterială a viorilor. Se putea percepe în *Scherzo* adaptarea foarte personală a manierei romantice de tip Berlioz. În Finalul simfoniei, sonoritățile unei fanfare amenințau parcă prin intermediul sunetelor de trompete și corni. Intenția de marș triumfal se evidențiază în Codă cu claritate.

Reverberații de neuitat – Dana Protopopescu

Grigore CONSTANTINESCU

Un pianist concertist subiect de carte, iată cum aş putea rezuma ideea simbolică a acestei apariții editoriale, menite să îmbogățească patrimoniul volumelor de muzică dedicate interpreților noștri contemporani. Spun că Dana Protopopescu este unul dintre „interpreții noștri”, deși cariera sa este aproape în întregime realizată pe meridianele vieții artistice internaționale, deoarece prin apartenență sufletească nu a încetat nici o clipă să reprezinte România. Îi cunosc activitatea din preajma începuturilor, perioadele studiilor liceale și primelor apariții publice. Mai apoi, am urmărit-o în excursul internațional grație informațiilor oferite de către mamă, doamna prof. universitar Aurelia Răsvan, odată cu audiție unora dintre înregistrările pe discuri și invitațiile la concerte susținute pe scenele bucureștene. În timpul care se cerne de-a lungul anilor, popasurile au fost numeroase, în fața publicului de pretutindeni, consolidând renumele acestei distinse interprete care a găsit disponibilitatea unei desfășurări muzicale ce îmbina muzica de cameră cu concertul

solistic, pedagogia cu participarea ca acompaniator oficial la mari concursuri internaționale. Numele Danei Protopopescu este o prezență constantă pe afișele vieții muzicale din lumea întreagă, și din țara noastră, nu numai la București, dar și în colaborarea cu filarmonicile centrelor noastre culturale. O personalitate remarcabilă, un temperament strunit de disciplina și efortul neîntrerupt al muncii îmbinat cu sensibila muzicalitate, o educație artistică definită de importanți profesori belgieni care au consemnat calificarea maximă la absolvența Conservatorului din Bruxelles, indică argumentele periplului artistic și existențial. Din teaurizarea informațiilor și documentelor adunate de-a lungul anilor, doamna Aurelia Răsvan a considerat că se poate o alcătui un volum monografic reprezentativ pentru viața Danei Protopopescu. Cu acribie, a fost valorificat fiecare argument, autoarea găsind sprijinul publicistei Oana Georgescu pentru „împrietenirea” criteriilor realizării unui discurs menit publicării. Poate că Dana Protopopescu va simți, citind această lucrare, imensa dragoste de care a fost mereu însoțită, acum repovestită de cele două semnatare, ecou al prețurii de care pianista beneficiază din partea publicului românesc și din lume. Ce merită fiecare apariție a muzicienei pe podium? Aplauze entuziaste, emoționante, mărturie a prețurii și afecțiunii colegilor de breaslă și melomanilor. Acum aceste aplauze, autentificate de titlul volumului, **Reverberații de neuitat – pianista Dana Protopopescu**, publicat de foarte curând la Editura muzicală, se îndreaptă și spre pagina de carte, spre eleganța realizării publicistice și redacționale, îmbogățită de ilustrații prețioase prin raritatea și elocvența lor. Deci, ...Aplauze!

Itinerar stilistic

**Cartea,
amicul de nădejde al omului**

Adeseori, viața se dovedește o iluzie. Sau poate că însăși iluzia e viața: toate acele valori după care tânjim cu disperare, spulberate ulterior, aidoma unui vis. Să luăm spre exemplu cazul prieteniei, sentiment de o esență bivalentă, înălțătoare (dar) și înșelătoare, totodată. Ingenuu și încrezător, cuprins în mrejele „atotputernicei” iluzii, ai considerat că ai în față mult-răvnita „reflexie” a sinelui. „Plăsmuire” în fapt, a propriilor idei și năzuințe. Pentru eternitate spulberată. Din pricina confidentului. Și al multiplului său

chip. Realitate fără echivoc / seducătoare fantezie, „aceasta este” ori „ar trebui să fie” – conflict de neconciliat, (acum) subit și dintr-o dată sesizat, determinând refugiul tău pe teritoriul cărții. Iată-te deci „transmutat” în fascinante univers, plin de evenimente și istorisiri ce-și deapănă cursiv povestea, răstimp în care... spiritul tău crește, se dezvoltă, ia cunoștință despre lucruri nebănuite până atunci – „mărturia” (mult-disputatului) „titlu” de „învingător” în cea mai glorioasă și (totodată) aventuroasă dintre lupte: „pătrunderea” inițiativului tău al „vorbilor ce nu cuvântă” – „emblema” unei radicale și lăuntrice metamorfoze. În semn de recunoștință, miraculoasa ta (re)naștere propune glorificarea avatarurilor (sacrosancte) ale cărții: „expresie” a „coloratului” divers (EA reprezintă fără doar și poate,

dușmanul infailibil al plictisului), loială și onestă (străină este EA de orice minciuni, trădări sau uneltiri), de o aleasă virtute pedagogică (EA manifestă prețioasa capacitate de a suplini – atunci și dacă este cazul – absența „iluminatului maestru”, asigurând un cadru mai mult decât propice formărilor de tip „autodidact”), moralizatoare și plină de învățăminte (EA întrușipează „credinciosul consfătuitor”, deoarece, cu o devoțiune aproape părintească, „povățuiește” și „ferește” – pe cei dispuși a-i căuta apropierea – de înșelătoarele capcane ale vieții). Iată așadar, „amicul de nădejde al omului”, în toată splendoarea necondiționatei sale generozități. Deține cineva suficiente argumente pentru a-i contesta statutul?

Roxana-Luiza MOLDOVAN

Concepte, atitudini, evocări

Valentina Sandu-Dediu – muzicolog ce nu mai are nevoie de nici o prezentare – oferă prin intermediul remarcabilului său volum – “Alegeri, Atitudini, Afecte. Despre stil și retorică în muzică” (Editura Didactică și Pedagogică, București, 2010) –, un impresionant periplu în universul complex și diversificat al stilului. Vis-à-vis de accepțiunea acestuia, autoarea propune mai multe variante de răspuns: “ceea ce leagă ideile artistice muzicale într-o unitate”; “formă abstractă care există în afara operei muzicale și care trebuie delimitată, caracterizată prin detalii specifice”; “manieră a discursului, mod de exprimare, trăsăturile caracteristice ale unui compozitor, interpret, perioade, arii geografice, societăți, grup social”; “mulțimea semnelor distinctive (descrise, comparate, judecate) pentru o epocă muzicală, un compozitor, o piesă, un interpret”; “o sinteză de stiluri”; “o serie de posibilități definite de un grup de exemple particulare (stil omofon, stil cromatic)”.

Iată și o generoasă “ofertă” privind noianul variatelor interpretări conceptuale, ca “pistă” de pornire în demararea unei competente investigări muzicologice. Cu tenacitatea unui detectiv, Valentina Sandu-Dediu pornește pe firul istoriei, inițiind o laborioasă anchetă asupra fiecărei epoci în parte. De la “apolinic – dionisiac” (“produsul” antagonic al antichității), la Ars Antiqua – Ars Nova – Ars Subtilior, de la Renaștere și Manierism, la Baroc și teoria afectelor – “pandant” al retoricii muzicale, ce “trebuie înțeleasă în sensul analogiei dintre muzică și vorbire, de la construcție, divizare, periodicitate și (la modul general) întindere în timp, până la categoriile de formă, stil și gen”.

Convingerea barocă potrivit căreia compoziția reflectă principiile unei arte retorice prin excelență, își găsește justa exemplificare prin intermediul taxinomiei lui Mattheson, centrată pe evocarea parametrilor (retorici) ai discursului sonor: “inventio (inventia ideii)”; “dispositio (aranjarea ideii în părțile discursului muzical)”; “elocutio (elaborarea ideii)”; “pronuntiatio (performanța producerii discursului)”; “peroratio sau conclusio (concluzia)”.

Configurații – cheie marcând “întrepătrunderea” a 2 discipline – stilistică & retorică – figurile de stil sunt asemuite unor “unități de bază, pietre de construcție, elemente de vocabular (aflate la nivelul frazei muzicale), microstructuri melodice, ritmice, dinamice, timbrale, atribuind discursului muzical unitate și omogenitate”. Chiar dacă “nu există un sistem bine definit de figuri, deși exegeza sec. XX a încercat o organizare a lor pe baza tratatelor sec. XVII și XVIII”, Enciclopedia Grove oferă o “ilustrativă, concisă și elocventă” clasificare a acestora, subdivizată prin intermediul a 7 compartimente. Sunt detectate astfel, “figurile repetiției melodice, figuri bazate pe imitație fugată, figuri formate prin structuri de disonanțe, figuri intervalice, hypotyposis, figuri sonore și formate prin pauze”. Rigoarea analitică persistă și în continuarea “periplului”, traseul investigației parcurgând (în ordine) toate manifestările sonore existente până în zilele noastre, inclusiv postmodernismul. Mai degrabă o “atitudine”

decât un propriu-zis “curent stilistic”, “pandant” al unor premise ce aduc în prim-plan “miza comunicării”, “destrămarea sistemelor totalitare”, “găsirea unei ancore semantice”, “punerea în scenă a unei conștiințe a tradiției”, postmodernismul prinde contur prin următoarele aspecte componistice: “primatul melodiei”; “întoarcerea la tonalitate, la modalism”; “minimalismul”; “citatul”; “colajul”; “reîntoarcerea la vernacular”.

În scopul de a stabili un cât mai variat parcurs asupra polivalenței “personalității” a stilului, autoarea atinge (acute) problematici legate de celelalte (2) “înfățișări” ale acestuia, așa cum se reflectă ele în zona interpretării și a criticii muzicale, deopotrivă.

Centrată pe 4 tipuri de abordare eseistică – “Notații”, “Metaforic”, “Retrograd”, “Subiectiv” –, “Cronica muzicală în

Sorin Lerescu, Valentina Sandu-Dediu, Petre Codreanu
(Foto: Mihai Cosma)

diverse stiluri” întruchipează un abil avertisment vis-à-vis de “justețea” exprimărilor (atât de) uzitate în branșa criticilor muzicali, caracterizate (nu arareori) prin sintagma “întunecatelor” inconsistente ideatice: “În acest sfârșit de septembrie cu față de vară indiană, mușc cu lăcomie din feliile de viață muzicală berlineză. O inserție de Răsărit spre Apus: un concert simfonic la Philharmonie, duminică, 24 septembrie, cu dirijor chinez, pianist chinez, compozitor chinez și Deutsche Symphonie Orchester Berlin” (citatul aparține stilului “Metaforic”, pag. 264).

Purtând însemnul înaltei calități

“Alegeri, Atitudini, Afecte. Despre stil și retorică în muzică” beneficiază de un veritabil “stoc” informațional → “încununare” a laboriosului proces documentar, materializat prin intermediul unei consistente și totodată, referențiale surse bibliografice.

“Întruchipând” (o parte obligatorie) din zestrea necesară oricărui “aspirant”, dar și “reprezentant” al breslei muzicale profesioniste, solidul “conglomerat” conceptual – ca apanaj al unui performant discurs muzicologic – atribuie lecturii o puternică amprentă instructivă, ce reușește a capta pe de-a întregul, atenția și interesul cititorului. De aici, necesitatea achiziției.

“Mostră” de erudiție și rigurozitate aplicată, purtând însemnul înaltei calități, volumul dezvăluie profesiunea de credință a Valentinei Sandu-Dediu: riguroasa disciplină a cunoașterii, atribuit sine qua non al “investigatorilor” de mare clasă.

Roxana-Luiza MOLDOVAN

Transferați în Manhattan

În tumultuoasa lună noiembrie a anului de grație 2011, lună abundând în concerte, festivaluri de jazz și nu numai, am trăit sub cupola Sălii Palatului din București un eveniment muzical cu totul excepțional: recitalul grupului vocal american „**The Manhattan Transfer**”. Impresariat de **E-Magic**, instituție organizatoare cu adevărat profesionistă – condusă de **Laura Coroianu** – quartetul oaspete însoțit de o admirabilă secție ritmică a oferit în seara de 11 noiembrie numeroșilor spectatori prezenți, un veritabil

de ani de activitate neîntreruptă au conferit realizărilor quartetului o superioară coerență și omogenitate tinzând nu odată spre perfecțiune... Formația a fost întemeiată ca atare în anul 1972 de **Tim Hauser** care și i-a alăturat pe **Alan Paul**, **Laurel Masse** și **Janis Siegel**. Formula de componență a rămas neschimbată până astăzi, cu o singură excepție: în 1979, cântăreața **Laurel Masse** a fost substituită cu **Cheryl Bentley**. De o dezinvoltură și exuberanță incredibile, cei patru interpreți și-au negat cu strălucire vârsta, energizând prima lor apariție spectaculară în România cu un entuziasm și o bună dispoziție realmente contaminante.

Ne-a făcut plăcere să reascultăm pregnante hituri lansate prin ani, ca „Tuxedo Junction”, „Java Jive”, „On A Little Street In Singapore”, „Spain”, „Birdland” și altele asemenea reprezentând, dacă vreți, un fel de rezumat al repertoriului de succese propriu acestui

show scenic înnobilând prin dinamism și culoare caratele interpretării de înaltă clasă. Estimată drept una dintre cele mai bune formații vocale mixte din lume, „**The Manhattan Transfer**” s-a impus în arealul jazz-ului, afirmându-se deopotrivă în domenii sonore limitrofe precum **pop**, **Rhythm 'n' Blues**, muzică **latino**. Cât privește raportarea propriu-zisă la stilurile jazz-ului, putem vorbi de o extinsă paletă expresivă și de limbaj pornind de la **boogie woogie** și **traditional** pînă la **bop** și **fusion**. Disponibilitățile de calitate și valoare interpretativă s-au permanentizat în configurarea unei bogate discografii dar a dat reala măsură a capacității sale în sutele de recitaluri live susținute pe toate meridianele. Cei aproape patruzeci

redutabil combo vocal. Acordaj ireproșabil, rafinament armonic, sincronism ritmic superior – iată câteva dintre atributele valorice ale grupului. Momentele tutti au fost pigmentate cu piese interpretate solo (însoțite instrumental) de fiecare dintre cei patru vocaliști. Demne de laudă s-au dovedit a fi deopotrivă acompaniamentele de foarte bună calitate realizate de patru autentici instrumentiști: **Yaron Gershovsky** (pian), **Steve Hass** (baterie), **Gary Wicks** (bass) și **Adam Hawley** (ghitară). Cu toți au întruchipat un moment concertistic care, indiscutabil, va stăruie mult timp pe retina memoriei...

Florian LUNGU

Sărbătoarea șlagărului românesc

acordă superbe sale trofee "Ovo Music". Este vorba de Ovidiu Komornyk, care a riscat enorm, inclusiv în plan financiar, și a câștigat! Cheltuielile lui au fost imense (chirie sală, onorariu orchestră și interpreți, închiriere car de reportaj cu lumini și sunet, ecrane de proiecție uriașe, afișe, bannere, etc), dar satisfacția lui a fost totală, văzând toate cele 4500 de locuri ale Sălii Palatului ocupate până la unul de publicul fidel al muzicii ușoare românești, care timp de 4 ore și

Angela Similea, Ovidiu Komornyk

Ana-Maria SZABO Marius GHERMAN

Au mai fost trei încercări în trecut, toate încununate de mare succes și reunind numele de calibru ale genului ("In memoriam Dan Spătaru", "Jolt Kerestely – 75", "Mihai Constantinescu – 45 de ani de activitate"), dar pentru prima oară un coleg invită 31 de artiști și le

F. Apostol, A. Similea, S. Dumitrescu, C. Rădulescu, D. Iodăchioae, I. Șipoteanu, D. Lupu, M. Constantinescu, S. Ladoși

Photo by Silviu Covaci

Anastasia Lazariuc

jumătate, neîntrerupt (!) a reluat fiecare refren alături de cei de pe scenă. Și, atenție, să nu vă închipuiți că nu erau și mulți tineri în sală! Practic, prima ediție a Galei Ovo Music a fost o mini-istorie a genului, evocându-se numele unor compozitori și textieri de vază, unii dispăruți, al unor vedete care nu mai sunt printre noi (au fost acordate două trofee "in memoriam" Laurei Stoica și Mădălinei Manole, gest absolut emoționant), dar mai ales cântându-se o bună parte din marile șlagăre care ne-au însoțit în viață în ultimele decenii. Muzica ușoară românească are publicul său fidel tocmai din acest motiv: oamenii se regăsesc în aceste cântece, în versurile frumoase (inexistente la multe din piesele altor genuri muzicale), fredonează cu plăcere linii melodice care le

trezesc dulci amintiri și reverii... Urmărind această fabuloasă demonstrație de talent și forță artistică (da, artiștii genului cântă, înregistrează noi melodii, sunt în mare formă!) ne-am întrebat cu tristețe și durere: cum este posibil ca guvernării țării noastre să nu înțeleagă (mai era și în ajunul sărbătorii naționale!) că acești interpreți și creatori vor rămâne veșnic în inimile noastre, sunt trup din ființa spirituală a acestei țări, în timp ce ei, oamenii politici, sunt trecători în funcții, iar mâine despre mulți dintre ei nu va mai vorbi nimeni? Cum este posibil ca nici o televiziune să nu preia evenimentul? Cum este posibil, mai ales, ca televiziunea și radioul publice, plătite din banii noștri și chemate să fie o oglindă a valorilor românești, să ignore nonșalant acest eveniment? Noroc cu Național FM, post privat (!) care transmite non-stop doar muzică

românească și care a mediatizat gala, precum și cu Agerpres, "Libertatea", "Jurnalul național", "Ultima oră", "Actualitatea muzicală", unele site-uri specializate, care au înțeles importanța capitală a acestui demers cultural. În timp ce TVR și SRR, Ministerul culturii, forurile culturale competente sunt total inexistente în susținerea muzicii ușoare românești (ce rușine!), a venit așadar compozitorul și interpretul Ovidiu Komornyik, cu casa sa de producție, Ovo Music, și i-a cinstit cum se cuvine pe colegii săi. Mai mult, cum spuneam, în condițiile dezinteresului posturilor TV (acestea nedreptătesc flagrant milioane de iubitori ai muzicii ușoare, este

Silvia Dumitrescu

Photo by Silviu Covaci

inacceptabil!), Komornyk a implicat firma Video Art, condusă de Ticu Alexe, și a mizat pe profesioniști de marcă pentru realizarea unui film pe care, poate, îl va dori cineva: Florentina Satmari și Lucian Nuță – regia, Alexandra Cepera – maestru de sunet, Adina Buzatu – stilist, cărora li s-a adăugat Piero Palmigiani – maestru bucătar italian, căci a existat și un “protocol” ca la case mari.

În ce a constat Gala? În minirecitaluri ale tuturor acelor care au lansat CD-uri sub egida Ovo Music, acestea găsimu-se la vânzare la un stand specializat în foyer, luat cu asalt de spectatori (cine spunea că “muzica ușoară nu se mai vinde”?). Fiecare dintre ei, după evoluție, a primit superbul Trofeu din cristal, pe care era gravată coperta CD-ului respectiv. Cum multe dintre acestea au fost “Best of”, deci colecții ale celor mai mari șlagăre, am avut ocazia să reascultăm melodii fără vârstă, cum ar fi “Doar o singură noapte” (Andrei Kerestely), “Te iubesc” (Virgil Popescu), “De dragul tău”,

Alina Mavrodin

Gabriel Dorobanțu

“Frumoasa mea”, “Maria, Maria”, “Privește cerul!” (Ovidiu Komornyk), “Hai vino iar în gara noastră mică”, “Ai venit prea târziu”, “Mă întorc la tine, mare albastră (Dumitru Lupu), “...Și m-am îndrăgostit de tine!” , “Strada speranței” (Vasile Veselovski), “Nu-mi pare rău” (Marius Țicu), “Când vine seara” (Dan Iagnov), “O lume minunată”, “Sus în deal e-o casă” (Mihai Constantinescu), “Nu știu” (Șerban Georgescu), “Prima iubire și ultima” (Horia Moculescu), “Un albastru infinit” (Marcel Dragomir), “Rugă pentru părinți” (Ștefan Hrușcă)... Ocazie de a evoca și talentul de excepție al autorilor versurilor: Adrian Păunescu, Mihai Maximilian, George Țârnea, Andreea Andrei, Viorela Filip, Ovidiu Dumitru, Zoia Alecu, ș. a.

Nu numai că Ovidiu Komornyk ține larg deschise porțile casei sale de producție, încurajând o serie de tineri interpreți (despre care vom vorbi mai târziu), dar le oferă tuturor compoziții inspirate, cu care aceștia fac succes. Să notăm câteva din aceste titluri, care, mai ales în cazul artiștilor mai puțin notorii, contează enorm: “Stai, nu pleca!”

Photo by Silviu Covaci

Gabriel Cotabiță

Photo by Silviu Covaci

Adrian Daminescu

Photo by Silviu Covaci

(Flavia Stoica), "Pentru tine" (Rozalina, solistă de la Chișinău al cărei CD l-am recenzat de curând), "E la modă dragostea" (Alina Mavrodin), "Nu privi înapoi" (Irina Soroiu, fosta colegă de la defunctul teatru de revistă din Deva, care cântase ultima dată la Sala Palatului în... 1985!), "Lasă-mi iubirea" (Emilia Dițu și Mihai Dinescu), "Mai dă-mi o zi din viața ta" (Cornel Verban), "Păstrează-mi inima" (Carmen Rădulescu), "Ochii tăi vorbesc" (Marian Spânoche, câștigător al "Stelei fără nume" în... 1972!). Mai e nevoie să amintim că primul mare șlagăr scris de el, care de fapt l-a și consacrat pe Marcel Pavel, a fost "Frumoasa mea"? Sau că două din momentele de vârf ale spectacolului au fost cele în care Ovidiu a cântat în duet cu Angela Similea minunatele sale compoziții "De dragul tău" și "Privește cerul!"? Așa încât, absolut meritat, deși neintenționat, "Gala" a fost și o demonstrație a înzestrărilor de compozitor ale lui Komornyik, care are la activ până acum peste 200 de creații. Între artiștii cărora le-a acordat credit necondiționat sunt toți cei de mai sus: Alina Mavrodin a cucerit cu albumul "Povești de dragoste", și premiul revistei noastre; Rozalina este o tânără cântăreață din Basarabia care dorește să-i calce pe urme Anastasiei Lazariuc, Irina Soroiu (septuagenară, aceasta s-a aflat la... primul ei CD!), Emilia Dițu (relansată alături de actualul ei partener, Mihai Dinescu, după revenirea din Italia), Cornel Verban (remarcabil cîntăreț și șef de orchestră, care, ca și Marcel Pavel, a respins multă vreme cântecele în limba română), Marian Spînoche (un prim CD după 45 de ani de carieră!), Flavia Stoica (solistă din Dîmbovița, ca și Mavrodin, care dovedește reale înzestrări vocale).

Spectacolul a fost deschis de Angela Similea și Ovidiu Komornyik, acompaniați de formația proprie, OK Band – ceilalți laureați

utilizând negativul orchestral. Totul a fost perfect organizat, riguros, s-au respectat întocmai ordinea și piesele stabilite. Impresionant respectul pentru public al Luminiței Anghel, însărcinată în luna a 8-a, care a ținut să fie prezentă, cea de-a doua piesă intitulându-se... "Mi-e frică"; sperăm să nu fie așa, așteptăm poze cu bebelușul! Dezlănțuit, Adrian Enache ne-a reamintit piesa câștigătoare a Trofeului Mamaia 2002, în timp ce Anastasia Lazariuc a dat viață unor piese aparținând compozitorilor basarabeni. În formă de zile mari, mai tinere, mai frumoase și mai cuceritoare ca oricând, cu aceleași voci fantastice, au fost Angela Similea, Corina Chiriac, Silvia Dumitrescu, Anastasia Lazariuc, Ileana Șipoteanu, Oana Sîrbu, Sanda Ladoși, Carmen Trandafir (unele din ele proaspete mămici), în timp ce replica vocilor masculine a fost pe măsură, Gabriel Dorobanțu, Gabriel Cotaș (surpriză, nu era trecut pe afiș), Mihai Constantinescu, Adrian Enache, Adrian Daminescu (cu umor-u proverbial), Marcel Pavel, Daniel Iordăchioae și, firește, Ovidiu Komornyk stârnind multe oftături spectatoarelor din

Corina Chiriac

O. Komornyk, Florin Piersic

Mihai Constantinescu

Photo by Silviu Covaci

sală! Alături de ei au dat viață unor piese reprezentative de pe CD-urile lor apărute la Ovo Music și Florin Mureșan (fratele vitreg al lui Komornyk, de la care am aflat că Teatrul de revistă din Deva, unul dintre cele mai vechi din țară, s-a desființat acum 3 ani... Dar îi pasă cuiva "acolo, sus"?), Zoia Alecu (și în ipostaza de textieră), Lucia Bubulac (felicitată la final de fiul ei și al lui Cătălin Crișan, Raris), Carmen Rădulescu, Gina Pop și... Florin Piersic! În postură de cântăreț, el a dat viață cu sensibilitate melodiei lui Dan Iagnov, pe versuri de Andreea Andrei, "Pe cărările vieții". Evident, el a și dialogat cu publicul, a povestit câte ceva din cariera lui și ne-a anunțat că în ianuarie va susține un mare show cu invitați muzicali. Vom fi acolo!

Câteva momente mai speciale din acest maraton muzical: Gabriel Dorobanțu a cântat o piesă din acest an și una lansată acum... 26, dovadă incontestabilă că toate marile noastre vedete nu au predat armele, nu aparțin doar trecutului, trebuie doar să fie mediatizate corespunzător. Trofeele memoriale Laura Stoica și Mădălina Manole au fost înmânate fratelui Laurei, respectiv cântărețului Florin Apostol (câștigător al Trofeului Mamaia în urmă cu două decenii!), impresar al Mădălinei. Carmen Trandafir a cântat o piesă scrisă de Paul Ciuci de la Compact, "Când mă gândesc la tine", relansându-și spectaculos cariera. Și cum s-a vorbit de câteva ori despre speranță (inclusiv că muzica ușoară românească va fi repusă în drepturile ei legitime), finalul

spectacolului a fost absolut copleșitor, cu Angela Similea și Ovidiu Komornyk cântând impresionant compoziția acestuia din urmă, pe versuri aparținând celor doi, "Privește cerul!". Privim cerul, sperăm în mai bine și mai ales așteptăm cu nerăbdare a doua ediție a "Galei Ovo Music"!

(Foto: Silviu Covaci)

Marcel Pavel

Photo by Silviu Covaci

Romanța, regină pe tabla de șah a vieții

Gabriela SCRABA

Fără îndoială că împătimiții genului, cei care an de an aleg ca destinație la sfârșit de octombrie vechea cetate de scaun a **Târgoviștei** și **Festivalul Crizantema de Aur**, își vor aminti, peste ani, metafora celei de a 44-a ediții, surprinzătoare și originală: **Romanța, regină pe tabla de șah a vieții**.

Încă de la intrarea în **Casa de Cultură a Sindicatelor**, gazda evenimentului, pătratele unei imense table de șah stârneau mirare, îngândurare, poate și puțină neliniște, descoperind odată cu pașii, frunzișul ruginiu al toamnei în textura pătratelor întunecate.

Aceeași tablă de șah decora în toamnă și scena împodobită de cețurile unor perdele subțiri de ghirlande argintii, cu pomi adevărați ce au nins alene frunze galbene, în toate cele trei zile ale festivalului. Peste pioni uriași, cai și ture, peste vedeta tabloului, impunătoarea regină neagră, mândră în austeritatea ei. Ca și romanța, simbol al frumuseții îmbinată cu înțelepciunea.

Deja nu mai conta dacă avea să fie o ediție mai bună sau mai puțin bună ca altele. Eram sigură că o voi ține minte din toate cele pe care le-am văzut, în primul rând datorită decorului realizat de tânăra și foarte talentata scenografă **Sorana Țopa**.

O reacție asemănătoare au avut-o și concurenții și juriul, dar mai ales publicul ce a umplut sala până la refuz în fiecare din seriile de **27, 28 și 29 octombrie**. Organizatorii: **Consiliul Județean Dâmbovița, Primăria Municipiului Târgoviște, Teatrul Municipal, Centrul Județean de Cultură** și tânărul președinte al festivalului, **primarul Gabriel Boriga** merită toate felicitările pentru alegerea unei echipe atât de creative, conduse de regizorul **Dan Țopa**, de profesorul **Mircea Niță** – directorul artistic și de **Alina Dumbravă**, director tehnic al festivalului.

Continuând tradiția edițiilor anterioare, evenimente cultural artistice organizate în holul Casei de Cultură amenajat ca un Pub al evenimentului: expoziția prestigiosului caricaturist **Popa's**, lansări de carte și CD-uri, o paradă a figurilor de... șah, recitaluri de poezie și romanțe au precedat fiecare seară de concurs.

Juriul prezidat de **Felicia Filip**, din care au mai făcut parte: dirijorul **Voicu Enăchescu**, tenorul **Florin**

Ramona Bădescu

Georgescu, regizorul **Nicolae Ciubuc**, compozitorul **Ionel Tudor**, actorul **Eusebiu Ștefănescu**, conf. univ. dr. **Heliana Munteanu**, compozitorul **Constantin Bardan**, scriitorul **Iulian Filip**, jurnalista **Dana Măcșim** și subsemnata, a avut de arbitrat o competiție strânsă în care s-au întrecut 21 de interpreți din toate zonele țării și din **Republica Moldova** și 11 creații în primă audiere semnate de compozitori din **București, Iași, Timișoara, Craiova, Târgoviște și Chișinău**, pentru cele 13 premii ce urmau să fie acordate.

Atmosfera festivă a continuat și în recitalurile de excepție susținute de nume de primă mărime ale scenei naționale și internaționale din genuri înrudite cu

romanța. Cântonete, arii din opere și romanțe celebre au oferit în recitalul lor din prima seară, cu dezinvoltura și lejeritatea unor mari performeri, tenorul târgoviștean **Vlad Miriță** și invitații săi la fel de tineri, baritonul **Iordache Basalic** și violoncelistul **Adrian Naidin**, intersectați cu recitalul de mare succes al "copilului teribil al Târgoviștei" – tenorul **Florin Georgescu**. Aplauze la scenă deschisă au răsplătit și în cea de a doua seară a festivalului programul

din **Republica Moldova**, de soprana **Estelle Boin** din **Franța** și portugheza **Deolinda Bernardo**.

Serile de concurs s-au prelungit până târziu în noapte cu recitalurile de mare rafinament susținute în Pub-ul festivalului de trupa brașoveană de pop simfonic **Devas** și de naista **Dalila Cernătescu** acompaniată de pianistul **Florin Răducan**, în pagini de romanță cu sonorități de jazz. Fără îndoială, cele mai spectaculoase au fost recitalurile

Lupu, deținătorul trofeului **Crizantema de Aur** din ediția precedentă.

Trofeul din acest an i-a revenit tinerei soprane **Ina Elena Dincă** din **Târgoviște** care primise în 2009 premiul "Voce cu parfum de romanță" din partea sopranei **Felicia Filip**. La ediția din acest an, președinta juriului i-a oferit premiul său interpretei **Eugenia Niculae-Moise** din **Clinceni, Ilfov**. La secțiunea **Interpretare Premiul I** a fost cucerit de tânărul **Ionuț Daniel Pop**

din **Valea Chioarului – Maramureș**, student la Conservatorul din București, fără îndoială, favoritul publicului. **Premiul al II-lea** a fost obținut de un alt student la canto, contratenorul **Vladimir Catană** din București, iar **Premiul al III-lea de Neonila Duplei** din **Chișinău**. Premiul **Radio România** i-a fost acordat **Rodicăi Anghelescu** din București, cel al **Consiliului Județean Dâmbovița – Marianeii Claudia Filipescu** din **Câmpulung Muscel**,

iar **Primăria Municipiului Târgoviște** l-a premiat pe **Horațiu Boșca** din București. La secțiunea **Creație**, **Premiul I** l-a obținut detașat piesa **Svetlanei Badrajan** din Chișinău: "Mă întorc cu gândul în trecut", premiul al II-lea "Albumul cu amintiri" al compozitorului **Ionel Bratu-Voicescu** pe inspiratele versuri semnate de **Mirela Fugaru**, iar premiul al III-lea, cântecul "Nu se știe niciodată", compus de timișoreanul

Mircea Aurel Ciugudean pe un text de **George Corbu**. Foarte aplaudată a fost și melodia tatălui

de cântonete, șansonete și fado susținut de **Ramona Bădescu**, fermecătoare ca întotdeauna, de mezzosoprana **Zarui Vardanean**

„divelor” **Felicia Filip și Loredana**, care au încheiat **Gala laureatilor**, seară inaugurată de momentul emoționant oferit de tenorul **Sorin**

Ramonei Bădescu, Cristel Bădescu, pentru a patra oară finalist, cântată chiar de celebra sa fiică. Alte premii speciale au primit: interpreta **Lilica Ioniță din Buzău** – **Premiul Școlii de Artă Iași**, compozitorul **Marcel Morărescu** - **Premiul Ioan Tomescu** pentru piesa prezentată la secțiunea Creație “**La casa de pe Centrul Vechi**”, emoționant interpretată de **Bogdan Hrestic** și tot la secțiunea Creație, “**Cântec de leagăn pentru mama**”, compus de regretatul **Titel Popovici** pe versurile poetului **Grigore Vieru** – **Premiul Fundației “Crizantema de Aur”**.

Fără îndoială că momentul cel mai așteptat al serii de Gală l-a constituit, ca în fiecare din ultimele ediții, recitalul sopranei **Felicia Filip**, președintă a juriului. Impresionant prin înalta ținută și surprinzător prin repertoriul abordat, de la cântecele de lume ale **Mariei Tănase** până la romanțele cele mai cunoscute, pe care le-a interpretat în duet cu publicul, recitalul **Felciei Filip**, pasional și spectaculos, a stârnit furtuni de aplauze ridicând în picioare, deopotrivă, amatorii de muzică bună dar și publicul avizat.

Un aport incontestabil la succesul festivalului l-au avut orchestrele **Romanța** și **Romanticii** conduse de maestrul **Dan Ardelean**, unul dintre cei mai mari pianiști români de gen, cu participarea concertmaestrului **Cornel Panțiru**. Dezinvoltă în prezentare și copleșitoare în pagini de poezie participarea actorilor **Eusebiu Ștefănescu** și **Adrian Păduraru** în distribuția evenimentului.

Dincolo de toate ingredientele ce asigură reușita oricărui festival: distribuție, varietate, muzică bună, consistență, decor superb, nume mari în recitaluri și prezentare originală, de care **Crizantema de aur** din acest an a avut parte din plin, trei repere vor identifica în istoria festivalului această a 44-a ediție: metafora romanței - mândră regină pe tabla de șah a vieții; imaginea **Loredanei**, o **Zarază** cu bucle blonde și rochiță roșie bătând cu grație în toba mică din mijlocul scenei, într-un recital de senzație ce a încheiat festivalul cu muzică românească veche și o sală arhiplină mult după miezul nopții, așa cum nu s-a mai văzut în Târgoviște; la final, obsedantul refren al unui cântec premiat la secțiunea Creație, un titlu de romanță dar și o temă de gândire pentru mulți dintre cei care am fost acolo: “**Nu se știe niciodată lângă cine îmbătrânești**”....

Mi-atât de dor de tine, toamnă!

Pe bolta cerului sunt stele,/

Ce-mi ard nemuritoare.../

Când cântă IOANA RADU, / În strălucire-i ca și ele.

...Mi-era așa un dor de prințesa visurilor mele, TOAMNA, zâna bună și darnică, când tot românul, după strângerea recoltei, își permite să cinstească un vin ales, să asculte o muzică de dor și viață lungă, să povestească în compania prietenilor din momentele fericite pe care le-a trăit la cununia feciorilor, botezul copiilor, sau cum a fost în prima zi de școală a nepoților, ori cum așteaptă cu nerăbdare să-nceapă la Târgoviște Festivalul „CRIZANTEMA DE AUR” unde se vor întrece în cântec adevărații împătimiți ai geniului, interpreți și maeștri compozitori.

Priveam fascinat în jur și, nevoind să pierd acea clipă dumnezeiască, unică în viața mea, am mers înainte, iar ușile palatului (*arcade în dantelării de crizanteme în toate culorile, care-mi aruncau zâmbete tinerești din petalele fragede, umezite în stropi de rouă ca argintul*) s-au deschis larg.

Romanța de 44 de ani ne încântă cu zeci și zeci de melodii, pe care le-a înnobilit magistral celebra cântăreață fără egal, „**IOANA RADU-I STEA CU DOR**”.

Privesc la cerul cu stele.../ Ioana Radu-i printre ele,/ Luceafăr strălucitor -/ Regina romanțelor!

Timpul l-aș da înapoi,/ Să vii să petreci cu noi!.../ Așteptată ești, cu dor/ Să mai cânti oltenilor.

Ioana Radu-i stea cu dor,/ Dragostea românilor./ Luceafăr strălucitor.../ REGINA ROMANTELOR!

Când Regina „**ROMANȚA**” și-a lăsat cortina, invitându-mă să vin și în anii viitori, am văzut-o, de acolo de sus, pe cea care zâmbea prietenos, ilustra marea DOAMNĂ, IOANA RADU, și i-am sorbit cuvintele care șopteau atât de dulce.

„AMOR iubit, tu ai venit când te-am chemat, / Te rog să fii atent! Mai am un singur sfat:/ Fii bun, mai stai și nu-mi pleca!... / Rămâi lângă REGINA ta, / O, crizantemă-nfloritoare, Gingașă și seducătoare, / ROMANȚA mea nemuritoare!...”

Așa am reușit să mă plimb prin saloanele luxuriante alături de o lume mirifică, iubitoare de muzică, și să trăiesc câteva zile în palatul vrăjit al Toamnei, unde **Romanța** a fost o **REGINĂ** minunată...

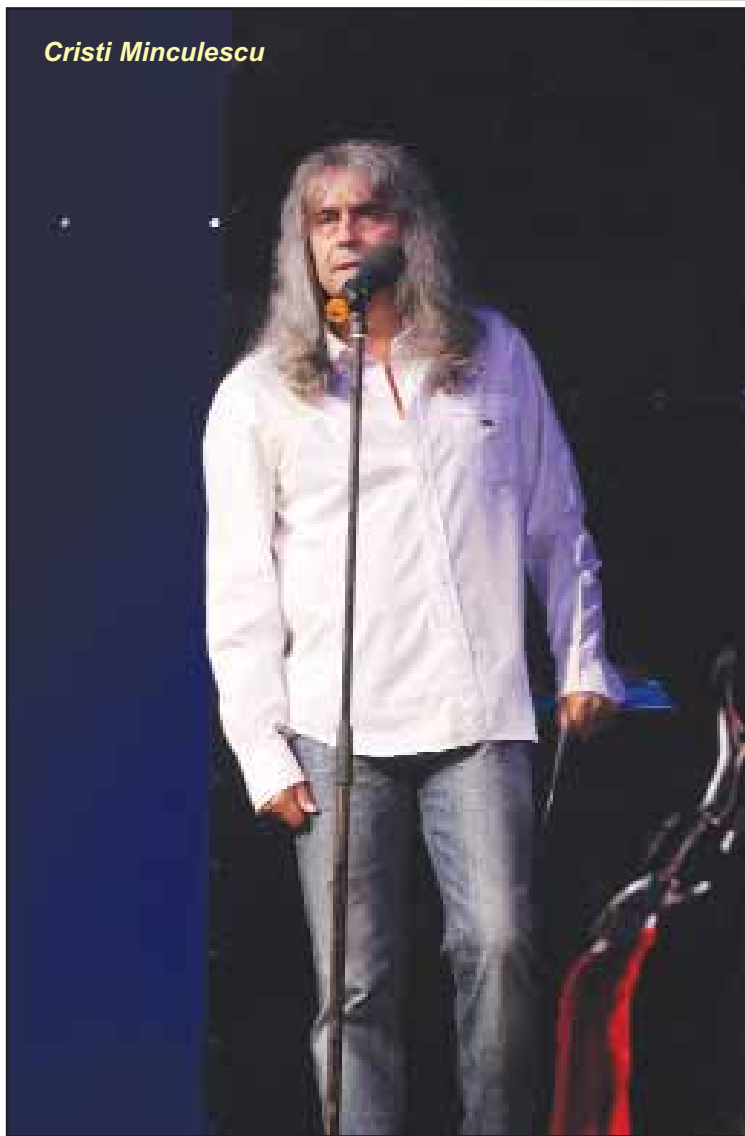
Marin Voican-GHIOROIU

Loredana

Cristi Minculescu

Premiile VIP pentru Artele Spectacolului Muzical

Oana GEORGESCU

Opera Națională București a găzduit cea de-a III-a ediție a Galei Premiilor VIP pentru Artele Spectacolului Muzical. Un eveniment de ținută și anvergură ale cărui principale obiective sunt promovarea spectacolelor de operă, operetă, musical și balet și recompensarea valorilor prin evenimente desfășurate la București, Timișoara, Cluj, Iași și Constanța.

Gala a debutat cu uvertura "Cenușăreasa" de Gioachino Rossini interpretată de soprano Crina Zancu, urmată de "Cavatina lui Figaro" din "Bărbierul din Sevilla"

Adriana Vlad

cu baritonul Iordache Basalic și de un moment special de teatru-dans din spectacolul "OuiBaDa", coregrafia maestrului Gigi Căciuleanu. "O premieră absolută în România a fost momentul *TRENDS* by Adina Buzatu, o paralelă între costumele clasice din spectacolele de operă și o reinterpretare modernă a acestora în viziunea stilistei Adina Buzatu" – ne-a spus Luana Ungureanu, redactor șef al revistei VIP, inițiator și organizator al acestor Gale.

Douăzeci și două de distincții au fost înmânate de mari personalități ale vieții publice românești:

Secțiunea OPERĂ:

Premiul pentru Debut: soprana Veronica Anușca

Premiul pentru Cel mai bun solist: baritonul Ștefan Ignat (Opera Națională București)

Premiul pentru Cea mai bună solistă: soprana Carmen Gurban (Opera Română Cluj)

Premiul pentru Producție de operă: Cătălin Ionescu Arbore, Director Opera Națională București

Premiul pentru Cel mai bun spectacol: "Lohengrin" de Richard Wagner (Opera Națională București)

Secțiunea OPERETĂ-MUSICAL:

Premiul pentru Debut: soprana Adriana Vlad

Premiul pentru Cel mai bun solist: tenorul Florin Butnaru (Teatru Național de Operetă "Ion Dacian")

Premiul pentru Cea mai buna solistă: soprana Mihaela Marcu (Opera Româna - Timișoara)

Premiul pentru Regie (musicalul "Rebecca"): regizor Attila Beres (regizor Teatrul de Operetă din Budapesta)

Premiul pentru Cel mai bun spectacol: "Rebecca" (Teatru Național de Operetă "Ion Dacian")

PREMII SPECIALE:

Premiul pentru Eleganță: balerina Monica Petrică, prim-solistă a Operei Naționale București

Premiul de Popularitate: soprana Oana Andra

Adina Buzatu și echipa sa

Premiul pentru Coregrafie: coregraf Gigi Căciuleanu

Premiul pentru Literatura de specialitate: muzicologul Viorel Cosma

Premiul pentru Critica muzicală: critic muzical Daniela Caraman - Fotea

Premiul pentru Scenografie/Design costume: scenografa Adriana Urmuzescu

Evenimentul anului: Festivalul Internațional „GEORGE ENESCU”, ediția a XX-a - Ioan Holender, director artistic, Sorin Oprescu, Primar General al Municipiului București, Demeter Andras, Președinte Director General al SRR, Alexandru Lăzescu, Președinte Director General al TVR

Premiul pentru Sprijinirea tinerelor talente: prof. univ. Georgeta Stoleriu

Premiul pentru Educație muzicală

performantă: Departamentul Canto și Artele Spectacolului Muzical al UNMB, director Prof. Univ. Dr. Eleonora Enăchescu

Premiul de Excelență pentru reprezentarea artei românești pe mari scene lirice mondiale: mezzosoprana Ruxandra Donose

Premiul pentru Excelență: soprana Leontina Văduva

Premiul pentru întreaga carieră: dirijorul Petre Sbârcea

Toamna tradițiilor

Octavian URSULESCU

Nu vom pregeta niciodată să elogiem acele manifestări culturale care-și propun să păstreze nealterate tradițiile strămoșești, cultivând talentele autentice, neatrinse de adierea devastatoare a kitschului urban. În această categorie intră, cu siguranță, la loc de cinste, "Ziua recoltei" de la Reghin, sărbătoare populară ajunsă la ediția a X-a și organizată de Grupul Gliga-Instrumente Muzicale, în parteneriat cu Primăria Municipiului Reghin și Consiliul local Reghin. Colaboratori de nădejde, și în acest an, au fost Casa de cultură "Eugen Nicoară", Casa de cultură "George Enescu" și Muzeul etnografic Reghin. La invitația deputatului Vasile Ghiorghe Gliga, mentorul festivalului, au venit parlamentari, primari (a fost și primarul comunei mele, Chiheru, Emanoil Hurdugaci!), personalități de vază, fiecăruia oferindu-i-se în dar o vioară miniaturală, pentru că totul, aici, a fost sub semnul muzicii. Între partenerii media, la loc de cinste au figurat revistele "Actualitatea muzicală", "Flashdance" și cotidianul "Ultima Oră", mereu aproape

de tot ce se întâmplă important în țară. Înainte de a se da startul celor două manifestări muzicale paralele, "Festivalul cântecului și al obiceiului străbun" (ediția a II-a) și "Festivalul etniilor" (ediția a XII-a), a fost lansat simpaticul... concurs de gătit, și acesta pus tot sub semnul tradițiilor seculare. Au fost 12 echipe, de pe tot cuprinsul județului Mureș, la final Vasile Gliga făcându-le tuturor surpriza să-i premieze pe toți, ex aequo, cu... un purceluș de lapte și o bibilică!! Deși din cer picura ușor și nu era deloc cald, la ora 9 platoul din fața Fermelor Gliga era plin de lume. Startul, pe scena, l-a dat tânăra orchestră (mai toți componenții sunt elevi la școala și liceul de muzică) a Casei de cultură "Eugen Nicoară", condusă de prof. Ioan Conțiu, aranjamentele muzicale fiind semnate de Dan Fülöp. În acompaniamentul acesteia a evoluat, practic, toată floarea folclorului mureșean: Gabriela Oltean, Corina Florea Covaciu, Doru Pop, Mihaela Botoș-Lateș, Maria Neag, Ana Crișan, Sorin Pantea, Dumitru Gliga, Corina Florea, Vasile Crișan (formidabil rapsod, cu instrumente de suflat construite de el, de la buciul la fluiere și caval), David Pușcaș, Laura Uilăcan, Marin Butilcă (debutant), Maria Grama, Alexandra Crișan, Cristina Maria Farcaș (15 ani, o mare speranță), Dan Aurelian Ștefan, Eugen Goga (clarinet - instrumentist cu numeroase premii la activ), Camelia Moldovan. Să recunoaștem, o listă impresionantă de artiști, cu zeci de premii la activ.

Recompensă: o vioară Gliga

Cele două manifestări festivaliere, de care am amintit, au adus în fața miilor de spectatori ansambluri și rapsozi din Reghin, Nadăș, Sânmihaiu de Pădure, Solovăstru, Idicel, Brâncovenești, Pietriș Vale, Batoș, Hodac, Ibănești, Idecu de Jos și multe alte localități de pe raza județului Mureș. De altfel, participarea numeroasă a fost vestită reghinenilor de Parada portului popular, cu plecare din centrul orașului, însoțită de Fanfara municipiului. După ce acestea au ajuns la scenă și s-a cântat Imnul de stat, s-a declanșat un adevărat maraton muzical, care a durat mai bine de 7 ore, până la lăsarea întinericului. Au evoluat ansamblul din Fărăgău, cel al Clubului copiilor din Reghin, ansamblul "Doina Mureșului"-seniori, dar și juniori (instructor Valeria Frandăș) de la Casa de cultură "George Enescu"-cu o suită de dansuri din Maramureș, dar și cu obiceiurile locale "De chiuit", "De-a lungul", "Învărtita", "Corcioșa", ansamblul "Ecoul Călimanilor" de la Pietriș Vale (instructor Victoria Fodor Demian) - excepțional program de tradiții strămoșești adus în

scenă de artiști în vârstă, valabil și pentru impresionantul ansamblu "Urmașele dacilor" (instructor prof. Maria Pop), de la Șerbeni, cu costumații total aparte. În categoria "exelență" se înscrie cu ușurință și grupul "Datini străbune" de la Sânmihaiu de Pădure, instruit de valorosul rapsod popular

Maria Bucin Crișan, care la fiecare reprezentație ne reamintește obiceiuri de unii uitate, cum ar fi "Poganiciul", "Ieșitul la țarină", "Adusul cununii de grâu", "Stolnicul", "Claca de tors". Ansamblul folcloric "Amintiri din strămoși", de la Idicel Pădure, este condus de Rafila-mamă și Mihai Moldovan-fiu, în timp ce "Hodăceana", de la Hodac (instructor Dumitru Bucin) are la activ numeroase participări internaționale. De la Solovăstru a sosit ansamblul "Dor solovăstrean", pregătit de Maria Bogdan, în timp ce Nodășa a fost reprezentată de "Graiul neamului" (instructor Cătălin Cioba). Ca o replică la adresa vecinilor de peste apa Gurghiului,

hodăcenii, cei din Ibănești au adus la rampă un remarcabil ansamblu tânăr, "Ibășteana", coordonat de Dorina Fărcaș, directoarea căminului cultural. Ibăștenii ne-au emoționat reamintindu-ne "Claca la secerat", "Tradiții și obiceiuri de nuntă", "Strigătul peste sat", "Șezătoarea".

Coordonatoarea acestui strălucit festival folcloric, Dumitrița Gliga, ne-a subliniat deschiderea totală către cultura tuturor etniilor de pe raza județului. Astfel, au evoluat reprezentanții etniei maghiare: ansamblul "Floare de Nu-mă-uita" al casei de cultură "George Enescu" din Reghin, instruit de Geczi Jancsi și Biro Zsuzsa (cu un dans din Sâmbriaș), ansamblul asociației culturale "Izvorul" (Csiurgo) din Aluniș (instructori Nagy Jozsef, Lovasz Zoltan și Lovasz Zsuzsanka), rapsodul Virginas Arpad, ansamblul tradițional din Voivodeni (instructor Judith Mădărășan). Etnicii germani au încântat prin evoluția formației de dansuri populare săsești "Rosenkranz" din Batoș, instructor Rodica Ulișan, și a ansamblului Forumului Democrat German din Reghin, pregătit de Hans Mera, în timp ce minoritatea romă a invitat publicul la dans prin intermediul ansamblului de dansuri țigănești "Laleaua neagră", instructor I. Falați. Am aplaudat și o serie de rapsozi și soliști vocali, mulți dintre ei foarte tineri, fiecare din ei dovedindu-ne fibra puternică a respectului pentru folclorul autentic: Adela Săbăduș, Viorica Șandru, Rafila Moldovan, Ioan Bândilă Mărceanu (rapsod, taragotist și poet), Alexandra Bloj, Ionela Deac, Larisa Cotoi, Eugenia Todoran, Valentina Mariș, Ancuța Făgăraș, binecunoscuta Sorina Bloj. A fost o sâmbătă de vis la Reghin, o sâmbătă de toamnă în care ne-am recăpătat speranța că, poate, tradițiile străbune nu vor muri atât de repede pe aceste meleaguri binecuvântate de Dumnezeu, grație unor oameni ca Vasile Ghiorghe Gliga, care nu uită că a copilărit la Ibănești-Dulcea, pe înmiresmata Vale a Gurghiului...

Vedete la Sala Palatului

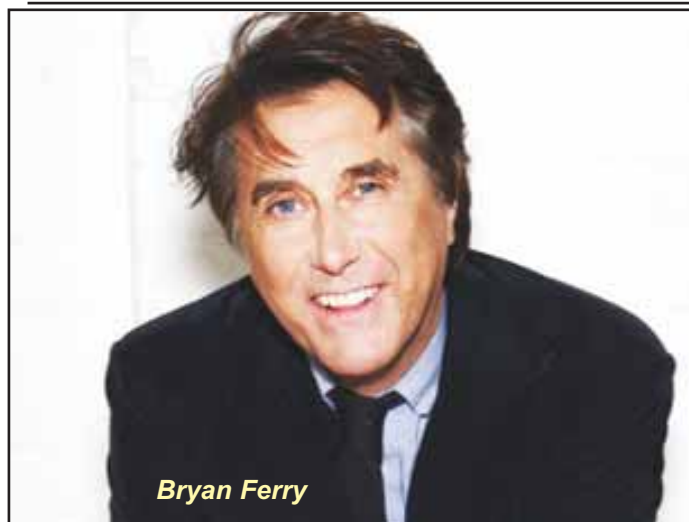
BRYAN FERRY. În vârstă de 65 de ani, BRYAN FERRY este considerat unul dintre cei mai importanți muzicieni britanici. A devenit faimos încă de la începutul anilor '70 pentru stilul său vocal suav și melancolic, pentru prezența scenică impecabilă și eleganță și pentru stilul vestimentar inconfundabil. Supranumit adesea "Mr. Cool", "The King Of Cool" sau "The Electric Lounge Lizard", renumit muzician, textier și compozitor britanic, membru fondator al legendarei trupe Roxy Music și autor al unor hituri precum "Slave To Love", "Don't Stop The Dance", "More Than This", "Shameless", "One Night" sau "Avalon", Ferry și-a început cariera solo în anul 1973 când încă era membru al trupei, a înregistrat nu mai puțin de 13 albume solo, trei dintre ele ajungând Nr.1 în Marea Britanie și 8 albume cu Roxy Music. Ca artist solo și vocalist al trupei Roxy Music, BRYAN FERRY a primit de-a lungul timpului nenumărate premii și distincții printre care "BMI Icon Award" pentru influența semnificativă asupra noilor generații de muzicieni. Concertul de la București a promovat noul material discografic al artistului lansat în toamna anului trecut. Intitulat "Olympia": albumul conține atât piese înregistrate alături de foștii colegi din Roxy Music cât și colaborări cu artiști renumiți,

mulți considerându-l cel mai bun material al artistului din ultimii 20 de ani. Am ascultat noile compoziții BRYAN FERRY precum și hit-urile care l-au consacrat: calitate și eleganță.

ELVIS COSTELLO. A cântat în fața publicului din România o selecție din hiturile care l-au făcut celebru pe tot mapamondul în cei 40 de ani de activitate. Faimosul cântăreț britanic este cunoscut pentru piese de dragoste, cum ar fi "She", "I want you", "Alison", "Smile" sau "I'll never fall in love again", dar și pentru stilul său aparte, care combină diferite stiluri de muzică - pop, rock, soul, jazz - cu vocea sa unică și cu percepția muzicală plină de sensibilitate. **Costello** și-a început cariera muzicală în anul 1977, cu albumul "**My Aim Is True**" și a fost considerat ca fiind cel mai bun compozitor după *Bob Dylan*, precum și unul dintre cei mai importanți muzicieni după *Beatles*. A fost numit o „*enciclopedie pop*”, capabil să „*reinventeze trecutul în propria sa viziune*”. **Elvis Costello** a semnat compoziții memorabile în istoria muzicală pop, unul dintre albumele sale de referință fiind "**Imperial Bedroom**" (1982), care a fost înregistrat cu trupa "**The Attractions**". Celebra revistă **Rolling Stone Magazine** l-a inclus în topul celor mai importanți artiști ai tuturor timpurilor - *100 Greatest Artists of All Time*. De un real succes s-au bucurat și piesele sale de pe coloana sonoră a unor filme celebre. Sala Palatului nu a fost chiar plină, dar spectatorii au putut aplauda un show neconvențional, cantautorul oferind un recital solo, de tip... folk, extrem de personal și intim.

JANE BIRKIN a urcat pe scenă alături de Nobuyuki Nakajima (pian), Ichiro Onoe (tobe), Hoshiko Yamane (vioară) și Takuma Sakamoto (trompetă). Seara a debutat cu piesa „Requiem pour un con”, au urmat apoi piese precum „Di Doo Dah”, „Ballade de Johnny Jane” sau „Baby Alone in Babylone”. Timp de două ore, vocea suavă a artistei și acordurile muzicienilor japonezi au creat o atmosferă ruptă parcă dintr-un film francezesc. Spre final, artista a revenit pe scenă pentru bis, melodiile „La Chanson de Prévert”, „L'aquoiboniste” și „La gadoue” făcând deliciul serii. Jane Birkin a oferit la București o lecție de rafinament și eleganță, păstrându-și în continuare statutul de divă. După încheierea concertului, a mărturisit că timpul petrecut în România i-a depășit așteptările și își dorește să revină pentru un nou concert în anii ce vor urma; eveniment dedicat mentorului sau, Serge Gainsbourg.

Bryan Ferry

TEN YEARS AFTER, deja faimoasă după **Woodstockul** din 1969, a efectuat un scurt turneu prin România. Uluieste faptul că o formație în care trei membri au aproape 70 de ani și-a păstrat întreaga vivacitate, același elan și aceeași poftă de a cânta după mai bine de patru decenii de la lansare. Iar noul chitarist, deși mai tânăr cu 30 de ani decât fondatorii, parcă e de-acolo de la întemeiere. Nu doar concertul vedetă, ci și cel de deschidere susținut de **Riff** (componența actuală: Florin Grigoraș, Florin Demea, Mihaela Grigoraș, Lucian Fabro, Cosmin Cruțiu), care la circa treizeci de ani de la lansare a rămas o excelentă trupă de concert. A fost bisată pe bună dreptate, iar finalul, un colaj din piesele de pe ultimul CD, a fost electrizant, făcând o bună trecere spre concertul vedetă.

pianului a urcat pe scenă alături de o impunătoare orchestră și un cor impresionant. Concertul a debutat cu melodia «**Lacrimosa**», au urmat «**The Unbending Tree**», emblematica «**Generali**», «**Try to Stop Me**», solo-uri ca «**Dusty Road**», «**Walking in Paris**» și «**Lovers Of The Sun**», care au făcut încă o dată dovada măiestriei creatoare a lui

Havasi

HAVASI - Symphonic Red Concert Show. Maestrul pianului a urcat pe scenă alături de o impunătoare orchestră și un cor impresionant. Concertul a debutat cu melodia «**Lacrimosa**», au urmat «**The Unbending Tree**», emblematica «**Generali**», «**Try to Stop Me**», solo-uri ca «**Dusty Road**», «**Walking in Paris**» și «**Lovers Of The Sun**», care au făcut încă o dată dovada măiestriei creatoare a lui **Havasi**. Spectaculosul concert a culminat cu piesa «**The Storm**», care a ridicat sala în picioare, spre final artistul revenind pe scenă pentru un bis alături de toboșarul Endi, o demonstrație absolută a vitezei lui Havasi, ce a reamintit tuturor de distinsul titlu Guinness pentru «Cel mai rapid pianist al lumii». Seara s-a încheiat cu reinterpretația piesei «**Generali**», aplaudată timp de minute întregi. Alături de **Havasi**, cei peste 100 de muzicieni prezenți pe scenă au făcut **Sala Palatului** să vibreze: «*Minunat ! Un public nemaipomenit! Nu am cuvinte să descriu intensitatea emoțiilor pe care le-am simțit din partea mulțimii. M-a inspirat teribil de mult! Un astfel de public scoate tot ce e mai bun din mine!* » a mărturisit **Havasi** imediat după show.

Gabi MATEI

Simplitatea unei dive

Jane Birkin a susținut, în premieră în România, un recital memorabil pe scena Sălii Palatului din București, un concert desfășurat într-o atmosferă intimă creată de la bun început între muza și iubita mentorului său, Serge Gainsbourg și spectatorii români uimiți de simplitatea ținutei de scenă a vedetei.

Jane Birkin a urcat pe scenă alături de 4 instrumentiști japonezi - Nobuyuki Nakajima (pian), Ichiro Onoe (tobe), Hoshiko Yamane (vioara) și Takuma Sakamoto (trompeta). A ținut să spună că i-a ales pentru a ajuta în felul său Japonia, după cutremurul devastator și tsunami-ul abătut asupra acestei țări. Concertul a făcut parte din turneul mondial al artistei, după București urmând Japonia și SUA.

Recitalul a debutat cu piesa „Requiem pour un con”, un cântec scris și compus de Serge Gainsbourg pentru coloana sonoră a filmului „Le Pacha”, unde acesta și-a jucat propriul rol. Au urmat apoi piesele „Di Doo Dah”, „Ballade de Johnny Jane” sau „Baby Alone in Babylone”. Artista a interacționat cu publicul pe toată durata concertului, povestind despre piesele pe care le interpretează, despre muzica lui Serge Gainsbourg...

După 20 de ani de la moartea compozitorului francez (cei doi o au împreună pe Charlotte Gainsbourg, cântăreață și actriță), Jane Birkin a scos la lumină și compoziții mai puțin cunoscute, poate spre dezamăgirea celor care veniseră în primul rând pentru hit-ul internațional „Je T'Aime...Moi Non Plus”. Iubitorii muzicii franțuzești veritabile au primit cu emoție cântecele transmise, Jane Birkin alternând melancolia cu jovialitatea și romantismul, eleganța cu nonconformismul. Spre final, artista a revenit pe scenă pentru bis și a interpretat melodiile „La Chanson de Prévert”, „L'aquoiboniste” și „La gadoue”.

Oana GEORGESCU

Știri interne

Mihai ANTON

BOSQUITO s-a relansat după șapte ani de absență. După mai bine de șapte ani de absență pe piața muzicală românească trupa Bosquito a revenit în forță cu o piesă nouă și cu un videoclip emoționant - "Când îngerii pleacă", o conferință de presă și vizionarea în premieră a videoclipului. Radu Almășan și colegii lui: Ciprian Pascal, Dorin Țapu și Austin Jesse Mitchel au spus povestea din spatele noului clip și au așteptat emoționați primele reacții ale fanilor după difuzarea în premieră a melodiei la radio. Inițial piesa a fost gândită și scrisă în limba spaniolă, versiunea în limba română fiind adaptată mult mai târziu.

LaLa BAND - "LaLa Love Song".

Trupa vedetă a serialului "Pariu cu viața" a fost aclamată de peste 2500 de fani care au venit să asculte în premieră noul single "**LaLa Love Song**" și să se întâlnească cu idolii lor. Invitați în studioul transparent PRO FM din Afi Palace Cotroceni trupa a produs isterie în incinta mall-ului, fiind așteptată cu câteva ore bune înainte de începerea evenimentului. Timp de câteva ore mii de tineri, unii veniți din diverse orașe ale țării special pentru eveniment, au stat la coadă pentru a lua un autograf sau a se fotografia cu vedeta favorită. **LaLa Band** a cântat live, special pentru cei prezenți la eveniment piese deja foarte cunoscute precum "**Stage of Joy**", "**Avem același vis**" și cover-uri din serial. Cei 20 de tineri sunt gata să cucerească topurile din România. "**Pariu cu viața**", serialul pentru toată familia, lider incontestabil de audiență încă de la lansare, pregătește pentru fani sezonul 2 în **2012**. Datorită succesului înregistrat și a cifrelor de audiență care au plasat postul tv în topul audiențelor, PRO TV va programa "Pariu cu

viața" și anul viitor. Actorii din "**Pariu cu viața**" vor petrece Sărbătorile de Iarnă alături de telespectatori dându-le întâlnire în săptămâna Crăciunului într-un episod special. Trupa va scoate împreună cu MediaPro Music

primul său album, unul special de Crăciun, la care lucrează ore întregi în studioul de înregistrări al lui Ionuț Radu. Albumul va fi lansat în luna decembrie și va conține zece piese de Crăciun, dintre care nouă cântece tradiționale, atât în română cât și în engleză.

KATE – The Rain. Kate este cel mai nou proiect de pe piața muzicală de la noi, care se bucură deja de un feedback extrem de bun. Artista, în vârstă de doar 17 ani, s-a născut în Galați, iar pe lângă faptul că are o voce impresionantă, Kate este și o pianistă foarte talentată. Primul single al artistei se numește "The Rain". Piesa este produsă de Frissco (Ionuț Untaru), compozitorul nelucrând până acum cu niciun alt artist din România, în afară de Residence Deejays.

NICOLAE VOICULEȚ la Londra în deschiderea Festivalului de Film românesc. În sala cinematografului Curzon Myfair a avut loc deschiderea Festivalului de

film Românesc de la Londra. Înainte de proiecția de gală a filmului "Marți, după Crăciun" de Radu Muntean, muzicianul Nicolae Voiculeț, invitat special al Festivalului, a susținut un recital extraordinar cu muzică de film, impresionând publicul britanic. Festivalul de Film Românesc a adus împreună la Londra un număr impresionant de oameni de cultură din România – actori, regizori, scriitori, specialiști în domeniul filmului, muzicieni și artiști plastici. Artistul planifică să revină la Londra în cursul anului 2012, pentru o serie de concerte menite să

Ellie White

familiarizeze publicul britanic cu mesajul mistic al culturii tradiționale românești.

ELLIE WHITE REVINE CU UN NOU SINGLE.

Ellie White se pregătește să ia din nou cu asalt topurile muzicale naționale dar și internaționale. După succesele anterioare înregistrate cu 'Power Of Love' și 'Nu te mai caut', artista revine cu un nou single intitulat 'Sete de noi', scris în parte și de Ellie. Recent Ellie se bucură de succes internațional și în varianta solo, concertând în Torino, Italia, unde sute de oameni au cântat alături de ea. 'Sete de noi' promite să fie încă un hit marca Ellie plin de sensibilitate, cu un beat catchy și versuri pe care le vei fredona toată ziua.

ANDA ADAM este **Panda Madam**. Anda Adam lansează cel mai nou videoclip al sau, Panda Madam.

Cântăreața, împreună cu prietenele sale, urmărește pe întreg globul cea mai mare petrecere care a avut loc vreodată. În fiecare episod al aventurii se simte o puternică aromă locală, cu peisaje exotice și costumații nebune. Astfel, din Cuba în Australia, din Mexic până în Brazilia și chiar Egipt, localnicii o primesc în decorul și cu portul lor specific, având ca numitor comun zâmbete largi și rutina de dans care leagă petrecăreții din întreaga lume.

Muzicală, Liliana Ștefan, vor organiza un eveniment de lansare al albumului, în cadrul căruia se la lansa și site-ul brandului,

Primul videoclip **SUNSET54**. Sunset54 au lansat ceea ce se anunță a fi cel mai hot videoclip al toamnei.

Beleza este o poveste nebună de iubire ce se consumă alături de prietenii cu care se distrează fiecare dintre parteneri și prin intermediul cărora s-au cunoscut. Povestea proiectului începe în 2008, când Tudor Parghel, Tudor Ionescu și Dan Deneș se asociază în cadrul studioului Fly Records. După cele două single-uri lansate și numeroase remix-uri pentru artiști consacrați, realizate sub numele FLY DJs, avându-l alături și pe Dan Deneș (Fly Project), Tudor Parghel și Silviu Tudor decid să continue într-un nou proiect. "Sunset54" apare în 2011, sub management-ul Fly Records, și aduce un aer proaspăt proiectelor muzicale din România.

„BUCUREȘTI în RE hazliu”

Oana GEORGESCU

Sala SAVOY a Teatrului de Revistă „Constantin Tănase” a găzduit o nouă premieră a actualei Stagiuni: concertul-spectacol intitulat „BUCUREȘTI în RE hazliu” și regizat de tânărul Cezar Ghioca, cel care a pus în scenă și comedia muzicală „O Premieră Furtunoasă”, al cărui libret este semnat de Octavian Sava și Cezar Ghioca (pentru muzica din acest spectacol, după cum știe, compozitorul Marius Țeicu a fost premiat de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România). „BUCUREȘTI în RE hazliu” este un dialog muzical-umoristic între Bucureștii de ieri și de azi, pe texte de Nae Lăzărescu. Amfitrioni sunt tinerii actori Cristian Simion și Nae

Alexandru (în rolul binecunoscutului personaj Mitică), momente vesele de excepție fiind susținute și de actrițele Liliana Mocanu și Oana Ghioca.

Personajul principal este fără îndoială, Orchestra Teatrului de Revistă „Constantin Tănase”, dirijor și orchestrator fiind compozitorul Dan Dimitriu. Soliști sunt Iulian Popa (concert maestru, vioară), Florin Dinu (sax alto), Ciprian Popescu (sax tenor) și Gabriel Anghel (trompetă), din orchestră mai făcând parte Jenică Dobre (vioară), Aristide Feraru (vioară), Mitică Feraru (vioară), Marian Burlacu (sax alto), Florin Negreanu (trompetă), Radu Clipa (trombon), Attila Sigmond (chitară), Ion Covercă (chitară bass), Sorin Scurtu (percuție), Titi Herescu (percuție), Sabin Țaran (orgă) și Alexandru Burcă (sintetizator). Sound-design-ul este semnat de Tom Brânduș. Concertul este o

Alin Gheorghișan

incursiune în timp prin care spectatorul se lasă purtat de soliștii Adrian Enache și Sanda Ladoși, alături de Alin Gheorghișan, Radu Ghencea, Mirela Boureanu - Vaida, Ana Maria Mirică, Nicoleta Floroni și Daniela Marin. Începând cu șlagărele perioadei interbelice – „Coșarul”, „Fetițe dulci”, „Suflet candriu”, „În amurg”, „Ce cauți tu în viața mea” și până la evergreen-uri și succese românești și internaționale actuale - „Când vine seara”, „Autumn leaves”, „C'est si bon”, „Stay with me”, „Since I Met You”, „Oh, Marie” sau „Home”. Scenografia este semnată de Ana Iulia Popov, iar coregrafia baletului (Raluca Ștefănescu, Terry Paraschiv, Daniela Cuda, Cristina Marin, Alexandra Iosib, Deny Ghica, Eugen Sanda, Andrei Dogaru, Iulian Scripcă) de Cornel Popovici, secondat de Edy Chirișescu, asistent maestru coregraf. (Foto: Dragoș Constantin)

Radu Ghencea

Români în Europa (II)

Doru IONESCU

Începând din 15 decembrie, în fiecare seară de joi, de la ora 18.30, TVR Internațional găzduiește o nouă serie de „Povești... cu cântec!” sub egida emisiunii „Lumea și noi”, în fapt portrete ale muzicienilor români stabiliți în străinătate (Franța și Germania).

Florin Niculescu (Paris) este în acest moment unul dintre marii muzicieni români din Franța. Provenind dintr-o familie de mari muzicanți, a crescut de mic copil cu muzica în urechi și cu... vioara în mâini. Destul de devreme, încă din primii ani '80, și-a dorit să cânte jazz. Îl ascultase la „Vocea Americii” pe Oscar Peterson, apoi și-a dat seama de direcția de aprofundare, când a aflat de chitaristul Django Reinhardt și de al său jazz manouche, dus pe culmi împreună cu violonistul Stephane Grappelli. Din păcate, abia în 1990 (la 23 de ani) și-a putut apropia visul, atunci când a reușit să se stabilească la Paris, în patria... genului! Acolo și-a și definitivat studiile, dar mai cu seamă a început să cânte alături de mari muzicieni. În 1994, reface cu Babic, fiul lui Django, celebra trupă a părinților stilului - „Nouveau Quintet Hot Club de France”. A cântat în sute de

concerte cu marele chitarist Bireli Lagrene, dar și cu monștri sacri precum Peterson, Aznavour, Brel și atâția alții. Prima venire în concert în România s-a consumat în 2007, într-un festival timișorean, dar abia în iunie 2011 melomanii autohtoni l-au putut vedea în concert la Ateneul Român, într-o companie selectă (instrumentiștii grupului său dar și orchestra Filarmonicii bucureștene). Emisiunea abundă de selecțiuni din acest concert, dar și de... boemă pariziană din alt veac.

Dimitrie Cădere (Versailles, Franța) a fost, alături de grupul beat „Entuziaștii”, unul dintre pionierii genului pop-rock în România. Plecat din 1979 la Paris, chitaristul – inginer de profesie – nu și-a uitat niciodată rădăcinile muzicale, păstrând de altfel legătura cu foștii colegi de trupă, de generație... muzicală. Grupul cu care a cunoscut gloria a editat la Electrecord două discuri EP, între care primul al unei trupe românești (în limba engleză, cu preluări), însă a rămas celebru pentru compozițiile proprii, survenite într-o a doua etapă creativă a formației (exemplu: „Lacul”, compoziția lui Șerban Ciurea, primit în U.C.M.R. pentru melodia care se mai aude și azi pe câte un site...). Poveștile sale (iterate pe aleile celebrului parc din marginea Parisului) sunt pitorești atunci când vine vorba de primele instrumente manufacturate (pornind de la galene telefonice, cu magneti pe care se bobinau manual mii

de spire de liță, și sfârșind cu masca chitarelor, pentru care singura materie primă s-au dovedit... capacele de WC). În Franța a lucrat în domeniul microelectronicii (azi i se spune IT) cu spor, în momentul angajării acolo românul având o mai bună practică în laboratoarele românești de gen decât nivelul găsit acolo! Ajuns specialist în traducătorii din puțurile de foraj petrolier, s-a pensionat și s-a întors spre cultură, fiind unul dintre cei care a reedificat arborele genealogic al familiei Cazaban, celebră atât în Franța cât și în România, din care se trage și domnia sa (vezi Jules Cazaban, Sorana Coroamă Stanca, Costin Cazaban ș.a.).

Otilia Romea (Vannes, Franța) este o tânără cântăreață de muzică pop, apărută pe scenele noastre imediat după Revoluție. A avut o ascensiune rapidă, reușind să înregistreze și să lanseze, până la plecarea din 1998, nu mai puțin de trei albume discografice. Și-a dorit să cânte într-un cabaret parizian și a reușit, chiar într-unul celebru. Așa l-a cunoscut pe Jacques, un chitarist celebru al boemei pariziene nouăzeciste, cu care s-a căsătorit. În momentul în care li s-a născut copilul, cei doi au preferat să se restabilească într-o zonă liniștită, în Bretagne, pe malul Atlanticului. Otilia și-a descoperit o nouă vocație (aceea de a crea bijuterii), dar mai cântă pentru prieteni alături de trupa soțului său sau... la solicitarea TVR.

Spectacolul continuă

...Actul întâi se petrece în cea de-a doua jumătate a anilor '90, la o Școală de lângă Bombay, unde copilul Farrokh Bulsara învață, printre altele, să cânte la pian.

În actul al doilea acțiunea se desfășoară în Londra, unde tânărul va obține o diplomă în design grafic. Tot în acea perioadă, el s-a alăturat mai multor formații, pentru ca în final să formeze, alături de Brian May și Roger Taylor, celebra formație Queen.

Actul al treilea abundă de concerte, turnee, înregistrări, colabărări.

Foolin' Around, una din melodiile de pe primul album solo, apărut în 1985.

Mr. Bad Guy, de pe același album, reeditată în 1992.

The great pretender este piesa care dă și titlul albumului din 1992.

Guide me home, numită inițial „Freddie's Overture”, este una din ultimele piese compuse

In My defence. Înregistrată în 1987, este printre piesele celebre de pe album.

How Can I Go On este una din piesele pe care le-a înregistrat, ca și

The Golden Boy, pe albumul înregistrat

împreună cu soprana Monserat Caballe.

My Love is Dangerous, piesă pe care o găsim pe albumul „The Pretender”, împreună cu

Let's Turn it On, și cu celelalte, la fel de valoroase, vor contura un album de neuitat.

The Re Must Be More to Life Than This, melodie de pe discul „Mr. Bad Guy”

Barcelona este și titlul albumului rezultat din colaborarea cu Monserat Caballe, iar

Ensueño este una din frumoasele melodii, alături de celebra **Barcelona**, dar și de

Overture Piccante, colaj de virtuozație vocală și instrumentală, și de

The Golden Boy, piesă a cărei videoclip îl prezintă pe solist în ultimul său concert live.

Dar cum... **The Show Must Go On** (spectacolul trebuie să continue)... lista melodiilor și a albumelor acestui uriaș al muzicii rock (de la trecerea în neființă a căruia s-au împlinit, în noiembrie, 20 de ani), nu se oprește aici. Piese sale sunt valuri de inspirație, stropi de încurajare, torente de optimism pentru fiecare dintre noi.

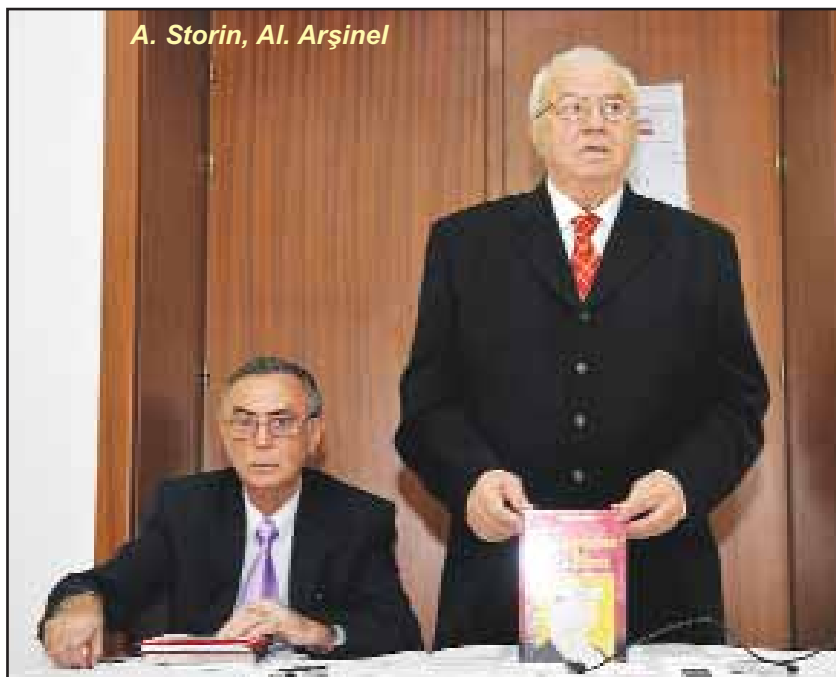
El a fost, este și va fi, compozitorul, cântărețul și textierul Freddie Mercury, la care ne gândim cu dor la 10 ani de la tragica sa dispariție.

Norela Liviana COSTEA

Istoria teatrului de revistă

“Poate că această carte nu este decât istoria unui destin. Sau istoria unei clipe. Îndrăznesc să cred că Teatrul Românesc de Revistă este beneficiarul unui destin unic în lume. S-ar putea spune că este un gen de teatru inventat de români. Sper că acest lucru, deși pare numai o fantezie, să reiasă și din această carte...” - nota pe

coperta IV a celei mai noi cărți binecunoscutul scriitor, publicist, poet, istoric, dramaturg, autor de comedii muzicale și librete pentru Teatrul de Operetă și Teatrul de Revistă “Constantin Tănase”, Dr. Aurel Storin. A scris printre altele “Farmecul discret al Teatrului de Revistă” și “Teatrul de Revistă 1919-2000, De la Cărbuș la Savoy” și a susținut, după cum mărturisea odată “o teză de doctorat «magna cum laude» în filologie, prin care iluștri profesori universitari s-au arătat, unii pentru prima dată în viața lor, plini de înțelegere și de respect pentru teatrul românesc de revistă”. Îndrumător i-a fost nimeni altul decât profesorul Ștefan Cazimir, care a ținut să îi fie alături la lansarea cărții “TEATRUL ROMÂNESC de REVISTĂ. Istorie. Dimensiuni. Pericole. Destine” (Editura “SCRIB”, 2011) găzduită de foyer-ul Teatrului de Revistă. Evenimentul a fost marcat de prezența a numeroase personalități din lumea artistică, în

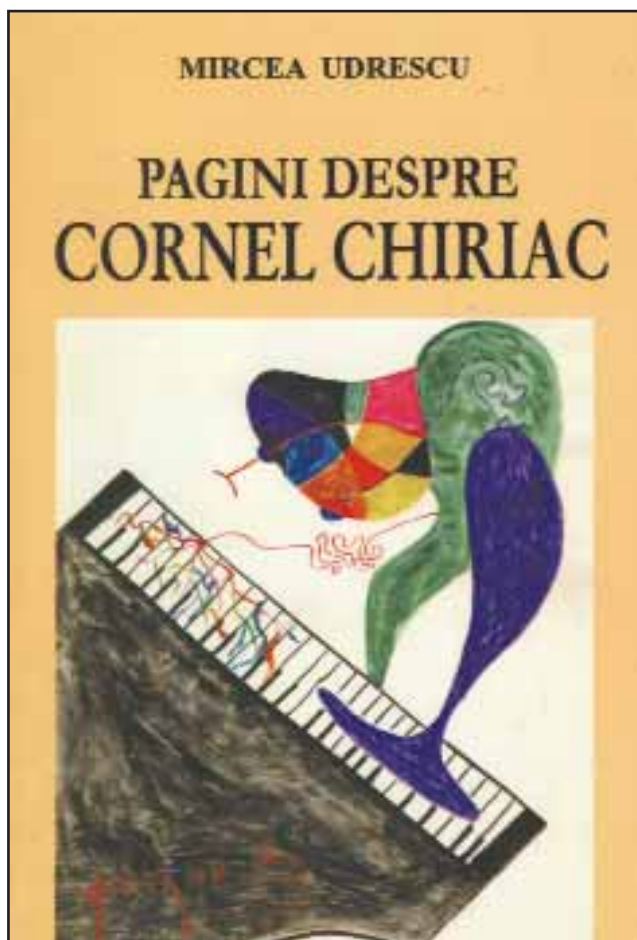
frunte cu Alexandru Arșinel, directorul Teatrului de Revistă “Constantin Tănase”, actorii Alexandru Lulescu, Adriana Trandafir, Ana Maria Donosa, Monalisa Basarab, Oana Ghioca, Nae Alexandru și regizorul Cezar Ghioca, cel care semnează regia celei mai noi premiere a Stagiunii 2011-2012 – concertul spectacol „București în RE hazliu”. (Foto: Gabi Boholt)

Oana GEORGESCU

Pagini despre Cornel Chiriac

– Mircea Udrescu
(Editura Universitară)

Un pionier al realizatorilor radio, fondator al emisiunii Metronom alături de Geo Limbășanu la Radio România, continuată la Europa Liberă, **Cornel Chiriac** a tratat această muncă cu devotament și seriozitate. Sfârșitul său tragic poate că a creat un mit, povestește Mircea Udrescu, în

cartea despre camaradul său din copilărie și adolescență. Cum scrie și Radu Lupașcu, **Cornel Chiriac** a trăit efervescenta muzicală a anilor '60 – '70. O perioadă extrem de fecundă pentru muzica rock, jazz, blues sau progresivă. Dar, și o perioadă dificilă pentru cultura muzicală, îngrădită atunci de comuniști prin interzicerea accesului total și fără drept de apel. Amintirile redată de **Mircea Udrescu** despre școala primară, liceul de băieți din Pitești și multe alte aspecte ale vremii de atunci, sunt imaginile unei societăți românești în schimbare. Cei din generația lui **Cornel Chiriac** care l-au „prins” la radio sunt privilegiați.

Volumul are 136 de pagini, cu XIII capitole, cuvânt înainte și epilog, fotografii și

desene ale lui Cornel Chiriac, unul dintre ele fiind chiar coperta- « Lenny Tristano-pioneer of cool jazz (1963)». Autorul a publicat ulterior un volum mai amplu, pe care-l vom recenza ulterior.

Eleganța muzicii- L'élégance du son- Sound elegance

(Traian Marinescu)

Autorul a absolvit Institutul de arte plastice din București, dar s-a stabilit de mult timp în Franța, lucrând ca artist grafic. Volumul său de 84 de pagini într-un format

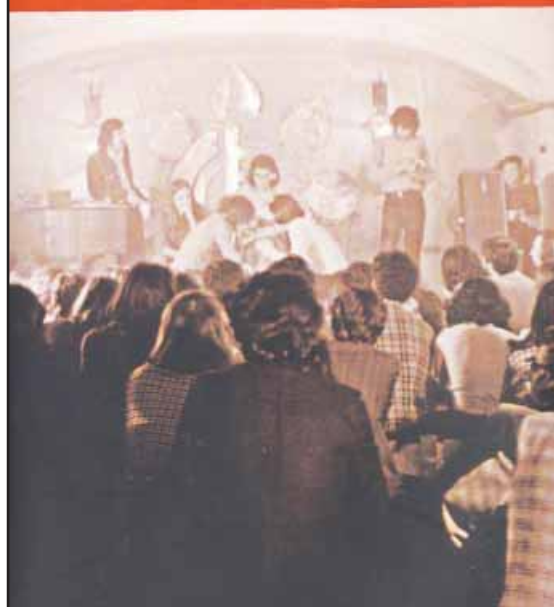
aparte își propune o incursiune în istoria muzicii românești imprimată pe disc, oferind o antologie cronologică, în ordine alfabetică, a celor mai remarcabile producții muzicale datorate atât artiștilor solo cât și formațiilor și grupurilor. După cum declară autorul, originalitatea rezidă în faptul că istoria este prezentată prin copertile discurilor editate. Caleidoscopului multicolor al imaginilor copertelor li se adaugă în texte succinte (în română, franceză și engleză) date esențiale despre disc, autor, genul muzicii (sunt trecute în subtitlu-Pop, Rock, Folk, Psychedelic, Hard, Acid, Beat), anul apariției, aprecieri critice condensate. Este doar un prim volum, căroră li se vor adăuga alte două, astfel încât la finalul parcurerii întregului material cititorul să trăiască senzația unei călătorii grafice de-a lungul planetei muzicii. O inițiativă originală și curajoasă, de mare dificultate, mai ales că este sprijinită doar prin fonduri proprii...

Club A- 42 de ani. Muzica tinereții tale

(Doru Ionescu,
2011, Casa de
pariuri literare)

Doru Ionescu

Club A - 42 de ani Muzica tinereții tale

Volum recenzat succint în AM, chiar de autor, semnatarul unei rubrici permanente în revista noastră. 324 de pagini repartizate pe 61 capitole precedate de prefața lui Emil Barbu Popescu, președintele Universității de Arhitectură și urbanism "Ion Mincu", fondator Club A, de prefața autorului și de transcrierea prezentării rostite de Florian Pittiș la lansarea volumului "Timpul chitarelor electrice. Jurnal de călătorie în arhiva TVR (2006)" al aceluiași autor. Din acel volum sunt preluate majoritatea paginilor, cu adăugiri specifice titlului. Axate pe subiect sunt relatările referitoare la cele 5 festivaluri Club A, plus Galele din 1982 și 1999. Coperta redă un document foto rarissim – imagine dintr-un spectacol pe scena clubului din 1974, realizată de Mirel Leventer. Se pare că ediția următoare a volumului va cuprinde și fotografii (care lipsesc acum) și chiar un CD sau DVD, pentru a completa o apariție editorială de mare importanță pentru istoria noastră muzical-culturală.

Dan CHIRIAC

Amna

Pe numele ei real Cristina Andreea Mușat, Amna este una dintre cele mai nonconformiste prezențe din show-biz-ul autohton, găsind mereu noi modalități de a se reinventa, uimindu-și de fiecare dată publicul fidel. Uriașul potențial i-a fost revelat încă de la prima colaborare, cu artistul de cert succes Tom Boxer, în piesa "Tell Me Why", unul dintre cele mai mari hit-uri la posturile naționale și

internaționale de radio, la ora actuală. Astfel, piesa a ocupat locul I în top-ul de la Eska Radio, în Polonia, depășind nume cum ar fi Rihanna, Jennifer Lopez, ATB! Același influent post de radio a invitat-o pe Amna să cânte la festivalul "Hity na czasy 2011". Tânăra artista s-a simțit atrasă de muzică încă de mică, punând în scenă adevărate concerte pentru familie și prieteni. Posedând o energie năvalnică, Amna a studiat pianul și canto la Liceul de muzică "George Enescu" din București, nerenunțând însă la studiile generale. Astfel, ea a absolvit liceul bilingv "George Coșbuc" și Facultatea de Relații Internaționale, având la activ un master în Marketing și Negociere în Afaceri. Cu siguranță asta o ajută să-și negocieze "la sânge" contractele, ne spun amuzați impresarii săi de la agenția "Live Artists". Atât pe scenă, cât și în studiourile de înregistrări, Amna debordează de energie, așa cum spuneam, evidențiind o personalitate puternică. Implicată și deschisă către tot ce înseamnă nou, interpreta se afla abia la începutul unei frumoase povești, care se anunță de pe acum una extrem de captivantă...

Lally

Și frumoasă, și talentată, și stăpânind la perfecție un instrument foarte rar utilizat în muzica pop, naiul, Lally are toate șansele să devină o autentică vedeta internațională, calcând pe urmele bunicului său, Victor Udrea. Acesta a susținut numeroase concerte peste hotare cu o formație alcătuită din propria familie! Tatăl lui Lally avea pe atunci doar 3 ani, cânta la fluier, iar bunicul mânuia cu virtuozitate nu mai puțin de 33 de instrumente de suflat construite chiar de el. Cu o asemenea ascendență muzicală, Lally i-a rugat pe părinți, la 12 ani, s-o înscrie la o școală de muzică, deși studia pianul în particular încă de la 7 ani și activa în cunoscutul cor "Alianța veselă" din Pucioasa, condus de reputata interpretă Alina Mavrodin, cu care a întreprins numeroase

turnee, inclusiv în străinătate. Așadar, la numai 12 ani s-a trezit printre străini, în Târgoviște, o experiență de viață care i-a folosit imens ulterior. După școala de muzică din Târgoviște au urmat Liceul "Dinu Lipatti" din București, la clasa de nai, precum și studierea aceluiași instrument la Universitatea Națională de Muzică, sub îndrumarea lui Gheorghe Zamfir. Din păcate, după un an a trebuit să renunțe, fiindcă în paralel studia și actoria, fiind licențiată în domeniu. Înzestrată de natură cu calități fizice admirabile, Lally a fost un timp model de succes, colaborând cu toți designerii importanți și defilând pe catwalk la Paris, Barcelona, Milano, Istanbul. Dar pasiunea pentru muzică a fost mai puternică, așa încât în 2004 ia lecții de canto cu Crina Mardare și intră în componenta formației Paradise. De altfel primul ei single poartă chiar titlul "Paradise", fiind produs de Adi Cristescu și evidențiind nota originală pe care o aduce artista în genul comercial de muzică, prin alăturarea vocii cu naiul. Următorul single al promițătoarei ei cariere solistice poartă titlul "Camyama" și este produs de FlyinState: o piesa pozitivă, care o reprezintă total inclusiv în ceea ce privește textul, cu un refren simplu și accesibil, ușor de fredonat, în care și naiul are o mică partitură. Profesiunea de credință a artistei este grăitoare pentru felul ei de a fi, dar și pentru ambițiile sale profesionale: "Sunt o perfecționistă, pozitivă și extrem de ambițioasă. Nu sunt invidioasă sau roasă de orgolii, pentru că iubesc oamenii, iar atunci când urc pe scenă nu mai există nimic în jur decât bucuria pe care o pot transmite publicului. Mă implic total în proiectul meu artistic, de la ținute până la coregrafie. De altfel întregul concept este gândit de mine, iar pentru noua mea piesă pregătesc un show special, pentru că îmi place să vin mereu cu lucruri noi, care mă reprezintă, pentru că știu că am personalitate și harul meu și... un nai fără pereche!"

Alexandra Ungureanu

Am scris nu o dată despre rezervorul uriaș de talente pentru muzica noastră ușoară pe care-l constituie municipiul Onești din județul Bacău, căruia pe vremuri Temistocle Popa îi dedică un frumos cântec. Datorită, între altele, unor compozitori-profesori-animatori admirabili, cum ar fi regretatul Eugen Berteau sau actuala vedetă TV Eugen Ungureanu, din Onești au plecat pe drumul succesului Loredana Groza, Carmen Rădulescu, Luiza Cioca, Mioara Feraru, Anda Vaciu, Cristina Spătar

și, nu în ultimul rând, Alexandra Ungureanu, de care ne ocupăm în articolul de față, realizat cu sprijinul agenției sale, Live Artists.

Alexandra s-a născut la Onești pe 28 decembrie 1981 și de mică pune la cale tot felul de spectacole muzicale, drept care părinții au dus-o la numai 6 ani la un profesor de pian și canto, după care aproape 2 ani a studiat chitara. Chiar dacă declară, citam, "Cred în muzica fără șabloane și reguli", artista știe să citească o partitură, pentru că, dorind să aprofundeze latura teoretică, s-a înscris la Facultatea de Muzică. Cu toate acestea, spune ea, crede în muzica făcută din talent, pasiune, feeling, fără a fi trecută neapărat prin anumite șabloane și reguli, fiind suficienți autori tineri care reușesc să meargă cu succes pe această rețetă. O etapă importantă în cariera tinerei vedete au constituit-o festivalurile pentru copii și adolescenți, cu primele emoții, premii și aplauze, cel dintâi compozitor care a crezut în ea fiind Dinu Giurgiu, care i-a scris 6 melodii. Au urmat colaborări fructuoase cu creatori din generații diferite, cum ar fi Marius Țicu, Ionel Tudor, Adrian Despot, Cornel Ilie, Marius Moga, iar în 1998, la numai 17 ani așadar, a concurat la Festivalul de la Mamaia. În clasa a XI-a, în prag de bacalaureat și de admitere în facultate, ia o decizie importantă, conștientă că numai Capitala îi poate oferi șansa de afirmare plenară. Așa încît în anul 2000 devine studentă a Academiei de Studii Economice, secția franceză, după absolvire făcând un Master în finanțe și control de gestiune în Franța, la Universitatea din Orleans.

În București a participat la diverse emisiuni-concurs, casting-uri, festivaluri, dar Alexandra nu reușea nicidecum să spargă gheață. Pentru cei care urmăreau atent fenomenul muzical, absența ei surprindea, mai ales că-și dorea mult un album propriu, dar fie ca unii n-au avut atunci deplină încredere în ea, fie că ea însăși nu știa exact pe ce drum s-o apuce. Prinde gustul turneelor și al contactului cu publicul din clipa când intră în grupul de backing vocal al formației 7th Heaven, a Paulei Seling. Chiar dacă și vocea sa impune în topuri titluri cum ar fi "Emoții" sau "Senzații", ale formației Sistem, pentru marele public nu avea încă un "chip". Clipa în care glasul "misterios" este asociat unei imagini cuceritoare, moderne, are loc în 2003, când dă viața în finala Eurovision piesei "Make This Love Come True". Chiar și așa, nu totul era roz, fiind nemulțumită pe drept cuvânt de prestația sa la festivalul internațional "Cerbul de aur", unde reușise să ajungă ca reprezentantă a României la numai 21 de ani. Din fericire, soarele a răsărit din nou, datorită colaborărilor de succes, numeroși fiind cei care apelau la vocea ei atât de specială: Morandi ("Beijou-uh la la", "Blue", "Running"), UNU' ("Lumea visează", "Am greșit puțin"), Sistem ("Departa de tine"). În toamna anului 2004 are bucuria de a lua parte la turneul național "Holograf și prietenii", ceilalți "prietenii" fiind Mircea

Baniciu, Marius Batu, Taxi, cu concerte în zece mari orașe din țară. A fost un turneu cu imensă semnificație sentimentală, cu o amplasare nemaîntîlnită pentru ea, la scurtă vreme după lansarea, în aprilie 2003, a albumului "Pur și simplu": zeci de mii de spectatori în delir veniți să urmărească o trupă de legendă și descoperind, în piesa "Dragostea mea", o cântăreață cu un farmec aparte. În 2005, o altă colaborare, de aceasta data internațională, la festivalul "Callatis" de la Mangalia, cu binecunoscuta solistă de origine italiană In-Grid. După o repetiție sumară, cele două au cântat în duet celebra piesa "Milord", acompaniate la pian de managerul italienei. Ulterior, ele s-au reîntîlnit la Timișoara, când, după recitalul Alexandrei, In-Grid i-a făcut surpriza de a o invita să reediteze acest duet.

Până acum, după cum se vede, numeroase colaborări, duete, participări la festivaluri, dar hit-urile proprii se lăsau așteptate. În toamna lui 2004 semnează primul ei contract cu o casă de producție importantă, așa că începe să adune piese proprii pentru cel dintâi album al său. Și aici apare Prințul din poveste, pe nume Radu, un băiat din Rădăuți (el s-a prezentat ca fiind din Suceava, nefiind sigur că a auzit de Rădăuți!), care a sunat-o propunându-i o colaborare pe o piesă a lui și a colegului său Sorin. Răspunsul Alexandrei a fost unul politic, dar era hotărâtă ca, pentru moment cel puțin, să nu mai facă nici un "featuring". Totuși, Alexandra Ungureanu se întâlnește cu Radu, care i-a oferit spre audiere câteva cântece la care cei doi lucrau de câțiva ani, ca proiect de studio. Solista este iremediabil cucerită, imprimă "Plîng noptile" și "Pentru tine", dar mai ales este convinsă să continue împreună proiectul Crush. Zis și făcut, albumul este imprimat în două săptămâni, dar emoțiile au fost

uriaeșe din mai și până la apariția sa pe piață, în decembrie 2005. Primul single de pe album, "Plîng noptile", este intens difuzat la radio și TV timp de 9 luni. La scurtă vreme, versiunea în limba engleză, "Give Me 2nite", este tot mai mult ascultată în Europa și este editată pe un maxi-single în Olanda. Următorul single, "Aprinde dragostea", rămâne poate și azi, la 3 ani de la lansare, cea mai îndrăgită piesă Alexandra Ungureanu & Crush. Al doilea album, Hello, a apărut în 2007, din cuprinsul lui, înafara melodiei titulare, fiind promovat cântecul "Inima mea", cu un video-clip având un buget de excepție (a fost filmat pe peliculă).

Înafara colaborării cu Crush, Alexandra Ungureanu are și alte proiecte viabile: a înregistrat un cântec frumos alături de Tony Tomas, pentru albumul acestuia, compoziția lui Sandy Deac de la "Desperado", și a participat la "Cerbul de aur" cu ea. În paralel, susține concerte de "cover"-uri alături de formația proprie, dovedindu-se o artistă versatilă, capabilă să abordeze genuri muzicale foarte diverse.

Ana-Maria SZABO

10 ani fără Cristinoiu...

Octavian URSULESCU

Pe 21 noiembrie s-au împlinit 10 ani de când ne-a părăsit unul dintre cei mai importanți compozitori de muzică ușoară, Ion Cristinoiu, prilej pentru noi de a-i consacra acest spațiu și de a rememora câteva din momentele reprezentative ale carierei acestui compozitor, dirijor, orchestrator (și-a orchestrat întotdeauna singur piesele, acesta fiind sfatul primit de la marele său maestru într-ale dirijatului, Sile Dinicu), interpret și instrumentist care în 37 de ani de activitate ne-a dăruit adevărate bijuterii ale genului.

S-a născut la 26 ianuarie 1942 la București, iar la 8 ani a început să cânte la acordeon. Peste ani, când am devenit buni prieteni, am descoperit amuzați că și eu studiasem acest instrument la aceeași școală particulară din "gura Oborului", condusă de Monicu Grigoriu. A urmat apoi cursurile secției de acordeon de la Școala de muzică, pentru că la 12 ani să încerce și trompeta, la care renunță din motive de sănătate, așa încât descoperă instrumentele de percuție. Absolvă Liceul de muzică în 1959, apoi Conservatorul "Ciprian Porumbescu" în 1964. A fost baterist la primele două ediții ale "Cerbului de aur" de la Brașov, dat fiind că între 1963-1969 a fost component al Orchestrei Radio, pe care peste ani avea s-o dirijeze. În 1969 devine unul dintre cei mai tineri membri ai Uniunii Compozitorilor. Prima compoziție, pe versurile celui care-i va fi colaborator de bază, Mihai Dumbravă: "Vreau să știu", cu Aurelian Andreescu, pentru ca un an mai târziu să vină și primul său mare șlagăr, "Te-așteaptă un om" (Mamaia 1965), pe care Dan Spătaru l-a cântat până la finalul vieții. Marea consacrare i-a aduce "Nici o lacrimă", cu 17 interpretări diferite la primele patru ediții ale "Cerbului de aur"! Deși marea majoritate a cântecelor sale este scrisă pe texte de Dumbravă, a apelat și la Eugen Rotaru, Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu, Mircea Block, Roxana Popescu, Dan V. Dumitriu, atunci când nu și-a exersat propriul talent de versificator (la una din edițiile festivalului de la Mamaia a scris textul unui cântec al fiului său, Bogdan!). Probabil cifrele de mai jos sunt incomplete, dar ele reflectă în bună măsură densitatea unei cariere curmate la numai 59 de ani: muzica la 7 filme de lung-metraj (între care 3 din celebra serie "B. D."), 19 episoade de film de animație, 5 spectacole de revistă, 18 piese teatrale

pentru copii, 2 musical-uri, peste 800 de cântece de muzică ușoară (cam 20 pe an!) și mai bine de 2000 de orchestrații! Partiturile scrise de el erau un model de artă grafică; îmi aduc aminte că la prima ediție a festivalului "Mamaia copiilor" scrisese cu mâna lui pentru membrii juriului caiete cu toate piesele finaliste, pentru că la fața locului să afle că în locul lui, în funcția de președinte al juriului, fusese preferat... poetul Adrian Păunescu! În cei 37 de ani de activitate (presimțind parcă faptul că nu va mai trăi mult, a organizat la sala Radio un splendid concert în care retrasa 35 de ani de carieră...) a colecționat 4 trofee ale festivalului de la Mamaia, 4 premii ale UCMR, 12 premii I, 7 premii II, 7 premii III, 9 premii ale juriului, 2 ale publicului și 11 mențiuni - un palmares cu care nu se pot mândri mulți creatori. Baterist excepțional, autor al unui manual de percuție, dirijor al Orchestrei Radio, implicat inclusiv în concerte de jazz, autor în egală măsură al unor superbe romane ("Iubirea de mamă", "Să ne amintim de ziua asta", "Bulevardul castanilor"), Ion Cristinoiu a lansat marile sale șlagăre la festivalul de la Mamaia, la concursurile TV "Șlagăre în devenire" și "Steaua fără nume". Cine n-a fredonat măcar o dată cântece cum ar fi "Cheamă-mă!", "N-am noroc" (cu regretata Anda Călugăreanu), "Mediterranean" (cu Margareta Pâslaru, la festivalul de la Atena din 1970, când a dirijat orchestra festivalului), "Vrei să fii alt om", "Așteptați-mă", "Rămâi același", "Cântecul iubirii", "Liulida, liulida", "Gânduri mici", "Vorbe, vorbe", "Cânt pentru prietenii mei", "Bineînțeles" (toate trei cu Anda Călugăreanu), "Iubește-mă din nou" (cu Mihai Constantinescu), "Mareea neagră", "Glasul serii" (ambele cu Mihai

Mihai), "Nedumerire", "Te-am văzut", "N-am timp", "Întoarce-te la familia ta", "N-ai vrut să crezi", "Nu știi câtă iubire", "Regret că nu te-am cunoscut", "Eventual", "Iar", "Speranțele" (ambele cu Iuliu Merca) "Iubește-mă din nou", "Revederea", "Ani fericiți", "Să crezi în dragostea mea", "Iartă" (i-a încredințat câteva titluri memorabile Mihaelei Runceanu), "Uită nostalgia", "Ce mică-i vacanța mare", "Ne mai vedem și mâine", "O clipă de sinceritate"? Corina Chiriac interpretează și azi în concertele sale șlagărele încredințate ei de Cristinoiu, Monica Anghel i-a cântat piesele triumfătoare la Mamaia ("Iubirea ne alege cum vrea ea", "Dă-mi din puterea ta"), tineri soliști cuceresc premii în 2011 cu creațiile lui (Dya, Diana Prepeliță, cu "Uită nostalgia"), dar mai ales la toate festivalurile importante, așa cum am consemnat mereu, soliștii aleg melodiile sale.

Am amintit de marile hit-uri lansate de Corina Chiriac. Lor trebuie să le adăugăm pe cele interpretate de buna sa prietenă, Angela Similea: "Și dacă vii, și dacă nu", "Dor de viață", "Tu ești omul ideal", "De singurătate", "Vis de iarnă", "Dacă n-ai fi existat", "De n-ai să vii", "Casa mea", "Melancolie de amurg", "Eu", "S-a deschis o ușă", dar și de alte mari vedete ale cântecului românesc. Astfel, Marina Voica i-a transformat în hit-uri melodiile "Încrederea" (premiu la Mamaia), "Ce spui tu... și ce spun eu", "Ce crezi tu despre mine", "Un adevăr inutil", "Of, de dragoste", Mirabela Dauer a cucerit aplauze cu "Taina nopții" (premiu la "Șlagăre în devenire"), "Nu e drept să fii uitat", "Urare de dragoste", iar Daniel Iordăchioae a consacrat titluri cum ar fi "Dacă într-o zi mă vei iubi", "Angela", "A fost o noapte cât un an", "De-ai ști cât îmi lipsești" (cântec la care Cristinoiu ținea enorm, dar care nu s-a bucurat de succesul dorit de compozitor, asemeni altei piese preferate de el, "Numai o clipă"), "Frumoasa doamnă". Denis Roman, acum un apreciat jurist în SUA, a fost de asemenea una din solistele căreia i-a oferit multe titluri: "Mamă, simt nevoia să-ți vorbesc!", "Vacanța mea", "Mai e o zi și mâine", "Bună seara, stea hoinară!", "Mai dă-mi o zi din viața ta", "Nu te-am uitat, iubirea mea", "Strada fără amintiri". Cu Gabriel Cotabiță (Trofeul Mamaia '92 cu "Lasă-mi pe cer o stea") a colaborat fructuos în ultima parte a vieții: "Nu e gelozie", "Te iubesc, viață!", "Convențional", "Mă tem că vei pleca", "Poate mâine",

"Iartă-mă", "Ea știe tot". Dar nu numai Denis Roman sau Daniel Iordăchioae au fost încurajați pe când erau tineri soliști în plină afirmare, fiindcă Ion Cristinoiu a acordat o mare șansă și altor voci tinere: Geanina Olaru ("Care-i adevărul despre noi?"), Nicoleta Ganea ("Ca un miraj"), Cătălin Barbu ("Mă pierd într-un labirint"), Alina Coman ("Take it or leave it"). Mulți dintre cei de mai sus au fost alături de compozitor și de soția lui Mariana la inaugurarea modernului studio de înregistrări, "Accord", pe care-l amenajase în propria locuință, unde maestru de sunet era fiul său Bogdan, vegheat firește direct de el. Era casa în care se mutase după ce-i fusese demolată vila aflată pe actualul teren al Palatului Parlamentului și pe care o amenajase cu trudă și gust, în urma istovitoarelor turnee peste hotare cu formația Perpetuum Mobile (în care îi avea alături pe Mihai Dumbravă, Bebe Prisada, Mihai Viziru, Marian Ionescu, iar colaboratori pe Peter Wertheimer sau Iuliu Merca), dar și cu formația Paul Ghentzer. Ideea de a înființa un grup îi încolțise de altfel prin '68, când

Alături de G. Cotabiță la festivalul de la Mamaia

pusesese bazele trupei "Jolly-Jokkers", cu Mihai Dumbravă, Valențiu Grigorescu, Gerhard Römer, Nicu Dumitrescu.

Sunt, aici, doar câteva elemente esențiale pe care trebuie să le cunoască oricine vrea să știe ceva despre muzicianul de excepție care a fost Ion Cristinoiu; mai multe despre el – într-o carte pe care o voi edita anul viitor. În urma lui Cristinoiu rămân zeci de cântece de neuitat, emisiuni TV, dar și acel excepțional volum de specialitate pe care trebuie să-l aibă în bibliotecă orice baterist care se respectă, "Instrumentele de percuție în muzica de jazz, pop, rock".

Uită nostalgia

Versurile: Mihai Dumbravă

Muzica: Ion Cristinoiu

4/4 - 5'

1. La cri-mă să po-zii Prin te-ghi o-ee- A-re-a tot des-u-
 2. O iu-bi-re ve-che La-să a-mîn-tiri, Dar și căi des-chi-
 na Un rost al căi- E-un c-eou al ier-mii
 - se Spre noi iu-biri. Um-bre de tris-te-țe
 Cu-re a tre-ant, Ce-m mai tre-zeș-te Un vis pier-zăm
 Chiar de te cu-prind, Soa-re le-a pa-re Când va, zăm
Refren
 dat... U-i-tă nos-tal-gi-a, Nu-măi lă-cri-ma
 -bind... U-i-tă nos-tal-gi-a, E-un su-biect tre-cut,
 Că-n-tă tot de-a u-na Pri-mă va-ra ta! U-i-tă nos-tal-
 Că-n-tă bu-cu-ri-a Că-ne-am cu-nos-cut! U-i-tă nos-tal-
 gi-a, Tîm-pul nu-i tre-cut, Că-n-tă bu-cu-ri-a
 -gi-a, Nu-mi vor-bi de ea,
 Da! e-ai la Coda
 Că-ne-am cu-nos-cut! Și din o-chii-al baș-tri
 Șter-ge-ți la-cri-ma! Da, da, da Și din o-chii-al baș-tri Șter-ge-ți la-cri-ma!
 U-i-tă nos-tal-gi-a Nu-mi vor-bi de ea,
 Și din o-chii-al baș-tri Șter-ge-ți la-cri-ma! U-i-tă nos-tal-

Marina Voica, sărbătorită la TVR

Leliția OARDĂ

Că la Televiziunea ROMÂNĂ muzica ușoară ROMÂNEASCĂ este ca și inexistentă, nu mai trebuie demonstrat (au scos până și excelenta emisiune a lui Horia Moculescu, "Atenție, se cântă!", pe care oricum o "exilasera" pe programul 2!). Cine or fi cei instalați vremelnice în fruntea acestei instituții plătite din banii noștri și care-și permit să sfideze preferințele a milioane de telespectatori? N-are nici un rost să ne oprim acum asupra numelor lor, oricum mâine nu-i va mai ști nimeni... Atitudinea aceasta de-a dreptul scandaloasă am constatat-o atunci când TVR se cuvenea să transmită pe canalele principale festivalul internațional "George Grigoriu" de la Brăila sau cel de la Medgidia, "Dan Spătaru" (la acesta din urmă nici măcar n-a catadixit să trimită un reporter!). Nemaivorbind că ne așteptam ca TVR să preia superba "Gala Ovo Music", o adevărată sărbătoare a muzicii ușoare românești, cu multe dintre vedetele sale... Dar, de unde nu e, nici Dumnezeu nu cere!

Tocmai de aceea considerăm că minunata emisiune "Ne vedem la TVR" dedicată Marinei Voica la împlinirea a 75 de ani (nu face un secret din asta) este exclusiv un demers personal al reputei realizatoare Marina Almășan-Socaciu. Dacă n-au făcut-o organizatorii festivalului de la Mamaia, unde Marina Voica a scris istorie (dar aceștia au alte preocupări, să transforme un festival de muzică ușoară într-unul rock!), iată că "tiza" interpretei a mai spălat obrazul postului TV public cu o emisiune îmbinând respectul pentru artistă cu eleganța, umorul, duiosia, nostalgia...Efectiv, nu ne-am putut dezlipi ochii de micul ecran, gustând surprizele pregătite de realizatoare, nu o dată implicând cheltuieli mari. Astfel, au fost aduși de la Moscova doi valoroși artiști, Iulia Priz și Slavici Moroz, aceștia cântând în limba rusă compoziția de mare succes a Marinei Voica, "Într-un colț de cafenea", din Germania un mare admirator care a descoperit-o pe... facebook, Titus, pictor înzestrat, iar cu fratele artistei,

Șurik, talentat muzician, deși este medic, s-a făcut un reportaj în Rusia! O altă surpriză video a fost cea constând în mesajul lui Marius Țicu (autorul unui șlagăr de calibrul Marinei, "O romantică fată"), în timp ce Titus Munteanu a vorbit din studio despre una din colaboratoarele sale preferate. Tot în studio am zărit-o pe cunoscuta textieră Carmen Aldea-Vlad (fără intervenție, din păcate) și tot acolo a poposit, după o amuzantă farsă ("contract în China!") actorul Silviu Biriș. Coregraful Ionuț Măcinic și trupa sa, "Rebel", au fost alături de solistă într-un gustat moment sud-american, specialitatea casei, iar Gabriel Dorobanțu i-a dedicat sărbătoritei vibranta melodie a lui Marian Nistor, "Iertările", pe versurile poetului Adrian Păunescu. O altă apariție specială a fost cea a lui Laurențiu Duță, care n-a uitat că a fost lansat de Marina Voica, pe când avea doar 14 ani, prin rap-ul de mare succes "Cifre". Un singur moment putea lipsi, cel în

care o fetiță nici măcar frumușică, Michèle, de la corala "Allegretto", a cântat piesa "Vivat veselia!", pe care protagonista abia o interpretase...

Sigur, după cum am aflat, Marina Voica își dorise o emisiune 100% live, cu orchestră în platou, mai pregătise și o romanță, potpuriul din prima parte a emisiunii era mai lung, dar Marina Almășan-Socaciu a fost singura din TVR care a dat credit proiectului ei, iar profilul emisiunii nu permitea mai mult. Culmea e că, la scurtă vreme, pe postul TV Acasă a fost difuzată o altă emisiune foarte reușită consacrată Marinei Voica, în care toate materialele filmate, de arhivă, erau, se înțelege, realizate la TVR, care pe atunci era singura televiziune! Asta în timp ce postul public a renunțat la emisiunea "Televiziunea, dragostea mea", excepțional remember readucându-ne

în memorie toate filmările de aur ale TVR...De ce oare nu este consacrat săptămânal un spațiu permanent unor portrete rezervate marilor noastre vedete, care de fapt au construit, cărămidă cu cărămidă, edificiul din Calea Dorobanților, în care se lăfăie azi oameni care nici nu știu cine sunt?

În emisiunea "Ne vedem la TVR", realizată impecabil de Marina Almășan-Socaciu, Marina Voica a dat viață melodiilor "Fetele cu ochi albaștri" de George Grigoriu, "La malul mării" de Temistocle Popa, "Ce vrei tu, mare albastră?" de Marcel Dragomir, "Fată frumoasă" de Ileana Toader (pe versurile poetei Ioana Crăciunescu), "Șoapta de dragoste" de Dan Grigoraș și compoziția ei proprie "O căsuța la marginea satului".

A fost un adevărat triumf pentru o mare profesionistă, obținut în casa atât de neprimitoare din ultima vreme, nu numai pentru ea, dar și pentru toți colegii ei, a TVR...

Știri externe

Mihai ANTON

R.E.M. a anunțat că își încheie activitatea. Peter Buck, Mike Mills și Michael Stipe au anunțat: „Ca prieteni de o viață și parteneri, am decis să ne încheiem activitatea ca trupă. De-a lungul celui mai recent turneu al nostru și în timp ce lucram la ‘Collapse into Now’ și alcătuim retrospectiva celor mai cunoscute hituri R.E.M., am început să ne întrebăm ce va urma de acum înainte?” R.E.M. sunt unici în sensul în care par în continuare același grup de prieteni din Athens, Georgia, care a plecat la drum împreună în anul 1979. Componenta trupei a rămas neschimbată într-o carieră de peste 15 albume de studio, cu un succes global de răsunet. Singura persoană care a fost nevoită să părăsească grupul este toboșarul Bill Berry. ‘Un înțelept a spus odată - ‘adevăratul talent când vine vorba de petreceri stă în a ști când să te retragi’, declara Michael Stipe. ‘Am construit ceva extraordinar împreună. Am reușit. Iar acum ne vom retrage. Sper ca fanii noștri vor realiza că nu a fost deloc o decizie ușoară’.

BRUNO MARS, al 11-lea single în top 10. Bruno Mars a lansat încă un single de ‘Top 10’ odată cu piesa ‘It Will Rain’. Cel mai recent single este prezent în coloana sonoră a ‘The Twilight Saga: Breaking Dawn - Part 1’. Succesul vine în completarea super-hit-urilor ‘Just The Way You Are’ și ‘Grenade’. Bruno Mars s-a numărat printre câștigătorii galei ‘American Music Awards’, plecând acasă cu premiul ‘Pop Or Rock Music/ Favorite Male Artist’. În plus, Mars a câștigat și două distincții la MTV European Music Awards: ‘Best New Artist’ și ‘Best Push Act’. Mars a sărbătorit succesul ‘It Will

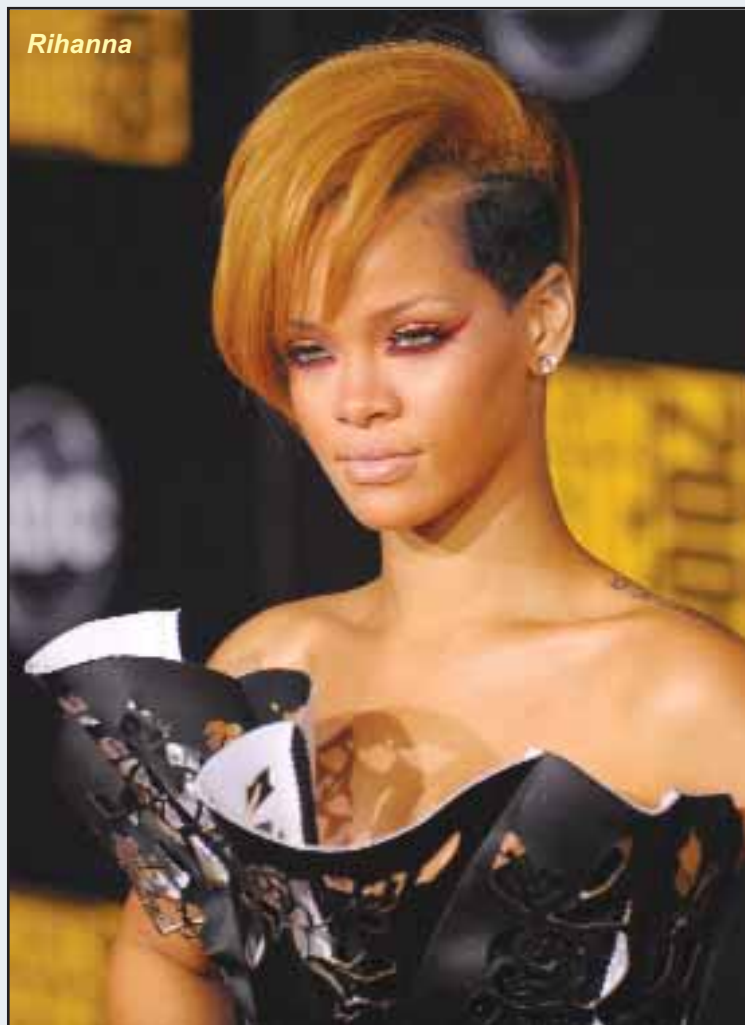
Rain’ cu o mult-anticipată apariție live pe scena ‘The X Factor’ (Fox). Mars a demonstrat că este un artist cu succes global încă de la apariția albumului său de debut ‘Doo-Wops & Hooligans’.

Noul album **ROBBIE WILLIAMS** se va lansa la Universal Music anul viitor... Noul album de studio – primul al lui Robbie din 2009 și cea mai recentă aventură muzicală după mega succes-ul înregistrat cu ocazia reunirii cu trupa Take That. Robbie înregistrează momentan noul album, cel de-al 9 lea material de studio, în studioul său din Los Angeles. Robbie Williams a vândut peste 60 de milioane de discuri în cariera sa solo și a câștigat mai multe premii BRIT decât orice alt artist în istorie. Colecția sa de piese ajunsă pe primul loc, In And Out Of Consciousness - Greatest Hits 1990 – 2010 a fost cel mai bine vândut album de greatest hits anul trecut, în timp ce cele șapte albume ale sale ajunse number 1 îl transformă fără doar și poate în cel mai bine vândut artist din istoria Marii Britanii. Premiul pentru Contribuția sa în muzică, primit la gala BRIT Awards în 2010, duce la 16 numărul premiilor BRIT câștigate de acesta, mai multe decât orice alt artist.

IL VOLO. Noua senzație a muzicii clasice italiene **IL VOLO** va lansa o Ediție Specială de Crăciun a albumului său. Noul produs va fi

un dublu CD ce va conține versiunea internațională a albumului de debut omonim, ajuns deja în Top 10 în Statele Unite, alături de un CD de Crăciun ce va conține interpretări a 5 piese tradiționale sau clasice dedicate acestei sărbători. Trupa **IL VOLO** continuă să cucerească lumea cu vocile unice ale celor trei adolescenți. Tocmai întorși din turneu american de succes, **IL VOLO** sunt gata să se îmbarce pentru cel european.

GYM CLASS HEROES a lansat albumul ‘The Papercut Chronicles II’, album ce conține și super-hit-ul ‘Stereo Hearts’ (feat. Adam Levine). Pe ‘The Papercut Chronicles II’, trupa păstrează același registru rock, pop și alternative hip-hop cu care s-au

făcut remarcă pe scena muzicală. De asemenea, Gym Class Heroes va începe în forță sezonul sărbătorilor. Astfel, trupa va concerta într-o serie de evenimente radio de sărbători, incluzând show-

ul anual Z100 'Jingle Ball' din 9 decembrie desfășurat la faimosul 'Madison Square Garden' din New York.

SNOOP DOGG și **WIZ KHALIFA** lansează un album împreună. Snoop Dogg și Wiz Khalifa si-au unit forțele pentru realizarea coloanei sonore a filmului lor 'Mac and Devin Go To High School'. Albumul va conține și single-ul 'Young, Wild and Free' (feat. Bruno Mars). În plus, cei doi rapperi au anunțat derularea unui turneu exclusiv care va cuprinde 6 orașe, denumit 'The High School Tour'. Filmul 'Mac And Devin' are acțiunea plasată într-un liceu din Los Angeles.

RIHANNA lansează un nou single de pe viitorul album **"TALK THAT TALK" - "YOU DA ONE"**, care promite să aibă cel puțin același succes ca și **"WE FOUND LOVE"**. Pe măsură ce campania de promovare pentru noul album al **Rihannei - TALK THAT TALK** crește, regina topurilor Billboard de la Island Def Jam câștigă o a doua săptămâna de loc 1 cu "We Found Love" (feat. Calvin Harris), pregătind scena pentru lansarea celui de-al doilea single de pe mult așteptatul material, cel de-al 6-lea album de studio. **Rihanna** a rescris istoria Billboard, cu "We Found Love", devenit al unsprezecelea nr. 1 al său în topul Hot 100, artista având astfel o colecție de 20 de hit-uri ajunse în primele 10 poziții ale topului Billboard Hot 100, în doar 6 ani și patru luni, mai rapid decât

orice alt artist solo. **Rihanna** intră într-un cerc restrâns, fiind a 5-a femeie care reușește astfel de performanțe, după Madonna (cu 37 de piese în Top 10), Mariah Carey & Janet Jackson (cu 27 de piese fiecare) și Whitney Houston (cu 23 de piese în Top 10).

ANGGUN

Își va lansa cel mai nou album: **'ECHOES'**. Multe s-au scris de cântăreața indoneziană, iar poveste ei are alura unui basm. O talentată cântăreață ajunge superstar la vârsta de 20 de ani în țara natală, ca mai apoi să ia cu asalt Franța și restul Europei. Anggun a realizat hit-uri în franceză, engleză, dar și în limba indoneziană. Cel mai mare hit al său rămâne piesa 'Snow On The Sahara', iar până acum a reușit să vândă peste 2 milioane de CD-uri în întreaga lume. Albumele sale au fost lansate în peste 35 de țări, ajungând în Top 5 în clasamentele din Europa și în primele 20 în cele americane. Anggun este o artistă cu gusturi muzicale eclectice, interpretând piese în duet cu Peter Gabriel, Michael Bolton, Julio Iglesias, Bryan Adams, dar și alături de DJ Cam, Laurent Wolf sau Pras din trupa 'The Fugees'.

CODY SIMPSON - noul fenomen al muzicii australiene. Artistul casei de discuri Atlantic a avut un debut extraordinar cu EP-ul său 'Coast to Coast' – care include hitul 'On My Mind'. Cu peste 1,3 milioane de fani Twitter, 1,7 Facebook și peste 89 de milioane de vizualizări Youtube, Cody este deja un adevărat fenomen.

20 DE ANI DE LA "ACHTUNG BABY". Albumul a câștigat un Premiu Grammy pentru Best Rock Performance și a devenit unul dintre cele mai emblematice albume ale anilor 90 și ale carierei celor de la U2. Pentru a marca 20 de ani, o ediție aniversară va fi

disponibilă. **Achtung Baby** este cel de-al șaptelea album de studio al trupei U2. Materialul a lansat și hiturile **Mysterious Ways, One, Even Better Than The Real Thing** și **Who's Gonna Ride Your Wild Horses**. U2 a revenit la Hansa Studio din Berlin pentru a vorbi despre **Achtung Baby** în documentarul From The Sky Down, regizat de câștigătorul premiului Oscar, Davis Guggenheim. Filmul a fost selectat pentru a deschide Festivalul Internațional de Film de la Toronto.

WILLIAM NARAINÉ, artistul de origine britanică ce a cunoscut succesul în anii '90 alături de "Double You", perioada în care au vândut peste 5 milioane de albume, își lansează noul single și în România. "If I could fall" a fost susținut de David Guetta în cadrul propriului show radio, după ce piesa a fost prezentă în Official World House Chart (topul celor mai difuzate 50 de piese din lume). Single-ul se bucură de peste 25 de remixuri.

ROLLING STONES lansează ediția remasterizată **SOME GIRLS**. Universal Music Group și formația The Rolling Stones anunță lansarea edițiilor remasterizate ale discului *Some Girls*, album cu care The Rolling Stones au acaparat atenția unei întregi generații de fani. Considerat pe drept una dintre cele mai bune creații semnate de Mick Jagger, Keith Richards, Charlie Watts, Bill Wyman și Ronnie Wood, discul a urcat pe prima poziție a topurilor din Statele Unite acum mai bine de trei decenii și a rămas unul dintre cele mai bine vândute albume din cariera lor incredibilă. Această nouă ediție include piese nelansate, scoase la iveală de producătorul Don Was. *Some Girls* este cel mai direct și divers material al celor de la The Rolling Stones, incluzând piese ca Miss You, cel de-al optulea number one al trupei în Statele Unite, și single-ul cu acorduri country, Far Away Eyes sau piesa Respectable.

Folk, rock, chitară bas

Dorin MANEA

FACEBOOK FOLK FAMILY FESTIVAL, O reuniune organizată de inimosul cantautor Adi Bezna, care făcea un apel emoționant pe internet: dorea un "festival între prieteni": Este prea frumoasă țara asta ca să nu găsim un colțșor în ea unde să ne adunăm, în aer liber, pentru trei zile, și să cântăm împreună. Să nu fim doar prieteni pe Facebook. Acesta este visul meu». Spectacolele au avut loc în centrul orașului și la pensiunea Râșnov, cu cazare la această pensiune și la multe altele prin oraș și împrejurimi, dar și la corturi (taxa de participare - 50 lei pentru cele 3 zile). Au cântat: Doru Stănculescu, Sorin Minghiat, Emeric Imre, Vasile Mardare, Magda Pușcaș, Tică Lumânare, Puiu Crețu, Ovidiu Mihăilescu, Cezar Petrovici, Horia Stoicanu, Eugen Avram, Florin Thomitshi, Mișu Calian, STEFAN DENVAR PROJECT (Bulgaria), Dan Vană, Alex Nichita, Tituș Constantin și Iulia Em, Adrian Bezna, Cristi Dumitrașcu, CANTOS, FOX STUDIS, Nicu Zota, Walter Ghicolescu, Ștefan Tivodar, Bebe Paraschivescu, Tibi Ioniță, Florin Bejan, Viorel Ursu și mulți reprezentanți tineri ai generației folk. Au fost și organizatori de evenimente folk, oameni de bine, poeți și scriitori : Mihai Cosmin Popescu (Radio România Actualități), Teodora Ionescu (București fm), Clara Mărgineanu (realizator TVR și poet), Doru Ionescu (realizator emisiuni TVR).

Dracula Bass. În grădina clubului s-a desfășurat ediția pilot a primului festival dedicat chitarei bas, eveniment unicat în peisajul european: *Basiști din toate țările vin în țara lui Dracula!* Concurenții care au trecut de preselecție au fost: Mihai Moldoveanu (bas electric) – secțiunea Jazz – Blues (Deva), Alexandru Kormos (bas electric) secțiunea pop - rock (Baia Mare), Alexandru Andrei Davidescu (bas electric) - secțiunea jazz - blues - funk (București), Iuliu-Bogdan Diaconeasa (bas electric) - Live Looping (Curtea de Argeș), Mihai Donos (bas electric) - secțiunea jazz - blues - funk (București) și Dan Damian (bas electric) - secțiunea jazz (București). Lupta a fost strânsă, iar juriul a decis cu greu primele trei locuri. De monetarul organizării au fost responsabili Rubin Meyer Doru & Trandafir SCA. Prima zi s-a încheiat cu recitalul duo-ului *Ana Cristina Leonte (voce) & Michael Acker (bass)*, după care a urmat un jam-session cu basiștii prezenți și toboșarul de serviciu, Nicu Georoiu. A doua zi a festivalului a început cu festivitatea de premiere și mini-recitalul câștigătorului. Un moment special prezentat elegant de Luca Dinulescu. Câștigătorul locului întâi a primit încă un premiu special, primul premiu Johnny Răducanu oferit, o frumoasă pălărie, în onoarea celui mai bun contrabasist român. Seara a continuat cu un recital instrumental Miky Bass Trio, și cu recitalul președintelui

juriului, Cătălin Rășvan, împreună cu invitații săi - blues cu Roxana Stroe, jazz cu Alex Man și rock cu Adi Manolovici. Guitar Shop a oferit trei premii valoroase câștigătorilor: **Locul 1 Iuliu Bogdan Diaconeasa** (Curtea de Argeș), **Locul 2 Mihai Donos** (București), **Locul 3 Alex Davidescu** (București). Andante Music a oferit CD-uri și casete originale tuturor concurenților.

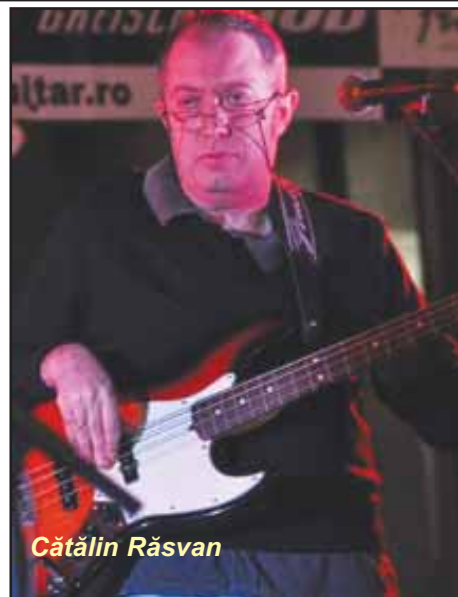
Anul acesta s-au împlinit 60 de ani de la primul sunet grav de chitară Fender. Juriul Festivalului: Cătălin Rășvan **președintele juriului**, profesor, doctor în muzică, Basil Zarnoveanu - manager, reprezentant Fender în România / Guitar Shop, Florin Barbu muzician, Silviu Aioniță, muzician, Denis Dinulescu (Event Plus), Ioan Big (Event Plus), Voicu Rădescu (Green Hours), Radu Lupașcu (Director Artistic).

byron – Rock Your High School este un concurs

anual dedicat susținerii și promovării trupelor alcătuite din liceeni. În acest an concursul a ajuns la a treia ediție și este organizat de **byron Management** cu sprijinul sponsorilor **Moving Sounds Studios** și **Philips**.

Finala live a concursului național **byron – Rock Your High School 2011** a avut loc în clubul **Fabrica** din București. Pe scena clubului au urcat 7 formații din țară (A Blackout – Bistrița, Banish, Blue Pulse, Shuffled Existence, Sketch,

Zephir – București, Sideways – Piatra Neamț) care au evoluat vreme de 20 de minute fiecare în fața publicului și a juriului alcătuit din formația byron și Radio Guerrilla. În urma deliberării juriului, care a luat în calcul calitatea interpretării (tehnica instrumentală/ vocală), coeziunea (lucrurile în echipă), vibe-ul (energia transmisă) și prestația scenică a trupelor participante. Rezultatele au fost următoarele: Cea mai bună prezență scenică: **Adela Ursachi** (Shuffled Existence), Cea mai bună voce: **Adela Ursachi** (Shuffled Existence), Cel mai bun chitarist: **Dan Stoica** (Blue Pulse), Cel mai bun bassist: **Tudor Rotarus** (Blue Pulse), Cel mai bun toboșar: **Nicoleta Neagu** (Zephir), Premiul de popularitate (votat online). **A Blackout**, Premiul special Radio Guerrilla (apariție la GuerriLIVE Radio Session): **Blue Pulse**, Premiul II (premiu de la Philips) **Blue Pulse**, Marele premiu (ore de studio la Moving Sounds Studios) - **Shuffled Existence**. În continuarea evenimentului au susținut un concert cei de la trupa **Mute**, câștigătorii premiului Philips la ediția de anul trecut, și cei de trupa **byron**, organizatorii concursului.

„Ziua de Mâine” – VII

Sorin BANU

Timp de trei zile, la Alba Iulia a avut loc cea de-a șaptea ediție a **Festivalului-Concurs de Muzică Folk „Ziua de Mâine”**. Evenimentul, organizat de Consiliul Județean Alba, s-a desfășurat la Teatrul de Păpuși „Prichindel” Alba

Iulia (concursul) și la Casa de Cultură a Sindicatelor (Gala Laureatilor și recitalurile). De la bun început trebuie spus că, la ora actuală, „Ziua de Mâine” este indiscutabil festivalul de muzică folk din țară cel mai bine organizat. Totul de la promovare până la selecție s-a făcut cu mult profesionalism și atenție la toate detaliile. Festivalul a fost anunțat din timp - presă scrisă, radio, televiziune, online. Ca și în 2010, a existat un site oficial (pe care s-a făcut preselecția online a concurenților și s-a transmis live întregul eveniment), Cei care au dorit să participe la competiție au prezentat două piese compoziții în format MP3 trimise prin email, iar juriul a selectat un număr de 10 concurenți (interpreți, grupuri folk) care au participat la concurs.

Vârsta maximă a concurenților este de 35 ani, excepție fac grupurile, unde doar unul din membri poate depăși vârsta de 35 de ani. Piese admise în concurs, cât și înregistrările video/audio din timpul concursului vor fi supuse unor contracte de editare și cesionare neexclusivă de către organizator, în vederea producerii unui CD (material cu caracter strict promoțional).

O inițiativă inedită - aceea de a oferi acreditări de presă unui număr de doisprezece blogeri cunoscuți din toată țara. Altă inițiativă remarcabilă - revista festivalului coordonată de Rareș Tileagă. Anul acesta s-a diversificat programul cu evenimente paralele non-folk, dar profund culturale. Pentru edificare, iată programul.

Prima zi: *Art Cafe Downtown: Cafeaua cu folk* – conferință de presă *Teatrul de Păpuși PRICHINDEL: Concurs de muzică folk; Recital Daniel Avram Casa de Cultură a Sindicatelor Alba Iulia* - **Recitaluri:** Alexandra

Sidor, Vali Șerban (prezentatorul, directorul artistic și inițiatorul festivalului) & Ziua de Mâine, Adrian Ivanițchi, Poesis (de fapt Marius Bațu), Ioan Gyuri Pascu și The Blue Workers. *Biserica Luterană:* Poezie și muzică: Adrian Păduraru, Dan Ardelean – pian

A doua zi. *Art Cafe Downtown: Cafeaua cu folk* – conferință de presă; Lansarea albumului „Demidulce” al grupului folk PLUS NOI *Teatrul de Păpuși PRICHINDEL – Concurs de muzică folk, Recital PLUS NOI Casa de Cultură a Sindicatelor Alba Iulia* – **Recitaluri:** Zoia Alecu, Florin Săsărman & Alexandru Filip, Vasile eicaru, Ducu Bertzi & Mihai Neniță

A treia zi. *Art Cafe Downtown - Cafeaua cu folk* – conferință de presă - *Casa de*

Cultură a Studenților Alba Iulia - spectacol de teatru “Nasul”, după N.V.Gogol – Teatrul ACT (muzică, versuri, distribuție: Ada Milea și Bogdan Burlăcianu, direcția de scenă: Alexandru Dabija, scenografie, light design, video: Andu Dumitrescu) *Casa de Cultură a Sindicatelor Alba Iulia:* – Gala laureaților -**Recitaluri:** Marius Matache & Folk Band IMPERFECT, Țapinari, Mircea Vintilă- Mircea Baniciu - Vladi Cnejevici-Teo Boar, Nicu Alifantis și Șemineu Band

După cum se observă au fost nu mai puțin de 15 recitaluri, o realizare ieșită din comun, una din performanțele echipei de la Consiliul Județean Alba coordonată de Dan Popescu, care se alătură celorlalte împliniri: atmosfera perfectă - sala arhiplină, cu spectatori entuziaști, sonorizarea foarte bună, atmosfera caldă între artiști. De subliniat că această performanță a fost realizată cu numai 25.000 de euro, sumă infimă în comparație cu amploarea evenimentului. Juriul, format din Mihai Cosmin Popescu (președinte), Florin Silviu Ursulescu, Marius Matache, Ioana Bogățan, Daniel Avram, a decis ca premiile să meargă anul acesta la următorii concurenți:

Premiul I: Alexandra Andrei (Negrești), Premiul II: Claudia Ciobanu și Dan Ioniță (Cluj-Napoca), Premiul III: Cosmin Vaman (Bacău), Premiul special al Consiliului Județean Alba: Ionuț Mangu (Cluj-Napoca), Premiul special Radio “Reîntregirea”: Roxana Zăpârțan (Cluj-Napoca), Premiul special Radio România Actualități: Marius Dașcău (Vaslui), Premiul de popularitate din partea juriului: Icarus (Botoșani), Premiul de popularitate din partea publicului: Icarus (Botoșani) (sume au fost următoarele: Premiul I – 1500 lei; Premiul II– 1000 lei; Premiul III– 800 lei; Premiul special al Consiliului Județean Alba – 500 lei; Premiul de popularitate – 500 lei).

În concluzie – nimic de reproșat, așteptăm ediția cu nr. 8.

„Ovidiu Lipan Țândărică and The Balkanic Explosion”

Ovidiu Lipan s-a născut la Iași în 1953, în 1969 se remarcă în cadrul formației „Roșu și Negru” (când primește porecla Țândărică datorită constituției firave), din 1974 se impune cu „Phoenix”, datorită prestației remarcabile, formație cu care „fuge” în 1977 în Germania. După 1990 s-a întors în România, continuând să cânte cu Phoenix, dar având în paralel și numeroase proiecte personale.

Preocuparea sa de bază a fost reliefaarea unui multiculturalism muzical autohton, prin preluarea, valorificarea și re-orchestrarea unor influențe sonore grecești, slave, țigănești, aromâne, inserate în structuri folclorice românești ancestrale. Li s-au adăugat ulterior și teme iberice, celte sau africane, discurile sale putând fi clasificate fără a greși drept World Music. Să nu uităm că are o bogată discografie: Visul Toboșarului (1999), Renașterea (2001), Aniversare (2003), Bachița (2004), Getica (2004), La Passion (2006), Iskender (2007) – cu Gheorghe Zamfir și Stelu Enache. De altfel, a și susținut concerte la festivaluri internaționale de World Music.,

Dar de fiecare dată și-a dorit un show ai amplu, mai spectaculos, dorință pe care pe care abia acum, sub titulatura „Ovidiu Lipan Țândărică and The Balkanic Explosion”, și-a văzut-o împlinită. Cu ajutorul misteriosului impresar Mohi, care conduce agenția Phoenix Entertainment, s-a putut realiza pe scena Sălii Palatului un adevărat experiment cultural. Pe scenă au urcat invitați din toată lumea și nume cunoscute din industria muzicală românească: Fanfara 10 prăjini, Grupul Balkano, Stelu Enache, Delia Matache, percuționiști și instrumentiști din Columbia, Egipt, Rwanda. Tatăl și fiul, adică Ovidiu și Alexander Lipan, au interpretat împreună pentru prima dată pe o mare scenă. La eveniment nu a lipsit energica actriță și solistă Rona Hartner. Publicul a fost purtat pe tărâmurile sonore inedite cu ajutorul unor instrumente deosebite și rare: percuții africane, sud-americeane, oud și kanun. Au fost audiate și compozițiile sale, „Natalis”, „Margareta”, „Ave Maria”, „Tango Toledo”, piese de rezistență pentru genurile multi-etnice care conviețuiesc în perimetrul danubiano- pontic.

La „pupitrul” întregului concert s-a aflat în permanență

Ovidiu, un adevărat vulcan de energie, o forță creativă uimitoare. Pentru el, acest concert reprezintă „una din marile încercări de a crea un iluminism cultural și de a apropia și a uni sufletele oamenilor.”

„Ovidiu Lipan Țândărică and The Balkanic Explosion” a fost un show, nu numai un concert, un world music event care va rămâne întipărit în memoria spectatorilor: Sala Palatului a fost plină, asistența aplaudând deseori în picioare.

Pasărea Colibri - 19 ani.

Povestea înființării grupului Pasărea Colibri începe la un eveniment de la Râmnicu Vâlcea la care Florian Pittiș, în calitate de prezentator, i-a invitat pe scenă pe Mircea Baniciu și Mircea Vintilă și a rămas și a cântat alături de cei doi folkiști.

După spectacol l-au cooptat în grup și pe Vlady Cnejevici - claviaturi și așa a luat naștere Pasărea Colibri. Cu timpul trupa a devenit una dintre cele mai importante reprezentante ale genului folk/rock din România și a concertat în fața a zeci de mii de fani din toată țara și numai. În perioada 1992 - 2002 au lansat 4 albume: 1995 - În cautarea cuibului pierdut, 1996 - Ciripituri, 1999 - Cantece de Bivouac, 2002 - Încă 2000 de ani. În anul 2000, Florian Pittiș a renunțat la participarea în spectacole, în locul lui a fost cooptat Marius Bațu, a mai apărut un disc, dar la începutul anului 2003, Mircea Vintilă a hotărât să se concentreze pe cariera solo, grupul desființându-se.

Totuși, din anul 2009, componenții formației cântă împreună ocazional, tot sub numele de Pasărea Colibri (uneori acompaniați de chitaristul Teo Boar), așa că acum au sărbătorit 19 ani de muzică la Sala Palatului. La spectacol, Baniciu și Vintilă au cântat nu numai alături de Vlady Cnejevici și Teo Boar, ci și de Cristi Iorga-baterie și Marian Mihăilescu-chitară, cei care formează uneori The Blue Workers (acompaniatori ai lui de Ioan Gyuri Pascu), iar cu solistul Leo Iorga alcătuiesc formația Pacifica.

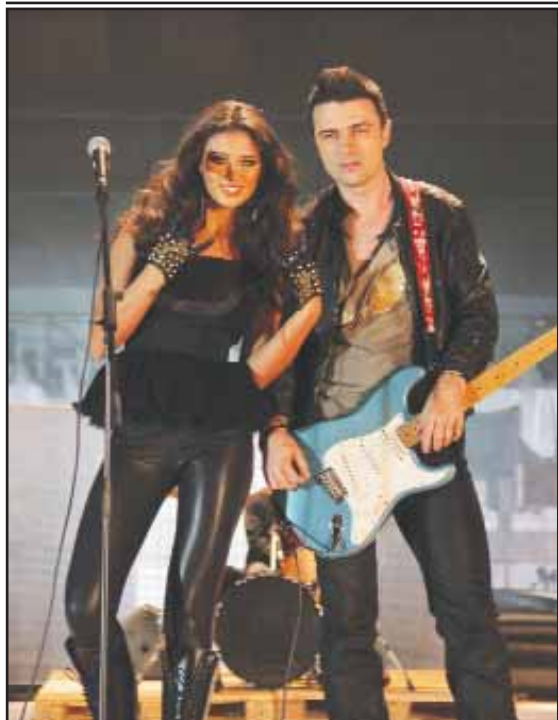
Repertoriul pregătit pentru concert a fost foarte amplu - două ore de spectacol și mai bine – incluzând rarități dar și piese cunoscute precum ‘Eșarfă în dar’, ‘Miruna’, ‘Vara la țară’, ‘Lăptăria lui Enache’, ‘Mielul’, ‘Mugur de fluier’, ‘Andrii Popa’ sau ‘Vinoștii fără vină’.

După cum mărturisirea personalul Sălii Palatului, rareori a văzut atât puhoi de spectatori (s-a stat și în picioare), spectatori care au cântat vers cu vers alături de protagoniști: un succes memorabil.

Ana BODI

Vunk și Antonia

Radu COMAN

Încă de la prima apariție pe aceeași scenă, formația Vunk și Antonia s-au bucurat de un succes neașteptat, cântând împreună, în cadrul Romanian Music Awards 2011, single-ul băieților - "Pleacă!". În urma reacțiilor pozitive au hotărât să continue colaborarea, lansând noul single "Pleacă!", semnat Vunk, sub formă de featuring cu Antonia.

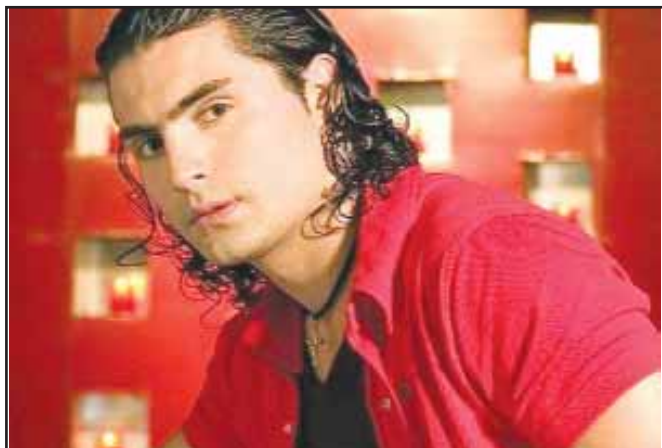
Mai mult decât atât, Cornel Ilie, Antonia și echipa de producție au decis să ducă și mai departe "cel mai apreciat și comentat duet al RMA 2011", așa cum s-a scris, aceștia punând cap la cap scenariul viitorului videoclip al piesei "Pleacă!". *"Avem un scenariu în care se va regăsi oricine și care va sublinia ideea că în alegerile pe care le facem, de cele mai multe ori ar trebui să ne ascultăm instinctul. Tot ce pot să spun acum este că va ieși un clip suprarealist, în care și eu și Antonia ne vom căuta până nici unul dintre noi n-o să mai poată pleca... din povestea videoclipului."* a spus Cornel Ilie.

Pepe – album nou

Radu COMAN

"**Aruncă-mi o privire**" este titlul celui mai nou album semnat Pepe, lansat împreună cu MediaPro Music. Aflat în cantonament la "Dansez pentru tine", unde de la prima ediție a uimit atât audiența cât și juriul prin calitățile sale de dansator, Pepe revine în atenția publicului și pe plan muzical. Albumul conține single-ul care dă titlul albumului și încă 10 cântece, piese originale și cover-uri, cu influențe de flamenco.

Stilul adoptat de artist este diferit de imaginea sa de până acum, un stil nou, masculin, o atitudine relaxată, compensată de accesoriile masive, look ce ne duce gândul la stilul grungy și în același timp sexy adoptat de Johnny Depp.

Pur și SIMPLU

După o pauză de mai bine de un an, împreună cu MediaPro Music, cei cinci membri ai grupului SIMPLU au lansat un nou single, o piesă explozivă: "Dancer For Money", "un single ce reflectă maturizarea noastră, la fel ca întreg albumul "Dance Or Die Trying" de altfel. Este o piesă pe care toți cei care vor dansa se vor simți sexi ! Garantăm!", declară Smiley. Noul cântec SIMPLU este compus de echipa Hahaha Production.

Așa cum au promis o dată cu lansarea albumului "Dance Or Die Trying" că este unul de single-uri, cei cinci membri se țin de cuvânt și lansează cea

de-a doua piesă: "Convict". Noul single este un feat. cu Alex Velea, o combinație de vechi și nou, ritmuri cotton club și dance, o piesă happy ce binedispune instantaneu. "Convict este o colaborare pe care doream să o facem demult cu prietenul nostru Alex, care ne-a mărturisit că își dorea de ceva timp o colaborare cu trupa care l-a inspirat să se apuce de dans", povestește Smiley.

Dorin MANEA

Marcel Pavel: „Nu te mai am”

Efectiv, o realizare de excepție, inclusiv din punct de vedere grafic, a casei de producție Ovo Music, condusă de Ovidiu Komornyik! Marcel Pavel a apelat la compozitori din generația tânără (Andrei Tudor, Mihai Alexandru, Adrian Cristescu, Gabriel Huiban), rezultând un album modern, cuceritor. Masterizarea s-a făcut în studioul lui Adrian Cristescu, fiecare dintre compozitorii amintiți înregistrându-și creațiile în studioul propriu (asta e bine, înseamnă că avem numeroase studiouri performante). Între colaboratorii de pe album îi notăm pe Gigi Pavel (saxofon), Nicu Patoi, Alex

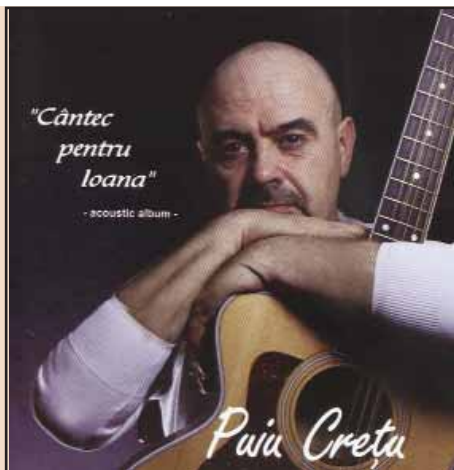

Cotoi, Mihai Artur (chitară), precum și pe 1-Q Sapro, în postură de textier. Titluri care rețin atenția în mod special, înafara piesei titulare: „Cerule de-ar cădea” (duet cu Andra), „M-am îndrăgostit lulea”, „Sha-la la”, „Tu ești o stea”, „Unicul fan”, „Doar a mea”, „No podre vivir”. Indiscutabil, Marcel Pavel este pe o culme a carierei sale artistice, albumul de față stând mărturie.

Puiu Crețu: „Cântec pentru Ioana”

Caz tipic pentru cantautorii noștri – avem muzicieni veterani fără apariții discografice. Puiu are, de pildă, 37 de ani de activitate, cu sute de concerte și spectacole (mulți și-l amintesc din show-urile grupului Vouă), a lansat numeroase cântece fredonate în mediile folk și totuși abia acum lansează albumul... de debut !.

Și-l sub-intitulează Acoustic album, pentru a sublinia probabil plasarea sa în zona folkului tradițional, așa cum este îndrăgit de majoritatea ascultătorilor: avem 13 cântece cu muzica sa și versuri proprii sau în colaborare cu câțiva prieteni; ingineri

de sunet - Oliver Sterian, Ovidiu Neagu.

O apariție prea mult așteptată, cu cântece îndrăgite, sonorități reconfortante : sperăm să nu mai așteptăm 37 de ani până la următorul disc...

Luna amară: „Pietre în alb”

Nucleul formației a apărut la Cluj Napoca în 1999, când Nick Făgădar și Gheorghe Farcaș au înființat proiectul TANAGRA NOISE. Se petrec diverse schimbări de componență, iar denumirea devine LUNA AMARĂ. Farcaș, bolnav,

părăsește grupul iar componența se stabilizează la formula Mihnea Blidariu (trompetă, voce, chitară), Mihnea Andrei Ferezan (înlocuind-l pe Valentin Deac) (chitară solo), Nick Făgădar (voce, chitară), Sorin Moraru (ex-Elefunk, chitară bass) și Răzvan Ristea (tobe). Lansează trei albume - Asphalt (2004) - cu vânzări spectaculoase, Loc lipsă (2006), Don't let your dreams fall asleep (2009), conținând piese ca „Gri dorian”, „Roșu aprins”, „Folclor”, „Mara”, „Ego nr. 4” și „Oraș” care ajung în fruntea clasamentelor mai multor posturi de radio. A susținut sute de concerte în toată țara, a cântat la Festivalul Sziget/ Budapesta și în

deschiderea unor grupuri străine renumite. De subliniat că artiștii din Luna Amară se implică permanent în evenimente cu mesaj social. Stilul abordat de cvintet este muzica rock alternativă cu elemente predominant grunge, hardcore și punk, elementul distinctiv fiind trompeta. Formația a devenit foarte apreciată de criticii muzicali și mass media, având una din cele mai antrenante apariții live din România.

După 11 ani, sute de concerte în țară și străinătate, participarea la cele mai mari festivaluri românești și 3 albume, formația a ajuns la o maturitate muzicală care se reflectă optim în compozițiile și textele acestui album.

Înregistrat la Luna Recording Studio, la pupitru - Oliver Vegh, masterizat în SUA, apărut la A&A Records. Trupa se întoarce la sonorități mai dure, însă păstrează și melodicitatea de care, de fapt, nu s-a debarasat niciodată. Împreună cu texte în principal în limba română, 9 din 13, extrem de lucide, piesele de pe PIETRE ÎN ALB constituie fundalul existenței culturale actuale, împinsă spre periferia unei societăți dominate de ignoranță și tupeu.

Ioan Gyuri Pascu & Lian Cubleşan: „Tropa, tropa... Europa!”

Editura Muzicală a realizat acest foarte reușit CD alăturând două nume importante, mustind de originalitate și talent, ale muzicii noastre folk. Au înțeles importanța acestui demers numeroșii sponsori, între care întâlnim nume cunoscute,

cum ar fi Florin Călinescu, Victor Hănescu, Gheorghe Flutur. Sunt 10

piese pe album, împărțite frățeste între cei doi protagoniști (nu există cântece în tandem), toate aparținând, muzică și text, interpreților. Ioan Gyuri Pascu este prezent cu "Voi aștepta", "Innocent Thoughts", "I Remember", "Văd nemărginirea", "Crazy Feelin'"; dacă la primele 4 el este responsabil cu vocile, chitara, claviaturile, programare tobe, la cel din urmă, înregistrat în concert, el are alături formația cu care cântă de obicei, The Blueworkers, cu un mixaj semnat de Adrian "Haga" Crișan. Cele 5 compoziții ale bucovineanului Lian Cubleşan au fost imprimate în studioul "Vița de vie", sonorizare și mixaje Sorin Tănase. Înafara piesei titulare, Cubleşan ne încântă cu melodii remarcabile, sensibile și ușor triste, cum ar fi "Vis risipit", "O stea", "Vis în doi", "Laura". Două "voci" profunde într-o întâlnire de zile mari...

Tagma: „Omul fără față”

Grupul s-a format în Sibiu în vara lui 2009, după încheierea proiectului **Buricul Pământului** (care lansase două albume, „Generația mea”

și „Suflet flămând”) cuprinzând o parte din vechii membri și anume: **Vio** (Viorel Costin): voce/ chitari, **Flory** (Florina Costin): vioară/ clape, de la Filarmonica de Stat Sibiu, **Adi** (Adrian Tecoață): tobe, apoi a fost cooptat **Nutz** (Ioan-Dan Catană): bas; invitați: Iuliana Cotârlea și Ramona Stănilă - voce

Până în iarna aceluiași an s-au adunat 10 piese înregistrate pentru albumul de debut al unui proiect intitulat **TAGMA**, editat de Soft Records.

„Scriem despre dragoste, nu ne ferim nici să dăm îndemnuri, abordăm uneori și un fin și ușor protest împotriva a tot ce merge prost în lumea asta (și credeți-ne sunt destule lucruri la care putem face referire, mult timp de acum încolo)” spune Viorel Costin

Toulouse Lautrec: „Heroes”

Albumul conține 16 piese (în engleză și română) compuse de formația bucureșteană în perioada 2009 – 2011. Versurile îi aparțin lui Cătălin Rulea cu excepția piesei 1 -

Andreea Tincea și 14 - o colaborare cu Andreas Aron. Înregistrările au fost realizate la Great Below Studio și Creativelaboratories Studio, iar mixajul și masteringul sunt opera producătorului britanic Adam Whittaker. „Te spun” (inspirată de o năvelă a lui Julio Cortazar), „Yesman”, „Domino” sunt deja hituri. Toulouse Lautrec este: Apartman – voce, chitară, Dizzy – bass, voce, Greenman – baterie. Album produs și distribuit în România de A&A Records sub licența SpaceRay Music.

Muzica aparține formației, un trio creativ și interesant, cu apariție scenică aparte; experiența componenților certifică un viitor parcurs de succes.

Voodoo

Fondator este Cristi Dumitrescu-tobe, percuții, care l-a cooptat pe Fabian Sasu - voce remarcată la o emisiune TV pentru energia sa. După vizionarea foarte multor chitariști, Dragoș a ajuns și el în trupă, aducând o abordare modernă a

chitarei, precum și experiență în modelarea unui sound unic. În 2010 Dragoș a decis să părăsească trupa, fiind înlocuit de Cosmin Lupu - cunoscut ca unul din fondatorii trupei

Evo, alături de care a activat până în 2009, precum și ca membru al trupei Stripsearch sau al proiectului „Mozart Rocks”. Cel dintâi basist, cu care trupa a creat primele piese proprii și cu care a cântat în concerte și turnee prin toată țara a fost Mihai Donos, înlocuit cu Dan (Matei) Mateescu, care a completat perfect stilul alternativ-metal pe care trupa îl abordează.

Apoi piesele compuse au început să aibă din ce în ce mai mult amprenta fuziunii muzicale alternative-metal cu reggae, datorită lui Fabian doriința de a ieși din rețetele deja existente fiind evidentă. Albumul este o producție independentă, dar lucrurile se pot schimba, căci formația a intrat recent sub aripa firmei Phoenix Entertainment.

Plus Noi: Cântece crude (Folk)

Discul a fost lansat la Festivalul-concurs de muzică folk « Zua de mâine » ediția a V-a și conține nu mai puțin de 14 cântece, majoritatea au versurile și muzica semnate de Stelian „Padre” Petrescu, cu o excepție semnată de Victor „Laureatul” Surugiu și există și versuri semnate de Nicolae Labiș, Nichita Stănescu, Octavian Goga, iar din grup mai fac parte și Sebastian „Talisman” Kincses și Adrian „Axante” Puileț.

S-a imprimat în Studio NIC (care este și producător) iar impresar: Radu „Pisi” Truta. Grupul nu dorește să ofere prea multe informații, în afară de domiciliul componenților (Aiud/ Zlatna/ Cluj/ Alba) declarând că « Plus Noi e o poveste cu prieteni... Atât ». Grupul, majoritar vocal și mai puțin chitaristic, subliniază în titlu că este vorba de un disc de folk, dar trebuie spus că este ramura folkului de excursie, de munte, antrenant și simplu. O realizare onorabilă pentru început, fără pretenții, cum spune corect și titlul „cântece crude”.

Pagini de Florin-Silviu **URSULESCU**

Albumul cu amintiri

Am fi tentați să lansăm chiar un concurs, solicitându-vă să răspundeți la întrebarea: recunoașteți personajele din fotografie? Dar ne dăm seama că v-am supune unui chin

indescriptibil, mai ales că nici specialiștii pe care i-am chestionat n-au știut să dezlege misterul. Ei bine, ne aflăm pe scena festivalului de la Mamaia, înainte de 1989, firește (vestimentațiile sunt edificatoare), în seara concursului de "Interpretare". Coboară treptele două tinere soliste din Onești, anunțate drept "Surorile Spătar". Acum faceți legătura? Da, așa este, cea din dreapta este Cristina Spătar, actuală vedetă a show-biz-ului, atât de mediatizată. Este căsătorită cu un om de afaceri, are un copil frumos și n-a uitat că i se spunea la un moment dat "regina R'n'B", înregistrând mereu piese noi și susținând concerte. Sora sa, Narcisa, a abandonat muzica, s-a stabilit în Italia, unde la rândul ei are o familie fericită. Să recunoaștem, în 25 de ani Cristina Spătar s-a schimbat total, fiind azi o femeie plină de senzualitate și sex-appeal.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA
COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR CU SPRIJINUL
UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL CULTURAL

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Șef de producție: Costin ASLAM

Redactori:

Mihai COSMA

Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu Dănceanu

Semnează în acest număr:

Dumitru AVAKIAN, Janina BĂDICU, Al. I. BĂDULESCU,
Grigore CONSTANTINESCU, Andreea DRAGU,
Anca FLOREA, Marcel FRANDEȘ, Oana GEORGESCU,
Sanda HÎRLAV-MAISTOROVICI, Doru IONESCU,
Florian LUNGU, Doina MOGA,
Roxana-Luiza MOLDOVAN, Diana MURĂȘAN,
Costin POPA, Mariana POPESCU,
Mircea ȘTEFĂNESCU, Florin-Silviu URSULESCU

Pentru ediția electronică vezi: www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect. 1,
010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x

Șlagăre românești

1. **Anton Șuteu – Doar iubirea** 4'44"
Mirabela Dauer, text Dan V. Dumitriu
2. **Anton Șuteu – Voi oamenii de mâine** 4'57"
grup vocal, text Dan V. Dumitriu
3. **Florin Bogardo – Să pot!** 3'43"
Stela Enache și Florin Bogardo,
text Sașa Georgescu
4. **Florin Bogardo – Extemporal** 3'39"
Stela Enache, text Sașa Georgescu
5. **Cornel Fugaru – De ce-ai plecat din viața mea** 3'28"
Cornel Fugaru, text Eugen Rotaru
6. **Cornel Fugaru – Cerul nopții** 4'13"
Cornel Fugaru, text Dan V. Dumitriu
7. **Horia Moculescu – Prima iubire și ultima** 3'49"
Gabriel Cotabiță, text Mihai Maximilian
8. **Adrian Enescu – Noi rămânem oameni** 3'41"
Gabriel Cotabiță, text Dan V. Dumitriu
9. **Ionel Tudor – Tell me why** 2'50"
Monica Anghel & Marcel Pavel,
text Mirela Fugaru
10. **Marcel Dragomir – Ciao amore** 3'11"
Andreea Olariu, text Eugen Dumitru
11. **Andrei Tudor – Iarna spune povești** 4'22"
Marcel Pavel și Corul de copii "Sunetul Muzicii",
text Andreea Andrei
12. **George Natsis – Te-am iubit** 3'41"
Lucia Dumitrescu, text Mirela Fugaru
13. **Marius Țeicu – Te-aș alege din nou** 3'31"
Angela Similea, text Liliana Ștefan
14. **Mihai Alexandru – Să vii să mă iei** 3'51"
Raluca Ocneanu, text Cezar Cristea
15. **Jolt Kerestely – Viață de artist** 3'37"
Fuego, text Carmen Vlad Aldea
16. **Temistocle Popa – Mi-e dor de tine** 2'15"
Cătălin Crișan, text Temistocle Popa
17. **Mihai Pocorschi – Dacă n-ai iubi** 4'08"
VH2, text Mihai Pocorschi
18. **Mircea Drăgan – Te voi iubi** 3'27"
Romanticii, text Gina Teodorescu
19. **Viorel Gavrilă – Visez și eu** 3'43"
Alexandra Ruge, text Corina Despot